

Вазорати меҳнат,
муҳоҷират ва шугли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Funded by
the European Union

СТАНДАРТИ САЛОҲИЯТҲО

Соҳа: **Соҳтмон**

Касб: **Гачкори чузъи меъморӣ**

Рамзи касб: (СБТМ-08/ISCO-08): **СІ 7129**

Миқдори воҳидҳои салоҳият: **30**

Сатҳҳои Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон: **2,3**

Тафсир: **01/соли 2024**

Рамзи умумии касб: **СІ 7129-30-2,3-01/2024**

САЛОҲИЯТ

ТРЕНИНГ

МАҲОРАТ

ДОНИШ

РУШД

МАЛАКА

ОМУЗИШ

ТАҶРИБА

**Стандарти салоҳиятҳои мазкур дар доираи Лоихаи
«Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва
меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» таҳия шудааст.**

**Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

ҚАРОР

аз «15» 10 соли 2024

№ 19

ш. Душанбе

Дар бораи тасдиқи стандартҳои салоҳияти 20 касбу ихтисосҳо

Мутобиқи талаботи банди 3 қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Тартиби таҳия ва эътирофи стандартҳои салоҳияти ҳар як касб» Ҳайати мушовараи Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон қ а р о р м е к у н а д:

1. Стандартҳои салоҳияти касбу ихтисосҳои «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ», «Занбӯриасалпарвар», «Мошиначии автокран», «Дӯзанда (либоси занона)», «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил», «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб», «Барқчӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ)», «Челонгар-таъмирчии кузови автомобил», «Оператори мошини бофандагӣ», «Мошиначии булдозер», «Турагент», «Дуредгар», «Системаи компютерӣ ва Интернет-технология», «Харрот», «Оператори мошини ресандагӣ», «Мошиначии кранҳои истеҳсолоти металлургӣ», «Гачкори чузъҳои меъморӣ», «Оператори мошини турбофӣ», «Оператори мошини рангкунӣ» ва «Челонгар - барқчии нерӯгоҳи барқии обӣ» тасдиқ карда шаванд (замима мегарданд).

2. Агентии меҳнат ва шуғли аҳоли, Муассисаи давлатии «Маркази таълимӣ-методӣ ва мониторинги сифати таълим» ва Лоихаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» татбиқи стандартҳои салоҳиятро дар курсҳои кӯтоҳмуддат дар Муассисаи давлатии «Маркази таълими калонсолони Тоҷикистон», корхонаҳои воҳиди давлатии назди Агентии меҳнат ва шуғли аҳоли ва Муассисаҳои таълимии таҳсилоти ибтидоии касбӣ ба роҳ монанд.

3. Раёсати котибот ва Лоихаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» вазифадор карда шаванд, ки нусхаҳои электронии стандартҳои салоҳиятро дар сомонаҳои вазорат, агентӣ, лоиха ва муассисаҳои таълимӣ ҷой намоянд.

4. Нашр ва дастрас намудани стандартҳои салоҳият ба зиммаи Лоихаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» воғузор карда шавад.

5. Назорати иҷрои қарори мазкур ба зиммаи муовини вазир – Давлатзода Қ. гузошта шавад.

Раиси Ҳайати мушовара,
вазир

Г. Ҳасанзода

ВАЗОРАТИ МЕҲНАТ, МУҲОЦИРАТ ВА ШУҒЛИ АҲОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

СТАНДАРТИ САЛОҲИЯТҲОИ КАСБИ «ГАҶҚОРИ ҶУЗЪИ МЕЪМОРӢ»

Стандарти салоҳиятҳои касби «Ғаҷқори ҷузъи меъморӣ» дар ҷаласаи Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 07.10.2024, №31 баррасӣ гардидааст.

Стандарти салоҳиятҳои касби «Ғаҷқори ҷузъи меъморӣ» аз таҳқиқ (экспертиза) –и корфармоён ва ассотсиатсияҳои соҳавии зерин гузаронида шудааст:

№	Ташкилот	Ному насаб	Вазифа	Хуҷҷат оид ба таҳқиқ (экспертиза)
1.	Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	Умарзода У.	Муовини яқум	Хулоса аз 03.06.2024, №2/946 (7)
2.	ҶДММ «Мақсуд 2016»	Зухуров М.	Директор	Хулоса аз 24.05.2024, №20
3.	ҶДММ «Кнауф Маркетинг Душанбе»	Салимов Ф.	Директор	Хулоса аз 30.04.2024
4.	ҶДММ «Сохтмон-Инвест»	Сайфуллозода Д.	Директор	Хулоса аз 08.04.2024, №51
5.	ҶДММ «Комил 2010»	Зухуров М.	Директор	Хулоса аз 03.04.2024, №80

Стандарти салоҳиятҳои касби «Ғаҷқори ҷузъи меъморӣ»-ро таҳия намуданд:

№	Ному насаб	Вазифа	Ташкилот
1.	Худоёров Ҳасан	Барномасоз	Муассисаи давлатии «Пажухишгоҳи меҳнат, муҳочират ва шуғли аҳоли»
2.	Мачидов Ғиёсиддин	Роҳбари маркази захиравӣ, устои таълими истеҳсолӣ	ҶДММ «Кнауф Маркетинг Душанбе», МДТ «Литсейи касбии техникаи сохтмони шаҳри Душанбе»
3.	Тағоев Фарҳод	Ғаҷқор	Корпоратсияи Сомон Душанбе

Модераторҳо (миёнҷиҳо):

Данило Анишенко – коршиноси калидӣ оид ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиш;

Бахтиёр Озар – супервайзер оид ба методологияи таълим дар асоси салоҳият.

Мундариҷа

Ихтисорот	7
Муқаддима.....	8
Мафҳумҳои асосӣ.....	9
Бо стандарти салоҳиятҳои касбҳо кӣ кор мекунад.....	11
Стандартҳо ва меъёрҳои соҳа.....	12
Тавсифи умумии касби «Гачқори ҷузъи меъморӣ»	12
Рӯйхати умумии воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Гачқори ҷузъи меъморӣ».....	13
Воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Гачқори ҷузъи меъморӣ», сатҳи 2-юми	
Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	16
Малақаҳои бақортаъминкунии касби «Гачқори ҷузъи меъморӣ», сатҳи.....	16
2-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон.....	16
Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсали).....	18
Воҳидҳои салоҳияти заминавӣ (базавӣ)	31
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	39
Ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ.....	62
Талабот ба довталабон	65
Талабот ба омӯзгорон	65
Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолахҳои зарурӣ	66
Воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Гачқори ҷузъи меъморӣ», сатҳи 3-юми	
Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	69
Малақаҳои бақортаъминкунии касби «Гачқори ҷузъи меъморӣ», сатҳи 3-юми	
Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	69
Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсали).....	71
Воҳидҳои салоҳиятҳои заминавӣ (базавӣ).....	79
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	82
Ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ.....	99
Талабот ба довталабон	102
Талабот ба омӯзгорон	102
Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолахҳои зарурӣ	102
Рӯйхати адабиёт:	104
Замимаи 1: Харитаи функционалии касби «Гачқори ҷузъи меъморӣ»	106
Замимаи 2: Хулосаҳои соҳа (экспертиза)	107

Ихтисорот

ТАС	Таълим дар асоси салоҳият
ТИКТО	Таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ ва омӯзиш
DACUM	Усули таҳлили функционалӣ (аз ихтисороти « Developing a curriculum », яъне «таҳияи барномаҳои таълимӣ»)
ТМТ ҶТ	Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
ТМ ҶТ	Таснифоти машғулиятҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
СС	Стандарти салоҳият
ВС	Воҳиди салоҳият
ЭС	Элементи салоҳият
МИ	Меъёрҳои иҷро
МБ	Малақаҳои бақортаъминкунӣ
СБТМ/ISCO	Стандарти байналмилалии таснифоти машғулиятҳо (International Standard Classification of Occupations)
ТМ ҶТ	Таснифоти машғулиятҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
МТММСТ	Маркази таълимӣ-методӣ ва мониторинги сифати таълим
МТКТ	Маркази таълими калонсолони Тоҷикистон
ТИК/ICT	Технологияҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ (Information and communication technologies (ICT))
ҲМТБ	Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ
ҶДММ	Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуд
СФ/ТС	Салоҳиятҳои фароумумӣ (Transversial Competencies)
СВ	Салоҳиятҳои заминавӣ (базавӣ)-и соҳаи сохтмон (Construction Basic)
СИ	Салоҳиятҳои касбии соҳаи сохтмон (Construction Industry)

Муқаддима

Талабот ба касби «Гачкори чузъи меъморӣ» дар Ҷумҳурии Тоҷикистон зиёд аст. Сохтмони биноҳои истиқоматӣ ва дигар иншоотҳои баландошёна дар Ҷумҳурии Тоҷикистон босуръат амалӣ гардида истодааст.

Аз ин рӯ, талаботи соҳа ба мутахассисони касбҳои рангуборкунӣ, бетонрезӣ, андовагарӣ, пардозгарӣ, аз ҷумла, гачкори чузъи меъморӣ зиёд шуда истодааст.

Бо мақсади баланд бардоштани сифати тайёркунии мутахассисони касбҳои коргарӣ, ки ба талаботи корфармоён ва мувофиқи меъёрҳои стандартҳои байналмилалӣ ҷавобгӯӣ бошад, стандарти салоҳияти касби «Гачкори чузъи меъморӣ» таҳия карда шудааст.

Стандарти мазкур талаботи асосиро ба салоҳияти касби «Гачкори чузъи меъморӣ» бо таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ муқаррар мекунад.

Стандарти салоҳияти касби «Гачкори чузъи меъморӣ» дар ҳамаи муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ, ки мувофиқи қонунгузорӣ ҳуқуқи роҳандозӣ намудани фаъолияти таълимӣ барои амаликунии барномаи таълимӣ доранд, истифода карда мешавад.

Стандарти салоҳиятҳои касби «Гачкори чузъи меъморӣ» дар асоси Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тайёр намудани мутахассисон бо назардошти талаботи бозори меҳнат», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти ибтидоии касбӣ», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти калонсолон», Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Тартиби таҳия ва эътирофи стандартҳои салоҳияти ҳар як касб, Тартиби таъмини сифати таҳассусҳо ва тасдиқкунии таҳассусҳо, Барномаи миёнамуҳлати омода кардани касбҳои коргарии зинаи таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбиро барои солҳои 2023-2027 ва «Барномаи касбомӯзии шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2025» таҳия карда шудааст.

Стандарти салоҳиятҳои талаботи таҳассусиро нисбат ба касби «Гачкори чузъи меъморӣ», ки ҷавобгӯи талаботи байналмилалӣ мебошанд, дар мувофиқа бо Стандарти байналмилалӣ таснифоти машғулиятҳои СБТМ-08 (ISCO-08) таъмин менамояд.

Стандарти салоҳиятҳои мазкур баробарии имкониятҳои касбиро барои духтарон/ҷавонписарон, занон/мардон пешбинӣ намуда, барои тағйир додани қолабҳои ҳангоми интиҳоби касб ва дар оянда ба кортаъминкунии онҳо равона гардидааст.

Мафхумҳои асосӣ

Бозори меҳнат – низоми ташаккулёбии талабот ва пешниҳодот ба қувваи корӣ.

Баҳодихӣ (салоҳиятҳо) – маҷмӯи усул ва равандҳо, ки барои баҳодихии дастовардҳои шахс (дониш, маҳорат, малака ва муносибати ӯ, яъне салоҳиятҳо), ки одатан бо шаходатномадихӣ анҷом меёбанд.

Воҳидҳои салоҳияти фароумумӣ (трансверсалӣ) – ин салоҳиятҳои умумӣ мебошанд, ки барои бештари касбҳо ва амалан барои ҳамаи соҳаҳо заруранд.

Воҳидҳои салоҳиятҳои заминавӣ (базавӣ) – ин чунин салоҳиятҳои мебошанд, ки дар доираи муайяни ин ва ё он соҳа талабот доранд.

Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ – ин салоҳиятҳои мебошанд, ки барои иҷро намудани фаъолияти касбии мушаххас заруранд.

Воҳидҳои салоҳиятҳои махсус – ин салоҳиятҳои мебошанд, ки барои иҷрои фаъолияти хоси касбӣ истифода карда мешаванд.

Воҳиди салоҳият – ин баёноти кӯтоҳи натиҷаи вазифаҳои салоҳият мебошад, ки маълумот дар бораи дониш, маҳорат, малака ва муносибатро дорад (дар бораи мақсадҳои воҳиди салоҳият ва доираи малакаҳои, ки ба онҳо тааллуқ дорад, васеъ маълумот медиҳад).

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо – барои гузаронидани баҳодихӣ маълумоти заруриро пешниҳод менамояд, усулҳои муносиб, захираҳои амиқ ва шароитро, ки барои гузаронидани баҳодихии воҳиди салоҳияти мушаххас заруранд, тавсиф менамояд. Номзад дар баҳодихӣ далелҳои мушаххасро пешниҳод менамояд, ки ба баҳодихандагон барои муайян кардан ва қабули қарор, ки оё салоҳияти муайян аз худ карда шудааст ва ё шахси мазкур қорро дар ҷойи корӣ мувофиқи Стандарти салоҳиятҳои касбии тасдиқшуда иҷро карда метавонад, кӯмак мерасонад.

Дескриптор – (аз лотинӣ «descriptor» – тавсифкунанда) – воҳиди лексикӣ, ки барои шарҳ додани мазмуну моҳияти асосии ҳуҷҷат, истифода карда мешавад.

Касб – тарзи машғулият, намуди фаъолияти меҳнатие, ки тайёрии муайян, мавҷудияти донишҳои зарурӣ, маҳорат, малака ва салоҳиятнокиро талаб менамояд ва дар натиҷаи омӯзиши махсус ё таҷриба ба даст оварда мешавад.

Маҳорат – фаъолияти, ки дар инсон дар натиҷаи таълим ва тақрори бисёрқарата ҳосил шуда, баъд ба раванди бошуурона табдил меёбад ва имкон медиҳад, ки шахс натавонад дар шароити муқаррарӣ, балки дар шароити тағйирёбанда низ амал кунад.

Малакаҳои бақортаъминкунӣ – ин амалҳои бошууронаи мутахассис, ки ба мутобиқшавии бомуваффақият дар бозори меҳнат равона карда шудаанд. Маҳорати ташкил карда тавонистани донишу малакаҳои банақшагирӣ ва пешравии касбӣ, баланд бардоштани сатҳи салоҳиятҳо барои пешравии бомуваффақият дар бозори меҳнат, дар ҳамаи бахшҳо ва зинаҳои шуғлро дар бар мегирад.

Навсонӣ (вариативӣ) муайян мекунад:

– аҳамияти истилоҳоти асосӣ, ки дар меъёрҳои иҷро истифода мешаванд;

– навсонӣ дар вазъияти корӣ ва ҳолатҳо, ки метавонанд ба фаъолият таъсир расонанд;

– фарқияти мазмунӣ дар вобастагӣ аз воҳидҳои салоҳият ва матни муайян (чун мизочони меҳмонхона аз мизочони барои таъмири кондитсионер фарқ мекунад);

танҳо ба воҳиди салоҳияти мушаххас дахл доранд, на ба ҳамаи воҳидҳои салоҳиятҳо дар умум.

Стандарт (standard) – ҳуҷҷати меъёрӣ, ки аз ҷониби мақомоти ваколатдор таҳия ва тасдиқ шудааст, дар он талаботи меъёрӣ, қоидаҳо, тавсифот ё принципҳои умумие, ки ба намудҳои гуногуни фаъолият ё натиҷаи онҳо дахл доранд, муайян карда мешаванд. Ҳадафи ин ҳуҷҷат расидан ба сатҳи беҳтарини низоми соҳаи мазкур мебошад.

Стандарти салоҳиятҳои касб – ин ҳуҷҷатест, ки талаботи меъёрии ҳадди аққали дониш, маҳорат, малака ва муносибат (яъне салоҳиятҳо), ки барои сатҳи муайяни таҳассуси касбӣ заруранд, муайян мекунад ва шахс онҳоро бояд дар ҷойи кор дар ҳолатҳои стандартӣ ё тағйирёбанда нишон диҳад. Ҳар як кор мумкин аст, аз стандарти муқарраргардида баландтар иҷро карда шавад, дар ҳеч сурат на пасттар аз он. Стандарти салоҳият ба корфармо барои муайян намудани мутобиқати сатҳи таҳассуснокӣ ба талаботи истеҳсолот ёрӣ мерасонад ва маҳорати касбии намоишдодаи шахсро эътироф намуда, доимӣ нигоҳ доштани стандарти олии касбии ӯро тасдиқ менамояд.

Сатҳи таснифоти таҳассусҳо – ин сатҳи нишондоди мураккабии кори иҷрошаванда, мустақилият ва масъулиятнокии коргар, мувофиқ ба ҳар як сатҳ мебошад. Гузаштан аз як сатҳ ба сатҳи дигар маънии онро надорад, ки ҳамаи нишондодҳои сатҳи таҳассусиро тавсифкунанда бояд фарқ кунанд: ҳар як сатҳи навбатӣ ба муносиби дараҷаи пешин мувофиқ кунонида мешавад ва воридкунии ниҳоии ҳамаи тавсифоти сатҳи пешинаро дар назар мегирад.

СБТШ-08 (ISCO-08) – Стандарти байналмилалӣ таснифоти машғулиятҳо (International Standart Classification of Occupations) соли 2008 низоми таснифот ва ҷамъбасти маълумотро дар бораи шуғли касбӣ, ки дар асоси барӯйхатгирии оморӣ ва тадқиқот гирифта шудааст, ҳамчунин истифодабарии захираҳои маъмуриро ифода мекунад.

Салоҳият – қобилияти истифода карда тавонистани дониш, маҳорат, малака ва муносибат барои иҷрои супориш ё ҳалли масъалаҳо дар вазъиятҳои стандартӣ ва тағйирёбанда.

Салоҳияти касбӣ – қобилияти истифода карда тавонистани дониш, маҳорат ва малакаҳо барои иҷрои вазифаҳои касбӣ дар вазъиятҳои стандартӣ ва тағйирёбанда.

Салоҳиятҳои умумифарҳангӣ – ин маҷмӯи дониш, малака, элементҳои таҷрибаи фарҳангӣ, ки ба шахс имкон медиҳанд дар муҳити иҷтимоӣ-иқтисодӣ озодона мавқеи худро муайян кунанд, элементҳои онро истифода барад ва муносибати онро барои иҷрои вазифаҳои касбӣ ташаккул диҳад. Салоҳиятҳои умумифарҳангӣ аз воҳидҳои салоҳиятҳои трансверсалӣ (фароумумӣ) ва малакаҳои бокортаъминкунӣ иборат мебошад.

Салоҳиятноқӣ – соҳиб будан ба дониш, малакаву маҳорат ва муносибат, ки барои фаъолияти пурсамар дар соҳаи муайян зарур аст.

Таҳлили функционалӣ – ин тавсифи фаъолияти меҳнатӣ тавассути амалкард (функсия) ва натиҷаҳо мебошад. Бартариин чунин муносибат дар он аст, ки он имкон медиҳад тағйирот дар технология ва ташкили меҳнат дар бозори меҳнат фавран ба назар гирифта шавад.

Талаботи бозори меҳнат – эҳтиёҷоти корфармоён ба қувваи корӣ аз рӯи гурӯҳҳои мушаххаси касб ва намудҳои машғулият.

Таҳассус (квалификатсия) – камолоти касбии шахс ва дараҷаи омодагии он барои иҷрои намудҳои корҳои мушаххас, ки бо мавҷудияти салоҳиятҳои аз ҷониби корфармоён эътирофшуда муайян гардида, бо ҳуҷҷати намунаи давлатӣ тасдиқ карда мешавад.

Таснифоти миллии таҳассусҳо (ТМТ) – ҳуҷҷати меъёрие, ки ҷаҳорҷӯбахоро муайян ва ҳамаи ихтисосҳои дар сатҳи миллий эътирофшударо идора менамояд. Таснифоти миллии таҳассусҳо дорои ҷаҳорҷӯбахое мебошад, ки аз якҷанд сатҳ иборат буда, ҳар яки онҳо дар нишондиҳандаҳо (дискрипторҳо)-и салоҳиятҳо, ки алоқаҳои таҳассусии байнибахширо дар бар мегиранд, тасвиф карда шуда, ҳамчунин додани ҳуҷҷати намунаи давлатӣ дар бораи соҳиб шудан ба ихтисос дар он роҳандозӣ карда мешавад.

Таълим дар асоси салоҳият – муносибат ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиш, ки ба ҷӣ тавр дар ҷойи кор шахс корро иҷро карда метавонад, тақя мекунад.

Харитаи функционалии касб – ин инъикоси амалкард (функсия)-ҳои асосӣ, ки касби мазкурро ташкил медиҳанд, вазифаҳои ба ин амалкард (функсия)-ҳо дохилгардида ва амалҳои воқеӣ барои иҷро намудани супориш ва ҳалли масъалаҳо дар ҷойи кор, дар шароитҳои тағйирёбанда равона карда шудаанд.

Бо стандарти салоҳиятҳои касбҳо ҷӣ кор мекунад

– Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои муайян кардани самаранокии амалиёти сохтори ТИКТО ҚТ, таъсиррасонии он ба болоравии иқтисодии давлат, яъне алоқа бо бозори меҳнат;

– мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии шаҳр, ноҳия барои рушди минтақаи худ;

– дар бахши таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ ва омӯзиш;

– омӯзгорон барои донишҷӯи он, ки ҷиро ба таълимгирандагон омӯзонанд;

– таълимгирандагон, барои донишҷӯи он, ки ҷӣ хел ва ҷиро меомӯзанд;

– маъмурияти муассисаҳои таълимӣ барои донишҷӯи он, ки оё сатҳи тайёрии омӯзгорон ва хатмкунандагон ба талаботи бозори меҳнат мувофиқат мекунад ё не;

– корфармоён, ки стандартҳои салоҳиятҳоро барои тақмили таҳассуси касбии кормандон истифода мекунанд, то ин ки ба кормандон дар самти мутобиқшавӣ ба малакаву маҳорат ва донишҳои тағйирёбанда ва салоҳиятнокии онҳо бо сабаби дигаргуниҳои дар технологияи истеҳсолот бамиёномада тавсияҳо диҳанд;

- шаҳрвандони алоҳида, ки меҳоханд маълумоти касбӣ гиранд ё сатҳи тахассусии касбии худро ба таври инфиродӣ такмил диҳанд;
- шаҳрвандоне, ки мустақилона таълим гирифтаанд ва меҳоханд ҳуччати намунаи давлатӣ (сертификат ё шаҳодатнома) гиранд;
- оила, волидони таълимгирандагон, ки меҳоханд фаҳманд, чиро ва чӣ хел фарзандони онҳо таълим мегиранд, пас аз хатми таълим онҳо ба чӣ кор машғул мешаванд;
- шаҳрвандоне, ки меҳоханд ба чойи кории дигар гузаранд;
- шаҳрвандоне, ки меҳоханд норасоӣҳои худро дар дониш, малака, маҳорат ва муносибат, яъне салоҳиятҳои худ бартараф намоянд;
- шаҳрвандоне, ки фаъолияти соҳибкории худро васеъ кардан меҳоханд;
- шаҳрвандоне, ки коргарони беҳтарин шудан меҳоханд ва ғайра.

Стандартҳо ва меъёрҳои соҳа

Дар соҳаи сохтмон, аини замон стандартҳо ва ҳуччатҳои меъёрии зерин қабул шудаанд ва амал мекунанд:

- СД (ГОСТ) 12.4.010-75 Системаи стандартҳои техникаи бехатарӣ. Ашёҳои ҳифзи инфиродӣ, дастпӯшҳои махсус. Шартҳои техникӣ;
- СД (ГОСТ) ISO 20345-2015 Ашёҳои ҳифзи инфиродӣ, пойафзоли бехатарӣ. Шартҳои умумии техникӣ;
- СД (ГОСТ) 12.1.046-2014 Системаи стандартҳои бехатарии меҳнат;
- СД (ГОСТ) 31377-2008 Омехтаҳои хушки сохтмони пайвандкунандаи гач;
- СД (ГОСТ) 4.228-83 Системаи нишондиҳандаҳои сифати маҳсулот. Сохтмон. Маводҳои полимерии часпак;
- СД (ГОСТ) 4.233-86 Системаи нишондиҳандаҳои сифати маҳсулот. Сохтмон. Маҳлулҳои сохтмонӣ;
- Меъёрҳо ва қоидаҳои шахрсозӣ (МҚШ) (ГНиП).

Тавсифи умумии касби «Гачкори чузъи меъморӣ»

Гачкори чузъи меъморӣ иҷроӣ як қатор уҳдадорӣ ва вазифаҳои зиёди маҷмӯи муайяни салоҳиятҳоро талаб намуда, барои сифатнок ва сари вақт амалӣ кардани фаъолияти корӣ дар доираи касб имкон медиҳад.

Гачкори чузъҳои меъморӣ – ин касби алоқаманд бо сохтан ва барқароркунии элементҳои ороишии бино ва иншоот мебошад. Ин мутахассис дорои малакаҳои кор бо маводи гуногун ба монанди санг, мармар, гач ва ғайра мебошад. Дар кори онҳо асбобҳои гуногун ба монанди асбоби кандакорӣ дар санг, рехтани мавод, ташаккулдиҳӣ ва коркарди сатҳ истифода карда мешавад. Гачкори чузъҳои меъморӣ дар нигоҳдории мероси таърихӣ ва роҳандозии намуди эстетикӣ бино ва ёдгориҳои меъморӣ нақши бориз дорад. Усто чузъҳоро аз гач тайёр мекунад ва насб месозад. Вай ҳамчунин бо таъмир ва аз нав барқароркунии чузъҳои аз гач тайёркардашуда машғул мебошад.

Барои бомуваффақона иҷро кардани вазифаҳои худ гачкори чузъҳои меъморӣ бояд тафаккури эҷодӣ дошта бошад, тарҳ ва нақшаҳоро хонда тавонад, ҳамчунин

таҷрибаи кор бо мавод ва асбобҳоро дошта бошава. Ғайр аз ин вай бояд нисбати чузъҳо бодикқат буда, онро мурағтабан иҷро намояд.

Рӯйхати умумии воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Ғачқори чузъи меъморӣ»

Сатҳи Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	Рамзи воҳидҳои салоҳиятҳо	Номгӯи воҳидҳои салоҳиятҳо
2	Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсалӣ)	
	ТС-01-1/01	Ғузастан аз муоинаи тиббӣ
	ТС 03-1/01	Қор қардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон
	ТС 04-2/01	Расонидани ёрии аввалия
	ТС 05-2/01	Истифода намудани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ
	Воҳидҳои салоҳиятҳои заминавӣ (базавӣ)	
	СВ 01-1/01	Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ
	СВ 03-2/01	Ҷамъоварӣ намудани партовҳо
	СВ 02-2/01	Муошират қардан бо забони хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ
	Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	
	СІ 7129-01-2/01	Омода намудани хавозаҳои соҳтмонӣ ва тахтасуфаҳо
	СІ 7129-02-2/01	Истифода намудани миноҳо (маяқҳо)
	СІ 7129-03-2/01	Тайёр қардани маҳлули ғачӣ ва сементӣ
	СІ 7129-04-2/01	Омода намудани қолибҳо
	СІ 7129-05-2/01	Таҳрангмоли намудани девор ва сақф
	СІ 7129-06-2/01	Молидани маҳлули ғачӣ дар девор
	СІ 7129-07-2/01	Омода намудани асос (девор/сатҳ) барои чузъҳои ғачӣ
	СІ 7129-08-2/01	Аз назар гузаронидани чузъи тайёршуда
	СІ 7129-09-2/01	Ҷаспонидани чузъҳои ғачӣ
	СІ 7129-10-2/01	Омода намудани рангҳо (эмулсия)
	СІ 7129-11-2/01	Анҷом додани раванди қор
	3	Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсалӣ)
ТС 06-3/01		Ҳалли ҳолатҳои муноқишавӣ
ТС 07-3/01		Тақмил додани тахассуси касбӣ
Воҳидҳои салоҳиятҳои заминавӣ (базавӣ)		
СВ 02-3/01		Муошират қардан бо забони хориҷӣ дар сатҳи миёна
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ		
СІ 7129-12-3/01		Тайёр намудани қабат якум ва дуҷуми ғач

SI 7129-13-3/01	Чен кардани девор ва сақф барои чузъи меъморӣ
SI 7129-14-3/01	Кашидани ангора (эскиз)
SI 7129-15-3/01	Гузаронидани нақшу нигор (орнамент) дар девор ба воситаи хокаи ранга
SI 7129-16-3/01	Буридани банд/хатҳо мувофиқи нақша/орнамент
SI 7129-17-3/01	Омода намудани ядак
SI 7129-18-3/01	Рангубор кардани нақш ва чузъҳо
SI 7129-19-3/01	Ҳисоб кардани ҳаҷми кори иҷрошуда
SI 7129-20-3/01	Супоридани кор ба фармоишгар

Вазорати меҳнат,
муҳоҷират ва шугли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Funded by
the European Union

СТАНДАРТИ САЛОҲИЯТҲО

Соҳа: **Соҳтмон**

Касб: **Гачкори чузъи меъморӣ**

Рамзи касб: (СБТМ-08/ISCO-08): **СІ 7129**

Сатҳи Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон: **2**

Миқдори воҳидҳои салоҳият: **18**

Тафсир: **01/соли 2024**

САЛОҲИЯТ

ТРЕНИНГ

МАҲОРАТ

ДОНИШ

РУШД

МАЛАКА

ОМУЗИШ

ТАҶРИБА

**Воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Гачкори чузби меъморӣ», сатҳи 2-юми
Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Рамзи воҳидҳои салоҳиятҳо	Номгӯии воҳидҳои салоҳиятҳо
Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсалӣ)	
ТС-01-1/01	Гузаштан аз муоинаи тиббӣ
ТС 03-1/01	Кор кардан дар даста ва бо мизоҷон/фармоишгарон
ТС 04-2/01	Расонидани ёрии аввалия
ТС 05-2/01	Истифода намудани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ
Воҳидҳои салоҳиятҳои заминавӣ (базавӣ)	
СВ 01-1/01	Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ
СВ 03-2/01	Ҷамъоварӣ намудани партовҳо
СВ 02-2/01	Муошират кардан бо забони хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	
СІ 7129-01-2/01	Омода намудани хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо
СІ 7129-02-2/01	Истифода намудани миноҳо (маякҳо)
СІ 7129-03-2/01	Тайёр кардани маҳлули гачӣ ва сементӣ
СІ 7129-04-2/01	Омода намудани қолибҳо
СІ 7129-05-2/01	Таҳрангмоли намудани девор ва сақф
СІ 7129-06-2/01	Молидани маҳлули гачӣ дар девор
СІ 7129-07-2/01	Омода намудани асос (девор/сатҳ) барои чузҳои гачӣ
СІ 7129-08-2/01	Аз назар гузаронидани чузҳои тайёршуда
СІ 7129-09-2/01	Ҷаспонидани чузҳои гачӣ
СІ 7129-10-2/01	Омода намудани рангҳо (эмулсия)
СІ 7129-11-2/01	Анҷом додани раванди кор

**Малакаҳои бақортаъминкунии касби «Гачкори чузби меъморӣ», сатҳи
2-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Малакаҳои бақортаъминкунии	Малакаҳоеро, ки корфармоён ҳамчун зарурӣ муайян мекунанд
Муоширате, ки ба самаранок ва мутаносиб (мавзун) будани муносибатҳои байни ҳамкорон ва мизоҷон/фармоишгарон мусоидат менамояд	- шунидан ва дарк кардан; - бурро ва кушоду равшан баён намудан; - меҳрубон будан; - суботкор будан; - мубодилаи иттилоот кардан; - бо забони хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ муошират кардан.
Кор дар даста, ки ба муносибатҳои кории самаранок ва дастоварди натиҷаҳо	- дар дастаҳои синну соли гуногун, новобаста аз ҷинс, наҷод ва мансубияти динӣ кор кардан; - мустақилона ва ба сифати аъзои даста кор кардан; дақиқ;

мусоидат менамояд	<ul style="list-style-type: none"> - масъулнокӣ; - меҳнатдӯстӣ; - эҳтиёткорӣ; - донишони Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон.
Маҳорати ҳал намудани мушкилоте, ки барои ба даст овардани натиҷаҳои самаранок мусоидат менамояд	<ul style="list-style-type: none"> - зоҳир намудани мустақилият ва ташаббускорӣ дар ошкор ва бартараф кардани мушкилот; - дурандешӣ; - бовичдонӣ; - маҳорати расонидани ёрии аввалия.
Ташаббус ва ӯҳдабароӣ, ки барои ба дастоварии натиҷаҳои навоарона (инноватсионӣ) мусоидат менамояд	<ul style="list-style-type: none"> - мутобиқшавӣ ба вазъиятҳои нав; - муайян кардани имкониятҳои барои дигарон ғайриҷашмдошт; - татбиқ кардани ғояҳо ба амал; - иштирок дар равандҳои ташаккулёбии пайваста; - омодагӣ ба навоарҳо; - зиракӣ.
Банақшагирӣ ва ташкили фаъолияти, ки банақшагирии стратегии дарозмуҳлат ва кӯтоҳмуҳлатро таъмин менамояд.	<ul style="list-style-type: none"> - мақсадгузори мушаххас ва натиҷаҳои қор; - банақшагирии қор ва истифодаи захираҳо, аз ҷумла, идоракунии вақт; - муайян ва ҷобҷокунии афзалиятҳо; - ҳамроҳангсозии вазифаҳо барои худ ва дигарон; - бодикқатӣ; - қоидаҳои тартиботи дохилии ташкилот/қорхона.
Худидоракуние, ки ба қаноатмандӣ ва рушди қормандон мусоидат менамояд	<ul style="list-style-type: none"> - мавҷудияти диди шахсӣ ва мақсадҳо; - боварӣ ба ғояҳо ва диди шахсӣ; - устувори ахлоқӣ; - масъулиятнокӣ; - риояи одоб (этика) ва зебошиносӣ (эстетика).
Омӯзише, ки барои мунтазам ташаккулёбии фаъолияти қормандон/ширкатҳо ва ноил шудан ба натиҷаҳои мусбат мусоидат менамояд	<ul style="list-style-type: none"> - эътирофи зарурияти таълим бо назардошти тағйирот; - омода будан ба сарфи вақт ва саъйу кӯшиш ба омӯхтани малақаҳои нав; - хоҳиши таълим дар ҷойи қор ва бидуни он; - самимият барои ғояҳо ва усулҳои нави идоракунии худомӯзӣ; - дастгирии ҳамқорон ва барқарор кардани робитаҳо; - истифодаи таълим ба масъалаҳои «техникӣ» (масалан, омӯзиши маҳсулот) ва «мушкилоти одамон» (масалан, ҷанбаҳои байнишахсиятӣ ва фарҳангии қор)
Технологияе, ки барои ҳалли самараноки вазифаҳо мусоидат менамояд	<ul style="list-style-type: none"> - доштани малақаҳои заминавии технологияи иттилоотӣ; - хоҳиши аз худ кардани малақаҳои нави технологияи иттилоотӣ; - мавҷудияти тавоноии ҷисмонии мувофиқ.

Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсали)

Номи воҳиди салоҳият		Рамзи воҳиди салоҳият
Гузаштан аз муоинаи тиббӣ		ТС 01-1/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омодагӣ ва гузаштан аз муоинаи тиббиро бо мақсади таъмин намудан саломатӣ барои иҷрои ухдадорихоӣ вазифавӣ, ошкор ва табобати саривақтии беморӣ ва пешгирӣ аз онро тавсиф менамояд.		
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми ба қор қабул шудан; - гузаштани муоинаи тиббии нақшавӣ ва ғайринақшавӣ тибқи чадвали ташкилот.		
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - маҳорати баён кардани мақсади худ; - маҳорати гӯш кардан ва шунидан; - маҳорати таҳлили тавсияҳои хаттӣ.		
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС	
1. Шиносой бо тартиби гузаштан аз муоинаи тиббӣ	1.1. Шиносой бо ҳуҷҷатҳо оид ба гузаштани муоинаи тиббӣ. 1.2. Шиносой бо намудҳои муоинаи тиббӣ тибқи чадвали тасдиқшуда.	
2. Гузаштан аз муоинаи тиббӣ	2.1. Гузаштани муоинаи тиббии муқаддимавӣ, хатмӣ, даврӣ ва ғайринавбатӣ тибқи чадвали тасдиқшуда. 2.2. Пешниҳод намудани маълумотнома/дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) баъди батасвибрасонӣ ба қорхона/ташкilot.	

Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани беҳдошт (гигиена)-и шахсӣ; - гирифтани маълумот оид ба гузаштани муоинаи тиббӣ; - гузаштани муоинаи тиббии муқаддимавӣ, хатмӣ, даврӣ ва ғайринавбатӣ тибқи чадвали тасдиқшуда; - пешниҳод намудани маълумотнома/дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) баъди батасвибрасонӣ ба қорхона/ташкilot.
Донишҳои талабшаванда:	- муқаррарот оид ба қонунгузории меҳнат; - маълумотнома/ дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) ва вазифаи он; - қоидаҳои гузаштан аз муоинаи тиббӣ.
Муносибати талабшаванда ба қор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - боинтизом; - бомасъул; - бовичдон.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳаггӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоихавӣ	Чамъоварии хуччатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдхӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бози нақшӣ	Далелҳои чамъовардан таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1. Шиносой бо тартиби гузаштан аз муоинаи тиббӣ											
1.1. Шиносой бо хуччатҳо оид ба гузаштани муоинаи тиббӣ				✓							
1.2. Шиносой бо намудҳои муоинаи тиббӣ тибқи ҷадвали тасдиқшуда				✓							
Элементи 2: Гузаштан аз муоинаи тиббӣ											
2.1. Гузаштани муоинаи тиббии муқаддимаӣ, ҳатмӣ, даврӣ ва ғайринавбатӣ тибқи ҷадвали тасдиқшуда											✓
2.2. Пешниҳод намудани маълумотнома/дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) баъди батасвибрасонӣ ба корхона/ташкilot											✓

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Намудҳои муоинаи тиббӣ	<ul style="list-style-type: none"> - муқаддимаӣ; - ҳатмӣ; - даврӣ; - ғайринавбатӣ.
-------------------------------	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Кор қардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон	ТС 03-1/01
Воҳиди салоҳияти мазкур қорҳои умумии мақсадноки даста, ки вазифаи умумиро бо қоидаҳои муқаррарнамудаи ташкilot ҳалл мекунад, тавсиф менамояд. Қоргарон дар қомебиҳои даста манфиати шахсӣ доранд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми қор дар қоллективи ҳар ташкilot/қорхона.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - вучуд надоранд.	

Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ)-и ВС
1. Муайян кардани мақсад ва вазифаҳо	1.1. Муайян кардани мақсад ва вазифаҳои кор дар даста якҷоя бо ҳамкорон. 1.2. Муайян кардани ҷойкунонии афзалиятҳо ва иҷрои масъалаҳои алоҳида дар муҳлати таъиншуда. 1.3. Мувофиқа ва мутобиқ кардани уҳдадориҳои инфиродӣ барои ноилшавӣ ба мақсадҳои гузошташуда.
2. Кор кардан дар даста	2.1. Изҳори боварӣ кардан, дастгирӣ ва эҳтиром нисбати аъзоёни даста дар фаъолияти ҳаррӯза. 2.2. Эътирофи <i>фарқиятҳои фарҳангӣ</i> дар даста. 2.3. Ҳангоми зарурат истифода бурдани ёрии дигар аъзоёни даста. 2.4. Эътино (муассирӣ) ба робитаи мутақобила ва итилоот аз ҷониби дигар аъзоёни даста.
3. Риоя кардани одоб ва зебӣ (этика ва эстетика)	3.1. Муошират намудан бо ҳамкорон боадабона, хушмуомила. 3.2. Истифода бурдани забон ва лаҳни мутобиқ ба вазъияти зикршуда дар робитаи хаттӣ ва ҳам шифоҳӣ. 3.3. Истифода бурдани <i>муоширати ғайришифоҳии</i> мувофиқ. 3.4. Таҳаммулпазирӣ нисбат ба фарқиятҳои фарҳангӣ ва иҷтимоӣ. 3.5. Истифодаи усулҳои фаъоли гӯш кардан. 3.6. Интиҳоби воситаи робитаи мувофиқ вобаста аз вазъияти муайян. 3.7. Истифодаи боодобонаи воситаҳои робита тибқи протоколҳои стандартӣ ва расму тартиби ташкилӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - муошират, алоқаманд ба шунидан (гӯшдиҳӣ); - савол додан; - муоширати хаттӣ, возеҳ ва кӯтоҳ навиштани паём, қайдҳо, мактубҳо; - ба шахси вазифааш баландтар итоат кардан; - ба дарккунӣ кӯшиш кардан; - бо атрофиён эҳтиромона муносибат кардан; - ошкор ва воқиф шудан ба вазъияти муноқишавӣ, шикоятҳо дар доираи масъулият; - дар даста кор кардан; - гӯш додан ва шунавидан; - малакаҳои заминавии босаводона хондан; - малакаҳои худидоракунӣ.
Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - мақсад ва вазифаҳои кор дар даста якҷоя бо ҳамкорон; - бартарҳои кор дар даста; - воситаҳои робитаӣ; - принципҳои кори даста; - тавсифот, усул ва меъёрҳои истифодаи воситаҳои гуногуни муошират; - намудҳои қабул ва қоидаҳои рафтор дар онҳо; - мафҳуми этика ва ахлоқ; - одоби сӯҳбат ва маданияти нутқ; - симои зоҳирӣ; - хусни рафтори расмӣ ва сиёсӣ;

	<ul style="list-style-type: none"> - тарзи рафтор дар ҷойҳои ҷамъияти, ҷойи кор; - одоби сӯҳбатҳои телефонӣ бо мизочон ва ҳамкорон; - калима, ибора ва услуби сӯҳбати телефонӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<ul style="list-style-type: none"> - ба шахси вазифааш баландтар итоат кардан; - ба даркунӣ кӯшиш кардан; - бо атрофиён эҳтиромона муносибат кардан. <p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - покизақор; - масъул; - ухдабаро; - ташаббусқор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоати тайёр	Ҳагтӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
	Элементи 1: Муайян кардани мақсад ва вазифаҳо										
1.1. Муайян кардани мақсад ва вазифаҳои кор дар даста якҷоя бо ҳамкорон											✓
1.2. Муайян кардани ҷойкунонии афзалиятҳо ва иҷрои масъалаҳои алоҳида дар муҳлати таъиншуда											✓
1.3. Мувофиқа ва мутобиқ кардани ухдадорҳои инфиродӣ барои ноилшавӣ ба мақсадҳои гузошташуда											✓
Элементи 2. Кор кардан дар даста											
2.1. Изҳори боварӣ кардан, дастгирӣ ва эҳтиром нисбати аъзоёни даста дар фаъолияти ҳаррӯза											✓
2.2. Эътирофи фарқиятҳои фарҳангӣ дар даста											✓
2.3. Ҳангоми зарурат истифода бурдани ёрии дигар аъзоёни даста											✓

2.4. Эътино (муассирӣ) ба робитаи мутақобила ва иттилоот аз ҷониби дигар аъзоёни даста												√
Элементи 3: Риоя кардани одоб ва зебӣ (этика ва эстетика)												
3.1. Муошират намудан бо ҳамкорон боадабона, хушмуомила	√											
3.2. Истифода бурдани забон ва лаҳни мутобиқ ба вазъияти зикршуда дар робитаи хаттӣ ва ҳам шифоҳӣ	√											
3.3. Истифода бурдани муоширати ғайришифоҳии мувофиқ	√											
3.4. Изҳори таҳаммулпазирӣ нисбат ба фарқиятҳои фарҳангӣ ва иҷтимоӣ	√											
3.5. Истифодаи усулҳои фаъоли гуш кардан	√											
3.6. Интихоби воситаи робитаи мувофиқ вобаста аз вазъияти муайян	√											
3.7. Истифодаи боодобонаи воситаҳои робита тибқи протоколҳои стандартӣ ва расму тартиби ташкилӣ	√											

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Фарқиятҳои фарҳангӣ –	- намудҳои саломдиҳӣ, хайрбод ва гуфтугӯ; - забони имову ишораҳо; - махсусияти услубҳои миллии муомилаи корӣ; - махсусияти муносибати байнифарҳангӣ.
Муоширати ғайришифоҳӣ :	- забони имову ишора; - риоя кардани фосолаи муайян байни шарикон.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Расонидани ёрии аввалия	ТС 04 – 2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур малака ва донишҳои заруриро барои расонидани ёрии аввалия ва ниғаҳдории ҳаёт дар давраи то расонидани ёрии тиббӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - хангоми арзёбии ҳолатҳои руҳдода, бартараф кардани таваккалҳои мушаххас, хавф ва захмҳои ба он алоқаманд.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 01-1/01 Гузаштан аз муоинаи тиббӣ; - ТС 03 – 1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон.	

Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Арзёбии ҳолати рухдода	1.1. Арзёбии вазъият ва кам кардани <i>хатар</i> , ба вучуд оварандаи таваккали захмгирӣ ё беморӣ барои худ ва дигарон. 1.2. Ошкор кардани ҳодисаи нохуш, захм, беморӣ ва арзёбии ҳолати ҷабрдида. 1.3. Даъват намудани ёрии таъҷилӣ. 1.4. Оромона ба ҷабрдида дар бораи ҳолати ӯ иттилоъ дода, таскин намудан. 1.5. Истифода бурдани ашё ё таҷҳизоти дастрас барои худро бароҳат ҳис кардани ҷабрдида. 1.6. Бо ҷабрдида босаброна муошират карда, ҳамдардӣ ва эҳтиром зоҳир намудан.
2. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми осеб дидан аз барқ ва раъд	2.1. Бартараф намудани таъсири омилҳои хавфнок (аз таъсири ҷараёни барқӣ озод кардан, хомӯш кардани либосҳои сӯхта, аз об дур кардани ҷабрдида ва ғайра). 2.2. Муайян намудани характери зарари ба ҳаёти ҷабрдида бештар таҳдидкунанда. 2.3. Иҷро намудани пайдарпайии амалҳо оид ба наҷот додани ҷабрдида.
3. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми хунравӣ	3.1. Расонидани ёрӣ дар боздошти хунравӣ. 3.2. Истифодаи фишороварии мустақим ба ҷароҳат.
4. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми шикасти устухон	4.1. Беҳаракат кардани қитъаи шикаст. 4.2. Карахт кардани қитъаи шикаст. 4.3. Тахтаҷабандӣ (шинагузорӣ) кардани узви шикастаи бадан.
5. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ғарқшавӣ	5.1. Додани нафаси сунъӣ. 5.2. Гузаронидани масҳи мустақим ба қафаси сина.
6. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми нафасгиршавӣ	6.1. Истифода бурдани усули Геймлих. 6.2. Такрор кардани усул то аз нойи нафас баромадани монеа.
7. Расонидани ёрии аввалия зимни сӯхтан	7.1. Баровардан ба ҷойи беҳатар. 7.2. Коркарди ҷойи сӯхта.
8. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми зарбхӯрии майна	8.1. Санҷидани нишонаҳои зарбхӯрӣ. 8.2. Муайян кардани нишонаҳо (азҳушравӣ, аз даст додани тамоюлот, хирашавии хотира, сарҷарҳзанӣ, дилбеҳузурӣ).
9. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми осеб дидани сутунмуҳра	9.1. Иҷрои амали дуруст ҳангоми гумонбарии осеби сутунмуҳра. 9.2. Зоҳир намудани эҳтиёткорӣ ҳангоми додани нафаси сунъӣ.
10. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ҳолатҳои фаврии ғайримуқаррарӣ	10.1. Расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи дил. 10.2. Расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи асаб. 10.3. Расонидани ёрӣ ҳангоми захролудшавӣ.
11. Ба кормандони тиб оид ба расонидани ёрӣ иттилоъ додан	11.1. Иттилоъ додан оид ба вақт ва ҷораҳои андешида. 11.2. Иттилоъ додан оид ба доруворихои истифодашуда.

Малакаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - риоя намудани қоидаҳои техникаи беҳатарии барқӣ; - муайян намудани хатарҳои барқӣ; - бартараф намудани хатарҳои ба ҳаёти инсон таҳдидкунанда; - истифода намудани дастурамалҳо оид ба истифодабарии асбобу таҷҳизоти барқӣ;
-------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> - арзёбии вазъият ва кам кардани хунравӣ; - ошкор кардани ҳодисаи нохуш, захм, ва арзёбии ҳолати чабрдида; - даъват намудани ёрии таъчилӣ; - иттилоъ додан оид ба дорувориҳои истифодашуда; - оромона ба чабрдида дар бораи ҳолати ӯ иттилоъ дода, таскин намудан; - истифода бурдани ашё ё таҷҳизоти дастрас барои худро бароҳат ҳис кардани чабрдида; - бо чабрдида босаброна муошират карда, ҳамдардӣ ва эҳтиром зоҳир намудан; - истифодаи тахтача/чӯбча барои мустаҳкам кардани шикаст; - додани нафаси сунъӣ; - масҳ кардани дил ва қафаси сина; - хондан, фаҳмидани дастурамал ва истифода бурдани он; - истифодаи воситаҳои сӯхторҳомӯшкунӣ; - расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи дил; - расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи асаб; - расонидани ёрӣ ҳангоми захролудшавӣ.
Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои техникаи бехатарии барқӣ; - хатарҳои барқии ҳангоми кор руҳдода; - қоидаҳои бартарафкунии хатарҳои ба ҳаёти инсон таҳдидкунанда; - амалҳо оид ба наҷот додани чабрдида; - дастури Ҳилоли Аҳмар оид ба принципҳои расонидани ёрии аввалия; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми хунравӣ; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми шикасти устухон; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми ғарқшавӣ ва нафасгиршавӣ; - дастурамали расонидани ёрии аввалия зимни сӯхтан; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми зарбхӯрии майна ва осеб дидани сутунмуҳра; - монешавии роҳҳои нафасгирӣ/нафастангӣ; - сӯхтан (ҳароратӣ, кимиёвӣ, барқӣ, соишхӯрӣ); - қоида ва тартиби додани нафаси сунъӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - покизакор; - масъул; - ухдабаро; - мушфиқ; - раҳмдил.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳагтӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоихавӣ	Чамъоварии хуччатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамой (Презентатсия)	Бози нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Арзёбии ҳолати руҳдода											
1.1. Арзёбии вазъият ва кам кардани <i>хатар</i> , ба вучуд оварандаи таваккали захмгирӣ ё беморӣ барои худ ва дигарон				✓							
1.2. Ошкор кардани ҳодисаи нохуш, захм, беморӣ ва арзёбии ҳолати ҷабрдида				✓							
1.3. Даъват намудани ёрии таъҷилий				✓							
1.4. Оромона ба ҷабрдида дар бораи ҳолати ӯ иттилоъ дода, таскин намудан									✓		
1.5. Истифода бурдани ашё ё таҷҳизоти дастрас барои худро бароҳат ҳис кардани ҷабрдида									✓		
1.6. Бо ҷабрдида босаброна муошират карда, ҳамдардӣ ва эҳтиром зоҳир намудан									✓		
Элементи 2: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми осеб дидан аз барқ ва раъд											
2.1. Баргараф намудани таъсири омилҳои хавфнок (аз таъсири ҷараёни барқӣ озод кардан, хомӯш кардани либосҳои сӯхта, аз об дур кардани ҷабрдида ва ғайра)									✓		
2.2. Муайян намудани характери зарари ба ҳаёти ҷабрдида бештар таҳдидкунанда									✓		
2.3. Иҷро намудани пайдарпайии амалҳо оид ба начот додани ҷабрдида									✓		

Элементи 3: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми хунравӣ										
3.1. Расонидани ёрӣ дар боздошти хунравӣ									√	
3.2. Истифодаи фишороварии мустақим ба ҷароҳат									√	
Элементи 4: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми шикасти устухон										
4.1. Беҳаракат кардани қитъаи шикаст									√	
4.2. Карахт кардани қитъаи шикаст									√	
4.3. Тахтачабандӣ (шинагузорӣ) кардани узви шикастаи бадан									√	
Элементи 5: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ғарқшавӣ										
5.1. Додани нафаси сунъӣ									√	
5.2. Гузаронидани масҳи мустақим ба қафаси сина									√	
Элементи 6: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми нафасгиршавӣ										
6.1. Истифода бурдани усули Геймлих									√	
6.2. Такрор кардани усул то аз нойи нафас баромадани монеа									√	
Элементи 7: Расонидани ёрии аввалия зимни сӯхтан										
7.1. Баровардан ба ҷойи беҳатар									√	
7.2. Коркарди ҷойи сӯхта									√	
Элементи 8: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми зарбхӯрии майна										
8.1. Санҷидани нишонаҳои зарбхӯрӣ									√	
8.2. Муайян кардани нишонаҳо (азҳушравӣ, аз даст додани тамоюлот, хирашавии хотира, сарчархзанӣ, дилбеҳузурӣ)									√	
Элементи 9: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми осеб дидани сутунмуҳра										
9.1. Иҷрои амали дуруст ҳангоми гумонбарии осеби сутунмуҳра									√	
9.2. Зоҳир намудани эҳтиёткорӣ ҳангоми додани нафаси сунъӣ									√	
Элементи 10: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ҳолатҳои фаврии ғайримуқаррарӣ										
10.1. Расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи дил									√	

10.2. Расонидани ёрй хангоми сактаи асаб									√		
10.3. Расонидани ёрй хангоми захролудшавӣ									√		
Элементи 11: Ба кормандони тиб оид ба расонидани ёрй иттилоъ додан											
11.1. Иттилоъ додан оид ба вақт ва чораҳои андешида									√		
11.2. Иттилоъ додан оид ба дорувориҳои истифодашуда									√		

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Хатар –	- ҷисмонӣ; - биологӣ; - кимиёвӣ; - марбут ба омили инсонӣ.
Усули Геймлих –	Тартиби амали хангоми расонидани ёрй ба нафасгиршуда: - бояд аз паси ҷабрдида истода (агар ханӯз рост истода ва ба ҳуш бошад), бо дастон ўро дар бар гирифтанд; - як дастро мушт карда, бо он тарафе, ки ангушти калон дорад, ба шиками ҷабрдида дар сатҳи байни нофу қавсақҳои тахта (қабурға)-ҳо гузоштан; - кафи дигар дастро ба болои мушт гузошта, бо тапишдиҳии зуд ба боло бо мушт ба шикам зер мекунанд; - дастонро баробари ин якбора аз оринҷ қат мекунанд, лекин қафаси синаи ҷабрдида зер кардан лозим нест; - ин усулро хангоми зарурат чанд маротиба такрор мекунанд, то роҳи нафас кушода нашавад; - агар роҳи нафас кушода шавад, нафасгирии одам барқарор мешавад ва рангу рӯяш муътадил мегардад.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Истифода намудани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ	ТС 05-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди шиносӣ бо технологияи иттилоотиро дар сатҳи заминавӣ - кор бо муҳаррири матнӣ ва графикӣ, почтаҳои электронӣ, ҷустуҷӯ ва бозкашии (скачивание) иттилоотро аз Интернет тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - қобили истифода ба ҳар корманд.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - тавониستاني хондан ва навистан.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Шиносӣ бо сохти компютер	1.1. Шиносӣ бо таърихи рушди техникаи компютерӣ. 1.2. Шиносӣ бо функсияҳо (амалкардҳо)-и қисмҳои асосии компютери фардӣ . 1.3. Кор кардан бо қисмҳои иловагии компютер .
2. Кор кардан дар барномаи «WINDOWS»	2.1. Омода намудани компютер ба кор. 2.2. Истифода намудани гурӯҳи тугмаҷаҳо (клавишҳо) дар ҳарфкалид (клавиатура) .

	2.3. Кор кардан бо файлҳо. 2.4. Кор кардан бо <i>лавҳаи идоракунӣ</i> .
3. Кор кардан дар барномаи офисӣ	3.1. Кор кардан дар барномаи «WORD». 3.2. Кор кардан дар барномаи «POWER POINT». 3.3. Кор кардан бо муҳаррири матнӣ. 3.4. Кор кардан бо муҳаррири графикӣ.
4. Пайваст ва истифода намудани «Интернет»	4.1. Истифода намудани таҷҳизоти васлгарӣ барои пайвастшавӣ бо Интернет. 4.2. Кор кардан бо <i>хадомоти ҷустуҷӯӣ</i> ҷиҳати дарёфти маълумот/иттилоот. 4.3. Кор кардан бо <i>браузерҳо</i> .
5. Кор кардан бо почтаҳои электронӣ	5.1. Бақайдгирӣ дар почтаи электронӣ (почта, шабакаҳои иҷтимоӣ). 5.2. Ирсол ва қабул намудани мактубҳо тариқи почтаи электронӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - пайваст кардани таҷҳизоти компютерӣ; - муайян намудани наслҳои компютерҳо; - кор кардан бо қисмҳои иловагӣ (принтер, сканер, манбаи тағзияи муттасил (UPS) ва ғайра; - истифода намудани компютерҳо ва барномаҳои он; - кор кардан бо хомили файлҳо; - кор кардан бо барномаҳои зиддивирӯсӣ; - сохтани файлҳо ва сабт кардани онҳо дар компютер; - сохтани файли «WORD» дар компютер ва сабт кардани он; - сохтани файли барномаи «POWER POINT» ва сабт кардани он; - чоп кардани ҳуҷҷатҳо дар чопгар; - ворид намудани расм ва графикҳо дар барномаҳои офисӣ; - ҷӯрсозии параметрҳои Интернет; - боргирии маълумот аз Интернет; - кор кардан бо ҷустуҷӯгарҳо (браузерҳо)-и Интернет; - кор кардан бо мессенҷерон; - қабул, ирсол ва эътиноӣ (игнорировать) мактубҳои почтаи электронӣ.
Донишҳои талабшаванда	<ul style="list-style-type: none"> - наслҳои компютерҳо; - қисмҳои асосӣ ва иловагии компютер; - гурӯҳи тугмаҳо (клавишҳо); - функцияҳои қисмҳои иловагӣ (принтер, сканер), манбаи тағзияи муттасил (UPS) ва ғайра; - системаи амалиётии компютер; - драйверҳои қисмҳои иловагӣ; - лавҳаи идоракунӣ ва дохилшавӣ ба он; - намудҳои барномаҳои офисӣ; - тарзи насб кардани барномаҳои офисӣ дар компютер; - тартиби кори барномаҳои офисӣ; - дастрас намудани барномаҳои офисӣ аз Интернет ва ширкати истеҳсолкунанда; - таҷҳизот ва дастгоҳ барои пайвастшавӣ ба хатти Интернет; - тарзи бехатар кор кардан дар шабакаи Интернет;

	<ul style="list-style-type: none"> - хадамоти чустучӯй ва шабакаҳои иҷтимоӣ; - кибернетика ва кибертерроризм ва пешгири аз онҳо; - намудҳои мессенҷерон ва тарзи кори онҳо; - почтаи электронӣ ва тарзи дурусти истифода он; - бехатарӣ ва ҳифзи маълумот ҳангоми кор бо почтаҳои электронӣ ва шабакаҳои иҷтимоӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - показакор; - масъул; - эҳтиёткор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоихавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Шиносӣ бо сохти компютер											
1.1. Шиносӣ бо таърихи рушди техникаи компютерӣ			√								
1.2. Шиносӣ бо функсияҳои қисмҳои асосии компютери фардӣ			√								
1.3. Кор кардан бо қисмҳои иловагии компютер	√										
Элементи 2: Кор кардан дар барномаи «WINDOWS»											
2.1. Омода намудани компютер ба кор	√										
2.2. Истифода намудани гурӯҳи тугмаҳо (клавишҳо) дар ҳарфкалид (клавиатура)	√										
2.3. Кор кардан бо файлҳо	√										
2.4. Кор кардан бо лавҳаи идоракунӣ	√										
6. Элементи 3: Кор кардан дар барномаи офисӣ											
3.1. Кор дар барномаи «WORD»		√									
3.2. Кор дар барномаи «POWER POINT»							√				

3.3. Кор бо муҳаррири матнӣ		√										
3.4. Кор бо муҳаррири графикӣ		√										
Элементи 4: Пайваст ва истифода намудани «Интернет»												
4.1. Истифода намудани таҷҳизоти васлгарӣ барои пайвастшавӣ бо Интернет		√										
4.2. Кор кардан бо хадамоти чувтучӯӣ чиҳати дарёфти маълумот/иттилоот		√										
4.3. Кор кардан бо браузерҳо		√										
Элементи 5: Кор кардан бо почтаҳои электронӣ												
5.1. Бақайдгирӣ дар почтаи электронӣ (почта, шабакаҳои иҷтимоӣ)		√										
5.2. Ирсол ва қабул намудани мактубҳо тариқи почтаи электронӣ		√										

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Компютери фардӣ (КФ) – ин:	- компютере, ки онро танҳо як одам истифода мебарад (ё соҳибӣ мекунад) (аз калимаи «personal», яъне барои як фард)
Қисмҳои асосӣ ва иловагии компютер - ин:	<p><i>қисмҳои асосии компютер:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - монитор; - блоки системавӣ; - ҳарфкалид (клавиатура); - мушак. <p><i>қисмҳои иловагии компютер:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - принтер; - УПС; - овозбарор; - гӯшмонак (наушник); - сканер; - ёдгора//флеш-захирасоз (накопитель); - модем.
Гурӯҳи тугмачаҳо (клавишҳо) дар ҳарфкалид (клавиатура) – ин:	- тақсимооти тугмачаҳо (клавишҳо)-и ҳарфкалид (клавиатура) дар асоси функция ва ҷойгиршавии онҳо. Гурӯҳи тугмачаҳо (клавишҳо) дар ҳарфкалид (клавиатура) тақсим мешавад: - ба иловагӣ, алифбой –рақамӣ, хизматӣ, функционалӣ, барои кор бо курсор муқарраргардида.
Лавҳаи идоракунии – ин:	- қисмати истифодашавандаи интерфейс Microsoft Windows, ки иҷроии амалҳои асосӣ оид ба ҷӯрсозии система, ҷун иловакунии ва ҷӯрсозии дастгоҳ, насб ва деинсталлятсияи (интисоби)-и барномаҳо, идоракунии баҳисобгирии сабтҳо, воридкунии имконоти махсус ва инчунин, якчанд амалҳои дигари марбут ба идоракунии системаро имкон медиҳад.
Хадамоти чувтучӯии	- yandex;

Интернет - ин:	- google; - yahoo; - bing ва ғайра.
Браузер - ин:	- барномае, ки бо ёрии он веб-саҳифаҳо аз назар гузаронида мешаванд. Новобаста аз оне, ки намудҳои гуногуни браузер зиёданд, мазмуни кори онҳо ин - кушодани сомонаҳо мебошад. Барои ин, дар ҳар браузер сатри нишонигӣ вучуд дорад-майдоне, ки дар он номгӯи сомона барои кушодашавии он чоп/навишта мешавад.

Воҳидҳои салоҳияти заминавӣ (базавӣ)

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ	СВ-01-1/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди қатъиян риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат, техникаи бехатарӣ ва қоидаҳои бехатарии зидди сӯхторро тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - дар ҳама ҷойҳои корӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС-01-1/01 Гузаштан аз муоинаи тиббӣ; - ТС 04-2/01 Расонидани ёрии аввалия.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат	1.1. Риоя намудани талаботи дастурамалҳо оид ба ҳифзи меҳнат. 1.2. Риоя намудани меъёрҳо ва қоидаҳои кор. 1.3. Риоя намудани тартиботи дохилии ташкилот/корхона.
2. Риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ	2.1. Гузаштани дастурдиҳӣ (муқаддимаӣ, ибтидоӣ, ҷорӣ) оид ба техникаи бехатарӣ. 2.2. Пӯшидани либосҳои махсус ва воситаҳои муҳофизатӣ . 2.3. Риоя намудани қоидаҳои бехатарии барқӣ. 2.4. Риоя намудани қоидаҳои бехатарӣ ҳангоми кор бо асбоб ва таҷҳизоти корӣ. 2.5. Риоя кардани қоидаҳои бехатарӣ ҳангоми кор дар баландӣ.
3. Риоя намудани қоидаҳои бехатарии зидди сӯхтор	3.1. Риоя намудани қоидаҳои бехатарии зидди сӯхтори тартиботи дохилии ташкилот. 3.2. Истифода бурдани воситаҳои сӯхторхомушкунӣ тибқи дастурамал.

Малакаҳои талабшаванда:	- кор кардан мувофиқи дастурамалҳо оид ба ҳифзи меҳнат дар ҷои кор; - истифодаи либоси махсуси корӣ ва воситаҳои ҳимоявӣ; - шинос шудан бо санадҳои меъёрии техникаи ҳуқуқӣ ва санадҳои маҳаллии меъёрию ҳуқуқии ҳифзи меҳнат; - пайдо намудани маълумот оид ба тартиботи дохилии ташкилот/корхона; - гирифтани иҷозат барои иҷрои корҳо аз рӯи супоришнома ва ё амр; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои
-------------------------	---

	<p>муҳофизатӣ тибқи талаботи муассиса/ташкилот;</p> <ul style="list-style-type: none"> - истифодаи воситаҳои муҳофизатии барқӣ; - санчидани ҳолати коршоямии воситаҳои Ҳимоявӣ; - истифодаи бурдани системаи эҳтиётӣ; - истифодаи воситаҳои оташнишонӣ тибқи дастурамал ва таъйинот; - расонидани ёрии аввалияи Ҳангоми Сӯхтан.
Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - санадҳои меъёрии техникаи ҳуқуқӣ ва санадҳои маҳаллии меъёрию ҳуқуқии ҳифзи меҳнат; - тартиботи дохилии ташкилот/корхона оид ба ҳифзи меҳнат; - намудҳои дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ; - қоидаҳои бехатарии барқии ташкилот; - қоидаҳои бехатарӣ Ҳангоми кор бо асбоб ва таҷҳизоти корӣ; - қоидаҳои истифодаи бурдани воситаҳои Ҳимояи эҳтиётӣ; - қоидаҳои бехатарии сӯхтори ташкилот; - қоидаҳои тахлиияи одамон (кӯчонидан) Ҳангоми вазъиятҳои фавқулода; - сабабҳои сар задани сӯхтор ва пешгирии аз онҳо.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодиккат; - тозагор; - масъулнок; - ўҳдабаро; - ташаббускор; - мушфиқ.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элементҳо ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоидиҳии маҳсулоати тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот / case study	Мубоҳиса	Намоишдиҳӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоидиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат											
1.1. Риоя намудани талаботи дастурамалҳо оид ба ҳифзи меҳнат	√		√								
1.2. Риоя намудани меъёрҳо ва қоидаҳои кор	√			√							

1.3. Риоя намудани тартиботи дохилии ташкилот/корхона	√			√							
Элементи 2: Риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ											
2.1. Гузаштани дастурдиҳӣ (муқаддимаӣ, ибтидоӣ, қорӣ) оид ба техникаи бехатарӣ	√		√								
2.2. Пӯшидани либосҳои махсус ва воситаҳои муҳофизатӣ	√		√								
2.3. Риоя намудани қоидаҳои бехатарии барқӣ	√		√								
2.4. Риоя намудани қоидаҳои бехатарӣ ҳангоми кор бо асбоб ва таҷҳизоти қорӣ	√		√								
2.5. Риоя қардани қоидаҳои бехатарӣ ҳангоми кор дар баландӣ	√		√								
Элементи 3: Риоя намудани қоидаҳои бехатарии зидди сӯхтор											
3.1. Риоя намудани қоидаҳои бехатарии зидди сӯхтори тартиботи дохилии ташкилот	√			√							
3.2. Истифода бурдани воситаҳои сӯхторхомушкунӣ тибқи дастурамал	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити қорӣ, вазъият, шароити асосии қорӣ)

Қоидаҳои техникаи бехатарӣ -ин:	- системаи чорабиниҳои муташаккилона, санадҳои меъёрӣ, воситаҳои техникӣ ва усулҳои пешгирикунандаи таъсири омилҳои хатарноки истеҳсоли ба қоргар.
Гузаштани дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ – маъно дорад:	- қабл аз иҷозатдиҳии қоргар ба иҷрои вазифаи худ сардор ва шахсони масъул оид ба бехатарӣ уҳдадоранд бо одам ва қорманд дастурдиҳии техникаи бехатариро гузаронанд ва имзои дастургирандари дар журнали техникаи бехатарӣ ба қайд гиранд. Қоидаи мазкур–шарти ҳатмии муносибатҳои меҳнатӣ, батартибдаровардашудаи Кодекси Меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад. Гузаштани он ҳатто ба роҳбари ширкат ҳатмист. Танҳо баъди шиносӣ бо дастур оид ба техникаи бехатарӣ қормандро метавон ба иҷрои қорҳо иҷозат дод.
Либоси махсус – ин	- сарпӯшо (тоскулоҳ, берет), костюмҳои гуногун, шим, комбинезон, камзул, дастпӯш, пойафзол ва монанди инҳо, яъне он чизҳое, ки ба предметҳои либос тааллуқ доранд ва барои аз омилҳои хатарноки беруна муҳофизат қардани ҳаёт ва

	саломатии кормандон дар раванди иҷрои корҳо таъйинот доранд.
Қоидаҳои бехатарии барқӣ -ин:	- системаи тадбирҳои муташаккилонаи воситаҳои техникӣ ва усулҳои пешгирикунандаи расиш ба қисмҳои чараёнгузар ва таъсиррасонии он ба коргар.
Воситаҳои муҳофизатии барқӣ -ин:	- воситаҳои ҷимоявӣ аз зарбаи чараёни барқӣ барои таъмини бехатарии барқӣ пешбинишуда. Ба онҳо тааллуқ доранд: - мила (штанга) – ҳои оиккунанда; - анбӯри оиккунанда; - чараённамоҳо; - дастакҳои диэлектрикӣ, калӯши одӣ, калӯши соқдор; - қолинчаҳои диэлектрикӣ ва пояҳои оиккунанда; - тавораҳои ҷимоявӣ (защитные ограждения) (пардаҳо); - заминваслаҳои сайёр; - аломат ва овезаҳои бехатарӣ ва ғ.
Қоидаҳои бехатарӣ аз сӯхтор –ин:	- системаи тадбирҳои муташаккилонаи воситаҳои техникӣ ва усулҳои пешгирикунандаи ҳолати хатари оташ, барҳамдиҳии он ва таъсиррасонии омилҳои хатарноки истеҳсоли ба коргарон.
Воситаҳои сӯхторхомушкунӣ –ин:	- воситаи махсуси дар ихтиёрдошта ва инчунин, асбобу анҷоми истифодашаванда барои оташнишонӣ (ҷумаки оташнишонӣ (гидрант), рӯдаҳои оташнишонӣ, оташнишонак, кум, об, чангаки сӯхторнишонӣ, мисрон (лом), бел, сатил ва ғайра).

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Чамъоварӣ намудани партовҳо	СВ 03-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди риоя кардани талаботи беҳбудсозию беҳдоштиро дар рафти чамъоварии партовҳо ва ба хелҳо чудоқунӣ, ба бормахзан (контейнер)-ҳо андохтани онҳоро тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - дар ҷойи кор.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Риоя намудани талаботи беҳбудсозӣ ва беҳдоштӣ (санитария ва гигиенӣ)	1.1. Омода кардани асбобу анҷом ва тачҳизоти зарурӣ барои ғундоштани партовҳо. 1.2. Истифода бурдани воситаҳои ҷимоявӣ . 1.3. Тоza намудани ҷои кор аз партовҳо.
2. Алоҳида чудо кардани партовҳо	2.1. Чамъ кардани партовҳо аз коргоҳҳои истеҳсоли. 2.2. Чудо кардани партовҳо аз рӯи намуд. 2.3. Мувофиқ ҷойгир кардани партовҳо дар бормахзан (контейнер)-ҳо.
Малақаҳои талабшаванда:	- риоя кардани қоидаҳои бехатарӣ; - риоя кардани талаботи беҳбудсозию беҳдоштӣ (санитарию гигиенӣ);

	<ul style="list-style-type: none"> - истифода бурдани таҷҳизоти муҳофизатӣ; - ҷудо кардани навъҳои партов; - ҷойгир кардани партовҳо дар як бормахзан (контейнер)-и мувофик; - маҳкам пӯшидани сарпӯшҳои бормахзан (контейнер)-и партовҳо.
Донишҳои талабшаванда	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми тоза намудани ҷойи кор; - қоидаҳои ҷамъоварии партовҳо; - талаботи беҳбудсозии истеҳсоли ва беҳдошт (гигиена); - қоида ва тартиботи дохилии корхона/ташкilot; - тартиби ҷобачокунии асбобу таҷҳизоти тозакунии; - тартиби тоза кардани ҷои корӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Бояд чунин буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - боэҳтиёт; - ташаббускор; - тозакор; - тартиботчи; - бофарҳанг; - масъулиятнок.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷаҳо аз рӯи тадқиқот /case study	Муҳоҷиса	Намоишдӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/ худбаҳоиди	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Риоя намудани талаботи беҳбудсозӣ ва беҳдошти (санитария ва гигиенӣ)											
1.1. Омода кардани асбобу анҷом ва таҷҳизоти зарурӣ барои ғундоштани партовҳо		√									
1.2. Истифода бурдани <i>воситаҳои химоявӣ</i>		√									
1.3. Тоza намудани ҷои кор аз партовҳо		√									
Элементи 2: Алоҳида ҷудо кардани партовҳо											
2.1. Ҷамъ кардани партовҳо аз коргоҳҳои истеҳсоли		√									
2.2. Ҷудо кардани партовҳо аз рӯи намуд		√									

2.3. Мувофиқ ҷойгир кардани партовҳо дар бормаҳзан (контейнер)-ҳо	√										
---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Воситаҳои ҷимоявӣ - ин:	<ul style="list-style-type: none"> - воситаҳои ҷимояи дастон (дастпӯшакҳо ва ғайра); - воситаҳои ҷимояи пойҳо (пойафзор, сарпӯшҳо ва ғ.); - воситаҳои ҷимояи чашмон ва рӯй (айнакҳои ҷимоявӣ, сипарчаҳои рӯй); - воситаҳои ҷимояи сар (кулоҳҳо, рӯймолҳо); - воситаҳои ҷимояи узвҳои нафаскашӣ (паном /респиратор, ниқоб).
--------------------------------	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Муошират кардан бо забони хоричӣ дар сатҳи заминавӣ	СВ 02-3/01
Воҳиди салоҳиятҳои мазкур, маҳорат ва дониши зарурӣ барои фаҳмиш ва истифодаи фарқкунанда аз забони тоҷикӣ (русӣ, англисӣ ва ғ.) дар мисоли истифодаи ифодаҳое, ки доимӣ дар ҷои кор (саломдихӣ, хайрухуш, бахшиш ва ғ.) маъмуланд, инъикос мекунад.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - кормандони ҳама сатҳҳои соҳаи мазкур.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - надорад.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Муоширати боадабона бо мизочон/фармоишгарон	<p>1.1. Муайян кардани забони мушаххас барои муошират зарур.</p> <p>1.2. Истифодаи ибораҳои одии маъмулан истифодашавандаи одоб (салому алейк, хайру хуш, маъзарат, сипосгузорӣ) бо мизочон/фармоишгарон.</p> <p>1.3. Истифодаи забони имову ишора ё луғат, агар монеаи забонӣ пайдо шавад.</p> <p>1.4. Истифодаи захираҳои мувофиқ ва мурочиат ба ёрии ҳамкорон - донандагони забони мазкур.</p>
2. Муошират кардан бо мизочон/фармоишгарон бо забони фарқкунанда аз тоҷикӣ (русӣ, англисӣ ва диг.), барои иҷрои корҳои рӯзмарра дар ҷои кор	<p>2.1. Фаҳмидан ва истифода бурдани калимаҳои калидӣ, ибораҳои кӯтоҳ ва имову ишораҳо барои давом додани муошират.</p> <p>2.1. Истифодаи ҳама гуна усулҳои визуалӣ барои беҳтар ва иваз кардани муоширати шифохӣ.</p>

Малакаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - малакаҳои робитавӣ ва байнишахсии муоширати ҳалимона бо ҳамкорон ва мизочон/фармоишгарон; - истифода намудани калимаҳои асосӣ, ибораҳо, ифодаҳои кӯтоҳ ва рақамҳо, барои муошират бо мизочон/фармоишгарон зарур, мувофиқ ба ҷои корӣ мушаххас; - истифода намудани забони имову ишора ё луғат; - талаффуз намудани калимаҳо ва ибораҳо барои иҷрои кор; - талафузи номҳои таҷҳизоти муҳофизати шахсӣ ва либоси махсус бо забони омӯхташаванда;
-------------------------	--

	- талафузи номгӯи асбоб ва таҷҳизотҳо, нишонаҳо дар аломатҳои огоҳкунанда.
Донишҳои талабшаванда:	- алифбои забони омӯхташаванда; - оид ба масъалаҳои робитаҳои фарҳангӣ, роҳ надодани таҳқиқҳои тасодуфӣ ба ҳамкасбон ё шарикон; - қоидаҳои талаффузи калимаҳо ва ибораҳо; - қоидаҳои талаффузи калимаҳо ва ибораҳо; - номҳои таҷҳизоти муҳофизати шахсӣ ва либоси махсус; - номгӯи асбоб ва таҷҳизотҳо бо забони хориҷӣ; - нишонаҳо дар аломатҳои огоҳкунанда.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - ҳалим; - мушфиқ; - ташаббускор; - бофарҳанг; - саъйи кӯшиш кардан барои омӯзиши забонҳои хориҷӣ.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳагтӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии хуччагҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Муоширати боадабона бо мизочон/фармоишгарон											
1.1. Муайян кардани забони мушаххас барои муошират зарур.			√								
1.2. Истифодаи ибораҳои одии маъмулан истифодашавандаи одоб (салому алейк, хайру хуш, маъзарат, сипосгузорӣ) бо мизочон/фармоишгарон.			√								
1.3. Истифодаи забони имову ишора ё луғат, агар монеаи забонӣ пайдо шавад.			√								
1.4. Истифодаи захираҳои мувофиқ ва мурочиат ба ёрии ҳамкорон - донандагони забони мазкур.			√								

Элементи 2: Муошират кардан бо мизочон/фармоишга- рон бо забони фарқкунанда аз тоҷикӣ (русӣ, англисӣ ва диг.), барои иҷрои корҳои рӯзмарра дар ҷои кор										
2.1. Фаҳмидан ва истифода бурдани калимаҳои калидӣ, ибораҳои кӯтоҳ ва имову ишораҳо барои давом додани муошират				√						
2.2. Истифодаи ҳама гуна усулҳои визуалӣ барои беҳтар ва иваз кардани муоширати шифоӣ				√						

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Ибораҳои маъмули зуд-зуд истифодашаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - субҳ ба хайр; - корхоятон чи тавр? - то боздид; - ба шумо чӣ кумак карда метавонам? - бубахшед ман шуморо намефаҳмам; - Шумо бо забони...гап мезанед? ва ғайра.
Захираҳои мувофиқ:	<ul style="list-style-type: none"> - дафтарча барои қайди ёдоштҳо, сабти калимаҳо, абзорҳо барои афзун кардани луғат; - луғатҳои гуногун (мавзӯӣ, касбҳои ҷудогона, бо расмҳо ва ғ.); - китобчаҳо (брошюраҳо); - имзоҳо бо тавзеҳот; - сомонаҳо барои тарҷума.
Муошират:	<ul style="list-style-type: none"> - маслиҳатҳо ва эзоҳ додан; - пешниҳод намудани маълумотҳо, монанди: соати корӣ, намуди кор, нархнома ва ғ.; - кумак дар доираи вазифаҳои худ, инчунин ба ҳамкорон/мизочон аз рӯи хоҳиши онҳо; - фаҳмондан ва таъмин кардани самтҳои одӣ ва ғ.
Усулҳои визуалӣ (дидорӣ):	<ul style="list-style-type: none"> - қайд, нишон додани иттилооти зарурӣ дар ҳуччатгузорӣ, ҳуччатҳо ва нақшаҳо; - истифодаи калкулятор барои арзиши музди кор ва харочотҳои муайян; - истифода намудани забони имову ишора; - нишон додани ашъи мушаххас.

Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Омода намудани хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо	СІ 7129-01-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омодакунии хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо (леса, подмости) барои иҷрои корҳои гачқорӣ дар баландиро бо риояи техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми васл намудани хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03-1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон; - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Омода намудани хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо	1.1. Муайян намудани баландии ҷойи кори гачқорӣ. 1.2. Интиҳоб намудани намуди хавозаҳо ва тахтасуфаҳо . 1.3. Санҷидани ҳолати кории хавозаҳо ва тахтасуфаҳо. 1.4. Омода намудани қисмҳо ва элементҳои хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо барои ҷамъоварӣ.
2. Иҷро намудани корҳои васлкунии хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо	2.1. Истифодаи воситаҳои ҷимоявӣ ва системаи эҳтиётӣ . 2.2. Санҷидани ҷойҳои васлшавии хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо. 2.3. Муайян намудани устувории пояҳои хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо. 2.4. Тавора кашидани майдони корӣ бо аломат ва овезаҳои огоҳикунанда. 2.5. Ҷамъоварӣ намудани элементҳои хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо. 2.6. Санҷидани мустаҳкамии хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо.
3. Таҷзия намудани хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо	3.1. Тоza кардани хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо аз чангу хок. 3.2. Кушодани ҷойҳои васлшудаи хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо аз сатҳи девор. 3.3. Ҷудо кардани қисмҳои васлшудаи болоии хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо. 3.4. Тоza кардани майдони корӣ баъд аз таҷзияи хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо. 3.5. Тартиб додани санад оид ба таҷзияи хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо.
Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани талаботҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми истифодабарии хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо; - риоя намудани меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо (СНиП); - риоя намудани қоидаҳои бехатарӣ ҳангоми санҷидани ҳолати кории хавозаҳо ва тахтасуфаҳо; - чен кардани баландии ҷойи кори гачқорӣ; - муайян намудани ҳолати коршоямӣ ва устувории пояҳои хавозаҳо ва тахтасуфаҳо; - мустаҳкам намудани хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо

	<p>тибқи талаботи меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо (СНиП);</p> <ul style="list-style-type: none"> - қор қардан дар баландӣ; - истифода намудани аломат ва овезаҳои огоҳиқунанда; - тоза нигоҳ доштани майдони қорӣ; - тартиб додани санад оид ба таҷзияи хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо.
Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои беҳатарии меҳнат дар сохтмон; - қоидаҳои истифодабарии хавозаҳо ва тахтасуфаҳо; - меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо (СНиП) вобаста ба истифодабарии хавозаҳо ва тахтасуфаҳо; - қоидаҳои техникаи беҳатарӣ ва истифодаи системаи воситаҳои эҳтиётӣ; - қоидаҳои тоза қардани хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо аз ҷангу хок. - тарзҳои қушодан ва ҷудо қардани ҷойҳои васлшудаи хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо; - қоидаҳо ва тарзҳои тоза қардани майдони қорӣ баъд аз таҷзияи хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо. - қоидаҳои тартиб додани санад оид ба таҷзияи хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо; - намуди хавозаҳо ва тахтасуфаҳо, талабот ба ҷамъоварӣ ва васли элементҳои онҳо; - тартиби ҷамъоварӣ ва васл намудани элементҳои хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо; - усулҳои муайян намудани қоршоямӣ ва мустаҳкамии пояҳои хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо.
Муносибати талабшаванда ба қор:	<p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - тозақор; - масъул; - эҳтиётқор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элементҳо ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди қор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Омода намудани хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо											
1.1. Муайян намудани баландии ҷойи қори гачқорӣ	√			√							

1.2. Интихоб намудани <i>намуди хавозаҳо ва тахтасуфаҳо</i>	√			√							
1.3. Санчидани ҳолати кории хавозаҳо ва тахтасуфаҳо	√			√							
1.4. Омода намудани қисмҳо ва элементҳои хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо барои чамбоварӣ	√			√							
Элементи 2: Иҷро намудани корҳои васлкунии хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо											
2.1. Истифодаи воситаҳои ҳимоявӣ ва <i>системаи эҳтиётӣ</i>	√			√							
2.2. Санчидани ҷойҳои васлшавии хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо	√			√							
2.3. Муайян намудани устувории пояҳои хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо	√			√							
2.4. Тавора кашидани майдони қорӣ бо аломат ва овезаҳои огоҳикунанда	√			√							
2.5. Чамбоварӣ намудани элементҳои хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо	√			√							
2.6. Санчидани мустаҳкамии хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо	√			√							
Элементи 3: Таҷзия намудани хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо											
3.1. Тоза кардани хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо аз чангу хок	√			√							
3.2. Кушодани ҷойҳои васлшудаи хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо аз сатҳи девор	√			√							
3.3. Ҷудо кардани қисмҳои васлшудаи болоии хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо	√			√							
3.4. Тоза кардани майдони қорӣ баъд аз таҷзияи хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо	√			√							
3.5. Тартиб додани санад оид ба таҷзияи хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

<p>Намудҳои хавозаҳо ва тахтасуфаҳо - инҳоянд:</p>	<p>- филизӣ ва чӯбӣ: хавозаҳои сохтмонӣ таҷҳизоти зарурӣ барои беҳатар ва қулай иҷро намудани корҳои гачкорӣ дар баландӣ мебошад;</p> <p>- хавозаҳои чӯбӣ танҳо барои кори якҷақта мувофиқанд ва сохти одӣ доранд, бинобар ин ҳар касе, ки малақаҳои асосии коркарди чӯбро дорад, метавонад васлкунии онҳоро идора кунад. Стандартҳои муайян барои хавозаҳои чӯбӣ вучуд доранд. Масофаи байни сутунҳо дар қад-қадӣ фасади (намо) бино аз 2 то 2,5 м аст. Паҳноии фарш, ки андозаи байни панҷараҳои берунӣ ва дарунии деворҳо муайян мекунад, бояд на камтар аз 1 м бошад, баландии хавозаҳои чубин бояд то 6 м бошад;</p> <p>- хавозаҳои филизиро дубора ва зиёд истифода бурдан мумкин аст. Дар айни замон, онҳо як системаи мураккаби чаҳорчӯба мебошанд, ки то 250 кг/м² вазнро бозътимод нигоҳ медоранд. Ин ба коргарон имкон медиҳад, ки ҳатто дар баландии 100 метр озодона ҳаракат кунанд.</p>
<p>Системаи эҳтиётӣ – ин:</p>	<p>- системаи пешгирикунандаи афтидани одам аз баландӣ ё таъминкунандаи эҳтиётқорӣ беҳатар аз афтидан аст.</p>

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Истифода намудани миноҳо (маякҳо)	СИ 7129-02-2/01
<p>Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омодакунии сатҳ барои насбкунии миноҳо бо назардошти риояи меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо (СНиП) тавсиф менамояд.</p>	
<p>Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур:</p> <p>- ҳангоми насб кардани миноҳо.</p>	
<p>Шартҳои қаблӣ (пешакӣ):</p> <p>- СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ;</p> <p>- СИ 7129-01-2/01 Омода намудани хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо.</p>	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
<p>1. Омода намудани сатҳ барои насбкунии миноҳо</p>	<p>1.1. Омода намудани асбобу таҷҳизот барои насбкунии миноҳо (маякҳо).</p> <p>1.2. Тоza кардани сатҳ аз чангу хок.</p> <p>1.3. Молидани таҳранг.</p> <p>1.4. Санҷиши ҳамвории сатҳ барои насбкунии миноҳо.</p>
<p>2. Иҷро намудани корҳои насбкунии миноҳо дар сатҳ</p>	<p>2.1. Тайёр намудани маҳлул барои насбкунии миноҳо.</p> <p>2.2. Насб кардани миноҳо дар сатҳ бо истифода аз сатҳсанҷ (уровень).</p>

<p>Малақаҳои талабшаванда:</p>	<p>- риоя намудани техникаи беҳатарӣ ҳангоми кор бо асбобу таҷҳизот барои насбкунии миноҳо (маякҳо);</p> <p>- санҷидани ҳолати коршоямии асбобҳо ва таҷҳизот;</p> <p>- тоza кардани сатҳ аз чангу хок.</p> <p>- тавонистани санҷиши ҳамвории сатҳ барои насбкунии миноҳо;</p> <p>- истифода намудани асбобу таҷҳизот барои насбкунии миноҳо (маякҳо);</p> <p>- муайян намудани ҷойи насбкунии миноҳо;</p>
--------------------------------	---

	- интиҳоб намудани маҳлулҳои хушки гачӣ; - муайян намудани ҳолати маҳлул дар ҳароратҳои мухталиф.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои омода намудани асбобу таҷҳизот барои насбкунии миноҳо; - қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми санчиши ҳамворӣ ва тоза кардани сатҳ аз чангу хок; - қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми истифодаи асбобу таҷҳизот барои насбкунии миноҳо (маякҳо); - меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо (СНиП); - қоида ва тартиби насбкунии миноҳо (маякҳо); - хусусиятҳои физикию механикии омехтаҳои хушки гачӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодиккат; - тозакар; - ташаббускор; - эҷодкор; - масъул; - эҳтиёткор.

Дастур оид ба чамбоварии далелҳо

Элементҳо ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоги тайёр	Ҳатӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоихавӣ	Чамбоварии хуччатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамбовардаи таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Омода намудани сатҳ барои насбкунии миноҳо											
1.1. Омода намудани асбобу таҷҳизот барои насбкунии миноҳо (маякҳо)	√			√							
1.2. Тоза кардани сатҳ аз чангу хок	√			√							
1.3. Молидани таҳранг	√			√							
1.4. Санчиши ҳамвории сатҳ барои насбкунии миноҳо	√		√								
Элементи 2: Иҷро намудани корҳои насбкунии миноҳо дар сатҳ											
2.1. Тайёр намудани маҳлул барои насбкунии миноҳо	√			√							
2.2. Насб кардани миноҳо дар сатҳ бо истифода аз сатҳсанҷ (уровень)	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Асбобу таҷҳизот барои насби миноҳо - ин:	<ul style="list-style-type: none"> - росткунак (правила); - миксер (омехтакунак); - печмехтоб (шуруповёрт); - сатил; - болға; - кайчии филизбурӣ; - арраи филизбурӣ; - сатҳсанчи обӣ. - сатҳсанчи лазерӣ (лазерный уровень).
Миноҳо (маякҳо) - ин:	- ин унсур барои сохтани андоваи комилан ҳамвор пешбинӣ шудааст. Миноҳо филизӣ ва чӯбин мешаванд.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Тайёр кардани маҳлули гачӣ ва сементӣ	СІ 7129-03-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омода намудани маҳлули гач бо роҳҳои гуногун, мувофиқи намуд ва таснифоти онҳо бо назардошти риояи меъёр ва қоидаҳои сохтмонӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми иҷрои корҳои гачкорӣ.	
Шартҳои қаблӣ: - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - СВ 03-2/01 Чамбоварӣ намудани партовҳо; - СВ 02-2/01 Муошират кардан бо забони хоричӣ дар сатҳи заминавӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷро (МИ) ВС
1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ	1.1. Омода намудани асбобҳо. 1.2. Бехтани гач. 1.3. Омода намудани зарф барои тайёр кардани маҳлули гач.
2. Муайян намудани таснифоти омехтаҳои маҳлулии гачӣ	2.1. Муайян намудани таркиби омехтаҳои маҳлули гач. 2.2. Муайян намудани навъ/тамғаи омехтаҳои маҳлули гач. 2.3. Фарқ намудани омехтаҳои маҳлулӣ, аз рӯи таъинот ва намуди пайвастшави (хусусиятҳои физику механикӣ).
3. Омода намудани омехтаҳои маҳлули гач	3.1. Омода намудани омехтаҳои маҳлули гачдор. 3.2. Омода намудани омехтаҳои маҳлули сементӣ . 3.3. Омода намудани омехтаҳои хушк сохтмонӣ .
4. Омода намудани омехтаҳои маҳлулӣ бо усулҳои гуногун	4.1. Омода намудани омехтаҳои маҳлули бо усули дастӣ. 4.2. Омода намудани омехтаҳои маҳлулӣ бо усули механикӣ.

Малақаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - риоя намудани талаботи техникаи бехатарӣ ҳангоми иҷрои кор дар майдони сохтмонӣ; - риоя намудани талаботи техникаи бехатарӣ ҳангоми истифодаи асбобу таҷҳизот барои маҳлултайёркунӣ; - риоя намудани талаботи техникаи бехатарӣ ҳангоми омодакунии муҳлулҳои сохтмонӣ бо усули дастӣ ва механикӣ; - муайян намудани таркиби омехтаҳои маҳлулӣ; - муайян намудани миқдори масолеҳҳо барои маҳлул;
-------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> - истифода намудани асбобу таҷҳизот барои маҳлултайёркунӣ; - муайян намудани миқдори масолаҳо барои маҳлул; - тайёр намудани омехтаи хушк тибқи дастурамали истеҳсолкунанда; - гирифтани маълумот оид ба истифодабарии омехтаҳои хушкӣ гачӣ; - истифода намудани асбобу таҷҳизот барои омодакунии муҳлулҳои гачӣ бо усули дастӣ ва механикӣ; - тайёр намудани омехтаҳои маҳлули гачӣ бо усули дастӣ ва механикӣ.
Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - хусусияти масолаҳо ва маҳлулҳо вобаста аз шароити иқлимӣ; - намуд ва таснифоти омехтаҳои маҳлули гачӣ; - меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо (СНиП) вобаста ба омодакунии маҳлулҳои гачӣ; - намуд ва таснифоти омехтаҳои маҳлули гачӣ; - меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо (СНиП) вобаста ба омодакунии маҳлули гачӣ; - қоида ва талаботи омодакунии маҳлули гачӣ; - қоида ва талаботи омодакунии маҳлули гачӣ бо усули дастӣ ва механикӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - масъул; - эҳтиёткор; - сарфакор; - меҳнатдӯст.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элементҳо ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии хуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ											
1.1. Омода намудани асбобҳо			√								
1.2. Бехтани гач			√								
1.3. Омода намудани зарф барои тайёр кардани маҳлули гач			√								
Элементи 2: Муайян намудани <i>таснифоти омехтаҳои маҳлули гачӣ</i>											
2.1. Муайян намудани таркиби омехтаҳои маҳлули гач	√			√							

2.2. Муайян намудани навъ/тамғаи омехтаҳои маҳлули гач	√			√							
2.3. Фарқ намудани омехтаҳои маҳлулӣ, аз рӯи таъинот ва намуди пайвастиши (хусусиятҳои физикию механикӣ)	√			√							
Элементи 3: Омода намудани омехтаҳои маҳлули гач											
3.1. Омода намудани омехтаҳои маҳлули гачдор	√			√							
3.2. Омода намудани омехтаҳои маҳлули сементӣ	√			√							
3.3. Омода намудани омехтаҳои хушки сохтмонӣ	√		√								
Элементи 4: Омода намудани омехтаҳои маҳлулӣ бо усулҳои гуногун											
4.1. Омода намудани омехтаҳои маҳлули бо усули дастӣ	√		√								
4.2. Омода намудани омехтаҳои маҳлулӣ бо усули механикӣ	√		√								

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Таснифоти омехтаҳои маҳлулдор:	- омехтаҳои маҳлулдор аз рӯи дараҷаи омодагӣ тасниф мешаванд ба: - омехтаҳои маҳлулҳое, ки барои истифода тайёранд; - омехтаҳои маҳлулҳое, ки пешакӣ тайёр мешаванд; - омехтаҳои маҳлулҳои хушк.
Хусусиятҳои физикию механикии омехтаҳои маҳлулдор – ин:	- ба хусусиятҳои маҳлулҳои сохтмонӣ дохил мешаванд, хусусиятҳои омехтаҳои маҳлулдор ва маҳлулдори шахшуда. Хусусиятҳои асосии омехтаҳои маҳлулдор: - тағйирпазирӣ (подвижность); - хосияти обро нигоҳ доштан; - ба қабатҳо ҷудо шудан; - ҳарорати истифодабарӣ; - зичии миёна (средняя плотность); - намӣ (барои омехтаҳои маҳлулдори хушк); - хусусиятҳои асосии маҳлули шахшуда; - устуворӣ ҳангоми фишор додан (фишурдан); - ба хуноқӣ тобовар (морозостойкость).
Маҳлули сементӣ - ин:	- таркиби масолеҳи омехтаи часпандаи дуруст интихобнамуда, пуркунандаҳои резамайда ва об мебошад. Агар ба ин таркиб пуркунандаҳои калон илова кунанд, омехтаи бетонӣ ба даст оварда мешавад.
Омехтаҳои маҳлулдори хушк – ин:	- баъди бо об омехтан бо усули дастӣ ё механикӣ тайёр мешавад. Намудҳои омехтаҳои хушки сохтмонӣ: - омехтаҳои семент-қум;

	<ul style="list-style-type: none"> - гач; - фуген; - оҳак; - омехтаҳои гачӣ ва полимерӣ.
--	--

Номи воҳиди салоҳият		Рамзи воҳиди салоҳият
Омода намудани қолибҳо		СИ 7129-04-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иҷрои корҳои омодагӣ барои тайёр намудани қолиб ва омода кардани қолибҳои гуногун бо назардошти риояи меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо тавсиф менамояд.		
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми омода намудани ҷузъи меъморӣ.		
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - СИ 7129-03-2/01 Тайёр кардани маҳлули гачӣ ва сементӣ.		
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС	
1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ барои тайёр намудани қолиб	1.1. Омода намудани асбобу масолеҳ барои тайёр намудани қолиб. 1.2. Омода намудани маҳлули гачӣ барои қолибҳо. 1.3. Интиҳоб намудани ҷойи мувофиқ барои хушконидаани қолибҳо . 1.4. Муайян намудани намуд ва шакли қолибҳо . 1.5. Равған намудани қолибҳо дар мизи корӣ.	
2. Иҷро намудани корҳо вобаста ба омодакунии қолибҳо	2.1. Истифода намудани тур дар даруни қолиб . 2.2. Рехтани маҳлули гачӣ дар қолибҳо. 2.3. Ҷудо кардани гач аз қолибҳо.	
3. Омода кардани қолибрезии ширеш (силикон-пенталас)	3.1. Тайёр намудани қолаби порчагӣ аз гач. 3.2. Молидани ҷило (лак) дар қолаби порчагӣ. 3.3. Сохтани чорҷӯба (рамка) барои қолаби порчагӣ. 3.4. Рехтани ширеш (силикон-пенталас) дар болои қолаби порчагӣ.	
4. Рехтани қолибҳои порчагӣ ва оинабандӣ	4.1. Омода намудани мизи корӣ барои рехтани қолибҳои порчагӣ ва оинабандӣ. 4.2. Омода намудани шиша/оина ва гузоштани тахтача (рейка). 4.3. Рехтани маҳлули гачӣ. 4.4. Ҷудо намудани қолиб аз шиша/оина.	

Малақаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - риоя намудани қоидаҳои тартиботи дохилии корхона/ташкilot; - риоя намудани раванди технологияи омодакунии қолибҳо; - риоя намудани меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо (СНиП); - истифода намудани асбобу таҷҳизоти корӣ барои омода кардани қолибҳо; - муайян намудани ҷои мувофиқ барои омода намудани қолибҳо; - истифода намудани дастурҳо ва айёниятҳо оид ба тайёр намудани қолибҳо;
-------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> - истифода намудани шабакаҳои Интернетӣ чихати интиҳоб намудани қолибҳои мувофиқ ба дархости мизоч/фармоишгар; - омода намудани қолибҳои мувофиқи фармоиши мизоч/фармоишгар.
Донишҳои талабшаванда	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - қоидаҳои тартиботи дохилии корхона/ташкilot; - тартиб ва раванди технологияи омодакунии қолибҳои; - меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо (СНиП); - намудҳои қолибҳои ва тартиби омодакунии онҳо; - асбобу таҷҳизоти корӣ чихати омода кардани қолибҳои; - дастурҳои ва айёниятҳои оид ба тайёр намудани қолибҳои; - қоида ва тартиби омода намудани қолибҳои мувофиқи дархости мизоч/фармоишгар; - технологияи омода намудани қолибҳои гуногун вобаста ба дархости мизоч/фармоишгар;
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Бояд чунин буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - эҷодкор; - боэҳтиёт; - масъулиятнок.

Дастур оид ба ҷамъовариҳои далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳатгӣ ба саволҳои/тестҳои ҷавоб додан	Шифоҳӣ ба саволҳои ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъовариҳои ҳуҷҷатҳои аз рӯи тадқиқот /case study	Мувоҳиза	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/ худбаҳодиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ барои тайёр намудани қолиб											
1.1. Омода намудани асбобу масолаҳои барои тайёр намудани қолиб		√									
1.2. Омода намудани маҳлули гаҷӣ барои қолибҳои		√									
1.3. Интиҳоб намудани ҷойи мувофиқ барои ҳушконидаи қолибҳои	√										
1.4. Муайян намудани намуд ва шакли қолибҳои	√										
1.5. Равған намудани қолибҳои дар мизи корӣ	√										
Элементи 2: Иҷро намудани корҳои вобаста ба омодакунии қолибҳои											

2.1. Истифода намудани <i>тур дар даруни қолиб</i>			√								
2.2. Рехтани маҳлули гачӣ дар қолибҳо		√									
2.3. Чудо кардани гач аз қолибҳо		√									
Элементи 3: Омода кардани қолибрезии ширеш (силикон-пенталас)											
3.1. Тайёр намудани қолаби порчагӣ аз гач			√								
3.2. Молидани чило (лак) дар қолаби порчагӣ		√									
3.3. Сохтани чорчӯба (рамка) барои қолаби порчагӣ		√									
3.4. Рехтани ширеш (силикон-пенталас) дар болои қолаби порчагӣ	√		√								
Элементи 4: Рехтани қолибҳои порчагӣ ва оинабандӣ											
4.1. Омода намудани мизи корӣ барои рехтани қолибҳои порчагӣ ва оинабандӣ		√									
4.2. Омода намудани шиша/оина ва гузоштани тахтача (рейка)		√									
4.3. Рехтани маҳлули гачӣ.		√									
4.4. Чудо намудани қолиб аз шиша/оина	√		√								

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Намуд ва шакли қолибҳо – ин:	- қолибҳои гачии тоза ва нимтоза (порча- порчагиҳо); - қолиби ширеш (часпанда); - қолибрезии ширеш дар ширеш; - қолиб аз формопласт; - қолибҳои омехта; - қолибҳои бетонӣ, семетӣ, металикӣ ва чӯбин.
Чойи мувофиқ барои хушконидаани қолибҳо	- чойи мувофиқ ин барои хушк кардани қолибҳо аз гачтайёршуда, яъне ҳарорати он бояд аз +10 ⁰ боло бошад. Инчунин чойи омода кардани қолибҳо бояд ҳамвор бошад. Тавсия дода мешавад, ки дар болои мизи махсуси корӣ ё шиша омода карда шаванд.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Таҳрангмолӣ намудани девор ва сақф	СІ 7129-05-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омода кардани сатҳ пеш аз молидани таҳранг ва молидани таҳрангро бо назардошти риояи қоидаҳои техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	

Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - пеш аз пайваст кардани ҷузъи меъморӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - СИ 7129-01-2/01 Омода намудани хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо; - СИ 7129-03-2/01 Тайёр кардани маҳлули гачӣ ва сементӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Омода кардани девор ва сақф пеш аз молидани таҳранг	1.1. Интиҳоб намудани асбобу таҷҳизот . 1.2. Тоза кардани сатҳи девор ва сақф аз чангу хок. 1.3. Тоза кардани ҷойи корӣ аз партовҳо.
2. Молидани таҳранг (грунтовка)	2.1. Интиҳоб намудани таҳранг. 2.2. Молидани таҳранг ба сатҳи девор ва сақф.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми истифодабарии асбобу таҷҳизотҳои корӣ; - риоя намудани талаботҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми молидани таҳранг; - истифода намудани асбобу таҷҳизот барои таҳрангмолӣ; - истифода намудани воситаҳои муҳофизатӣ ҳангоми тозакунии сатҳи девор аз чангу хок; - тоза кардани ҷойи корӣ аз партовҳо; - муайян намудани таркиби таҳранг мувофиқи дастурамалҳои онҳо; - истифода намудани дастурамалҳо барои молидани таҳранг.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми тоза кардани девор; - қоидаҳои истифодабарии асбобу таҷҳизот барои тоза кардани девор; - қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми иҷрои корҳои таҳрангмолӣ; - меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо (СНиП) ҳангоми таҳрангмолӣ; - қоидаҳои тоза кардани ҷойи корӣ аз партовҳо; - намудҳои таҳранг ва тартиби истифодабарии онҳо; - қоидаҳои молидани таҳранг ба сатҳи девор.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - тозакор; - масъул; - эҳтиёткор.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элементҳо ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоихавӣ	Чамъоварии хуччатҳо аз рӯи таҳкикот / case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидихӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Омода кардани девор ва сақф пеш аз молидани таҳранг											
1.1. Интиҳоб намудани асбобу таҷҳизот			√								
1.2. Тоза кардани сатҳи девор ва сақф аз чангу хок	√		√								
1.3. Тоза кардани ҷойи корӣ аз партовҳо		√	√								
Элементи 2: Молидани таҳранг (грунтовка)											
2.1. Интиҳоб намудани таҳранг	√		√								
2.2. Молидани таҳранг ба сатҳи девор ва сақф	√		√								

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Асбобу таҷҳизот барои таҳрангмолӣ:	- чуткаҳо; - навардҳо; - мӯқаламҳо; - атрпошак (пульверизатор); - хавоза, тахтасуфаҳо;
Таҳранг - ин:	- таҳранг қабате мебошад, ки пеш аз пайваст кардани ҷузъи меъморӣ истифода мешавад. Он кафолат медиҳад, ки ҷузъ, ба сатҳи хуб часпида шавад.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Молидани маҳлули гачӣ дар девор	СИ 7129-06-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иҷрои корҳои омодагӣ барои молидани маҳлули гачӣ ва иҷрои онро бо назардошти меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳои тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми молидани маҳлули гачӣ дар девор.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - СИ 7129-01-2/01 Омода намудани хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо; - СИ 7129-02-2/01 Истифода намудани миноҳо (маякҳо); - СИ 7129-03-2/01 Тайёр кардани маҳлули гачӣ ва сементӣ;	

- СИ 7129-05-2/01 Таҳрангмолӣ намудани девор ва сақф.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ барои молидани маҳлули гачӣ	1.1. Омода намудани асбобу таҷҳизот барои молидани маҳлули гачӣ. 1.2. Тоza кардани девор аз чангу хок. 1.3. Таҳрангмолӣ кардани сатҳи девор.
2. Молидани маҳлули гачӣ дар девор	2.1. Омода намудани <i>маҳлули гачӣ мувофиқи меъёр</i> . 2.2. Молидани маҳлули гачӣ дар девор.

Малакаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - риоя намудани ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - пӯшидани либосҳои махсус ва воситаҳои химоявӣ; - истифода намудани асбобу таҷҳизоти корӣ; - санчидани коршоямии асбобу таҷҳизоти корӣ; - омода намудани маҳлулҳои гачӣ мувофиқи корҳои муайяншуда; - тоza намудани замима; - истифода намудани дастурамалҳо оид ба масолеҳи сохтмонӣ.
Донишҳои талабшаванда	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - талаботи беҳбудсозӣ ва беҳдошти (санитария ва гигиенӣ) - қоидаҳои бехатарии барқӣ ҳангоми истифодабарии асбобу таҷҳизоти корӣ; - тартиби иҷрои корҳои сохтмонӣ; - тартиби омода намудани маҳлулҳои гачӣ; - меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо (СНиП) ҳангоми молидани маҳлули гачӣ; - намудҳои таҳранг ва тартиби истифодабарии онҳо; - қоидаҳои молидани таҳранг ба сатҳи девор.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Бояд чунин буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - боэҳтиёт; - тозакор; - масъулиятнок.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусохиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи тадқиқот /case study	Мубоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи хонанда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ барои молидани маҳлули гачӣ											

1.1. Омода намудани асбобу таҷҳизот барои молидани маҳлули гачӣ		√									
1.2. Тоза кардани девор аз чангу хок		√									
1.3. Таҳрангмолӣ кардани сатҳи девор		√									
Элементи 2: Молидани маҳлули гачӣ дар девор											
2.1. Омода намудани маҳлули гачӣ		√									
2.2. Молидани маҳлули гачӣ дар девор		√									

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Маҳлули гачӣ мувофиқи меъёр:	- маҳлули моеъ таносуби 1 литр об ба 1 кг гач аст ва миёна 1 литр об барои 1,5 кг гач ва барои ба даст овардани омехтаи кавӣ, 1 литр об барои 2 кг муайян карда шудааст.
-------------------------------------	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Омода намудани асос (девор/сатҳ) барои чузъҳои гачӣ	СІ 7129-07-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иҷрои корҳои омодагиро барои часпондани чузъҳои гачӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми омодакунии асос (девор/сатҳ) барои чузъҳои гачӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - СІ 7129-01-2/01 Омода намудани хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо; - СІ 7129-03-2/01 Тайёр кардани маҳлули гачӣ ва сементӣ; - СІ 7129-05-2/01 Таҳрангмолӣ намудани девор ва сақф; - СІ 7129-05-2/01 Молидани маҳлули гачӣ дар девор.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ	1.1. Тоза кардани асос (девор/сатҳ). 1.2. Молидани таҳранг.
2. Омода намудани асос (девор/сатҳ) барои чузъҳои гачӣ	2.1. Молидани ғурагач. 2.2. Суфта кардани ғурагач. 2.3. Молидани таҳранг. 2.4. Гузоштани нишона бо ришта (набивка) барои часпондани чузъҳои гачӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми истифодабарии асбобу таҷҳизотҳои корӣ; - риоя намудани талаботҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми молидани таҳранг; - истифода намудани асбобу таҷҳизот барои таҳрангмолӣ; - истифода намудани воситаҳои муҳофизатӣ ҳангоми тозакунии
-------------------------	---

	<p>сатҳи девор аз чангу хок;</p> <ul style="list-style-type: none"> - тоза кардани ҷойи корӣ аз партовҳо; - муайян намудани таркиби таҳранг мувофиқи дастуралалҳои онҳо; - истифода намудани дастуралалҳо барои молидани таҳранг.
Донишҳои талабшаванда	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми тоза кардани девор; - қоидаҳои истифодабарии асбобу таҷҳизот барои тоза кардани девор; - қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми иҷрои корҳои таҳрангмолӣ; - меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо (СНиП) ҳангоми таҳрангмолӣ; - қоидаҳои тоза кардани ҷойи корӣ аз партовҳо; - намудҳои таҳранг ва тартиби истифодабарии онҳо; - қоидаҳои молидани таҳранг ба сатҳи девор.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Бояд чунин буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - боэҳтиёт; - масъулиятнок.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи тадқиқот /case study	Муҳоҷиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ											
1.1. Тоза кардани асос (девор/сатҳ)	√	√									
1.2. Молидани таҳранг	√	√									
Элементи 2: Омода намудани асос (девор/сатҳ) барои ҷузъҳои гачӣ											
2.1. Молидани ғурагач	√	√									
2.2. Суфта кардани ғурагач	√	√									
2.3. Молидани таҳранг	√	√									
2.4. Гузоштани нишона бо ришта (набивка) барои часпондани ҷузъҳои гачӣ	√										

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Тамга ва андозаи суфтакунакҳои ғурагач:	Тамга бо ISO 6344	Андоза, мкм
	P 22	800..1000
	P 24	630..800

		P 36	500..630
		P 40	400..500
		P 46	315..400
		P 60	250..315
		P 80	200..250
		P 90	160..200
		P 100	125..160
		P 120	100..125
		P 150	80..100
		P 180	63..80
		P 240	50..63
		P 280	40..50
		P 400	28..40
		P 600	20..28
		P 1000	14..20
		P 1200	10..14
		P 1500	7..10
		P 2000	5..7
		P 2500	3..5

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Аз назар гузаронидани чузъи тайёршуда	СИ 7129-08-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омода намудани асбобҳои кориро ҷиҳати аз назар гузаронидани чузъи тайёршуда ва санчидани сифати онҳо тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми муайян намудани сифати чузъи тайёршуда.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - СИ 7129-01-2/01 Омода намудани хавоzaҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Омода намудани асбобҳои корӣ	1.1. Омода намудани <i>асбобҳо барои муайянкунии сифати чузъи тайёршуда</i> . 1.2. Санчидани ҳолати коршоямии асбобҳои корӣ.
2. Муайян намудани сифати чузъи тайёршуда	2.1. Санчидани чузъи ҷиҳати муайян намудани қачиҳо. 2.2. Санчидани чузъи ҷиҳати муайян намудани хубобҳо (пузырь). 2.3. Санчидани хушкшавии чузъ.

Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми истифодаи асбобҳои корӣ; - риоя намудани меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо ҳангоми корҳои гачкорӣ;
-------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> - истифода намудани асбобҳои ченкунанда; - муайян намудани ғафсии қабати чузӣ меъморӣ; - санчидани ҳолати истифодабарии масолеҳҳои сохтмонӣ.
Донишҳои талабшаванда	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои муайян намудани ҳолати масолеҳҳои сохтмонӣ ва муҳлати истифодабарии онҳо; - меъёрҳо ва қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми корҳои гачкорӣ; - меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо ҳангоми корҳои гачкорӣ; - тарзи муайян кардани сифати чузӣ тайёркардашуда; - тарз ва усулҳои муайян намудани сифати чузӣ тайёркардашуда; - тартиби интиҳоби масолеҳҳои сохтмонӣ вобаста ба намуди корҳои гачкорӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Бояд чунин буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - боэҳтиёт; - ташаббускор; - ташкилотчӣ; - зирак; - масъулиятнок.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи тадқиқот /case study	Мубоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Омода намудани асбобҳои корӣ											
1.1. Омода намудани <i>асбобҳо барои муайянкунии сифати чузӣ тайёршуда</i>				√							
1.2. Санчидани ҳолати коршоямии асбобҳои корӣ				√							
Элементи 2: Муайян намудани сифати чузӣ тайёршуда											
2.1. Санчидани чузӣ ҷиҳати муайян намудани қачиҳо		√		√							
2.2. Санчидани чузӣ ҷиҳати муайян намудани ҳубобҳо (пузырь)		√		√							
2.3. Санчидани хушкшавии чузӣ		√		√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Асбобҳои корӣ барои муайян кардани сифати ҷузъи тайёршуда - инҳо:	<ul style="list-style-type: none"> - паргори ченкунанда; - чадвал/чадвали секунҷа (уголок); - белча; - штангенциркул (асбоб барои чен кардани андозаи пахлуҳои ҷузъ).
--	---

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Часпонидани ҷузъҳои гачӣ	СИ 7129-09-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омода намудани сатҳ ва часпонидани ҷузъи гачӣ бо назардошти риоя намудани меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо (СНиП) тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми часпонидани ҷузъҳои гачӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - СИ 7129-01-2/01 Омода намудани хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо; - СИ 7129-03-2/01 Тайёр кардани маҳлули гачӣ ва сементӣ; - СИ 7129-05-2/01 Таҳригмоли намудани девор ва сақф; - СИ 7129-05-2/01 Молидани маҳлули гачӣ дар девор.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Омода намудани сатҳ барои часпонидани ҷузъҳои гачӣ	1.1. Омода намудани асбобу масолеҳӣ зарурӣ. 1.2. Иҷро намудани корҳои суфтакунӣ.
2. Часпонидани ҷузъҳои гачӣ	2.1. Интиҳоб намудани ширешӣ махсус. 2.2. Ишора кардан бо истифода аз ришта (отбивка) ва лазери махсус барои часпонидани ҷузъҳои гачӣ. 2.3. Часпондани ядакҳо. 2.4. Пур кардани пайвандҳо/пайвандкунии ҷузъи часпонидашуда.

Малакаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - интиҳоб намудани асбобҳо барои часпонидани ҷузъҳои гачӣ; - гирифтани масолеҳ барои часпонидани ҷузъҳои гачӣ; - истифода намудани қолабҳо барои ядак; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ; - омода намудани сатҳ барои часпонидани ҷузъҳои гачӣ мувофиқи меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо (СНиП).
Донишҳои талабшаванда	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - қоидаҳои ҳифзи муҳити зист (экология); - меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо (СНиП) ҳангоми барои часпонидани ҷузъҳои гачӣ; - тартиби иҷрои корҳои омодакунии сатҳ барои часпонидани ҷузъҳои гачӣ; - меъморӣ ва санъати гачкорӣ; - тартиби омода намудани ширешҳо барои часпонидани ҷузъҳои гачӣ; - намудҳои ҷузъҳои гачӣ ва тартиби часпонидани онҳо.

Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: - бодикқат; - боэҳтиёт; - ташаббускор; - ташкилотчӣ; - эҷодкор; - масъулиятнок.
---------------------------------	---

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоидиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳаггӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи тадқиқот /case study	Мубоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоидиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Омода намудани сатҳ барои ҷаспонидани ҷузъҳои гачӣ											
1.1. Омода намудани асбобу масолеҳӣ зарурӣ	√			√							
1.2. Иҷро намудани корҳои суфтакунӣ	√			√							
Элементи 2: Ҷаспонидани ҷузъҳои гачӣ											
2.1. Интиҳоб намудани ширеши маҳсус	√			√							
2.2. Ишора кардан бо истифода аз ришта (отбивка) ва лазери маҳсус барои ҷаспонидани ҷузъҳои гачӣ	√			√							
2.3. Ҷаспондани ядакҳо	√			√							
2.4. Пур кардани пайвандҳо/пайвандкунии ҷузъи ҷаспонидашуда	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Меъморӣ – ин:	- аз калимаи юнони гирифта шуда, маънояш санъати сохтани бино, иншоот ва комплекси меъморӣ мебошад. Бино ва иншоотҳое, ки барои хизматрасонии иҷтимоӣ-маишӣ, қонеъ гардонидани эҳтиёҷоти бадеӣ ва маишии ҷамъият таъинот гадидаанд, ҳамчунин ҷузъҳои меъморӣ ҳисобида мешаванд.
----------------------	---

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Омода намудани рангҳо (эмулсия)	СІ 7129-10-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди муайян намудани ҳачми корҳои рангкунӣ ва омода намудани рангҳо мувофиқи дархости мизоч/фармоишгар бо назардошти риояи меъёрҳои муқарраршуда тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми ранг кардани сатҳ, чузби меъморӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - СІ 7129-01-2/01 Омода намудани хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо; - СІ 7129-05-2/01 Таҳрангмоли намудани девор ва сақф.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Муайян намудани ҳачми корҳои рангкунӣ	1.1. Муайян намудани метри мураббаи қисми рангшаванда. 1.2. Муайян намудани миқдори ранг вобаста ба метри мураббаъ.
2. Омода намудани рангҳо мувофиқи дархости мизоч/фармоишгар	2.1. Муайян намудани намуди ранг мувофиқи дархости мизоч/фармоишгар. 2.2. Омехта намудани рангҳо бо об мувофиқи меъёри муайяншуда. 2.3. Омехта намудани колер мувофиқи намуди ранги муайяншудаи мизоч.

Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми истифодаи рангҳо (эмулсия); - истифода намудани асбобу таҷҳизоти муайянкунандаи метри мураббаи қисми рангшаванда; - истифода намудани феҳрасти рангҳо ва омода намудани онҳо мувофиқи он; - муайян намудани ҳачми корҳои иҷрошуда ва нақшабандӣ кардани онҳо; - истифода намудани дастурамалҳои истифодабарии рангҳо; - истифода намудани асбобу таҷҳизоти рангкунанда; - ранг кардани сатҳ мувофиқи қоида ва талаботи муайянкардашуда.
Донишҳои талабшаванда	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми истифодаи рангҳо (эмулсия); - асбобу таҷҳизоти муайянкунандаи метри мураббаи ва тартиби истифодабарии онҳо; - тартиби истифодабарии феҳрасти рангҳо ва омодакунии онҳо мувофиқи он; - қоидаҳои омехта кардани рангҳо бо колер ва дигар компонентҳои рангкунӣ; - дастурамалҳои истифодабарии рангҳо; - асбобу таҷҳизоти рангкунанда ва тартиби истифодабарии онҳо; - қоида ва талаботи муайянкардашуда вобаста ба омода намудани рангҳо.
Муносибати	Бояд чунин буд:

талабшаванда ба кор:	- бодикқат; - эҷодкор; - ташаббускор; - боэҳтиёт; - масъулиятнок.
----------------------	---

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоихавӣ	Чамъоварии хуччатҳо аз рӯи тадқиқот /case study	Мубоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи хонанда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Муайян намудани ҳаҷми корҳои рангкунӣ											
1.1. Муайян намудани метри мураббаи қисми рангшаванда	√			√							
1.2. Муайян намудани миқдори ранг вобаста ба метри мураббаъ	√			√							
Элементи 2: Омода намудани рангҳо мувофиқи дархости мизоч/ фармоишгар											
2.1. Муайян намудани намуди ранг мувофиқи дархости мизоч/фармоишгар	√			√							
2.2. Омехта намудани рангҳо бо об мувофиқи меъёри муайянишуда	√			√							
2.3. Омехта намудани колер мувофиқи намуди ранги муайянишудаи мизоч	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Меъёри муайянишуда - ин:	- одатан дар дастури истифодабарии рангҳо (эмулсия) нишон дода шудааст. Масъалан барои омехта кардани об бо ранг 10% об лозим аст, ин тавсияҳо барои мӯқалам (кисточка) ё навардча (валик) мебошанд. Барои дастгоҳи маҳсули рангкунанда (краскопульт) бошад, оптималӣ 20-25% об истифода карда мешавад.
---------------------------------	---

Номи воҳиди салоҳият		Рамзи воҳиди салоҳият
Анҷом додани раванди кор		CI 7129-11-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди тоза кардани ҷои кор ва ҷобачокунии асбобҳо ва масолеҳҳоро бо назардошти риояи талаботи беҳбудсозию беҳдошти тавсиф менамояд.		
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми анҷом додани раванди кор.		
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03-1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон; - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - СВ 03-2/01 Ҷамъоварӣ намудани партовҳо.		
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС	
1. Тоза намудани ҷои кор	1.1. Рубучин кардани ҷои кор. 1.2. Ҷамъоварӣ намудани партовҳо бо назардошти партофкорбарорӣ .	
2. Ҷобачо намудани асбобҳо ва масолеҳҳо	2.1. Тоза намудани асбобҳои корӣ. 2.2. Санҷидани коршоямии асбобҳо. 2.3. Супоридани масолеҳҳо мувофиқи тартиби муқарраршуда.	

Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ; - риоя намудани талаботи беҳбудсозию беҳдошти; - риоя намудани тартиботи дохилии корхона/ташкilot; - санҷидани коршоямии асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ; - супоридани кори иҷрошуда.
Донишҳои талабшаванда	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - талаботи беҳбудсозию беҳдошти; - тартиботи дохилии корхона/ташкilot; - тартиби тоза кардани ҷои корӣ; - тартиби қабул ва супоридани ҷои кор.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: - бодикқат; - боэҳтиёт; - масъулиятнок.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоидиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии хуччатҳо аз рӯи тадқиқот /case study	Мубоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоидиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Тоза намудани ҷои кор											

1.1. Рубучин кардани ҷойи кор		√									
1.2. Ҷамъоварӣ намудани партовҳо бо назардошти партофкорбарорӣ		√									
Элементи 2: Ҷобачо намудани асбобҳо ва масолеҳҳо											
2.1. Тоza намудани асбобҳои корӣ		√									
2.2. Санҷидани коршоямии асбобҳо		√									
2.3. Супоридани масолеҳҳо мувофиқи тартиби муқарраршуда		√									

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Партофкорбарорӣ (утилизатсия) - ин:	<ul style="list-style-type: none"> - ба навъ ҷудокунии партовҳои филиз (металл)-ӣ ва дигар масолеҳҳо барои истифода ва коркарди минбаъдаи онҳо; - ҷудокунии партовҳои филизот (металл) вобаста ба навъи онҳо; - нигоҳ доштани филизоти ҷудокардашаванда дар қуттиҳои махсуси филизӣ.
--	---

Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ

Ҳифзи меҳнат

Ба кори мустақилонаи гачкори ҷузъи меъморӣ шахсоне иҷозат дода мешаванд, ки синнашон 18 сола ва аз он боло аст, аз муоинаи тиббӣ, дастурдиҳии муқаддимавӣ, омӯзиш ва таҷрибаҳосилкунӣ дар ҷойи кор, санҷиши дониши талаботи ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ гузаштаанд ва дорои таҳассуси мувофиқ мебошанд.

Устои гачкори ҷузъи меъморӣ вазифадор аст:

- иҷро кардани он корҳои, ки дар дастурамали корӣ муқаррар гардидааст;
- иҷро кардани қоидаҳои дохилии тартиботи меҳнати корхона;
- истифода бурдани воситаҳои ғимоявии инфиродӣ ва коллективӣ;
- риоя кардани талаботи ҳифзи меҳнат;

- фавран хабардор кардани роҳбари бевосита ё болоӣ оид ба ҳама гуна ҳолатҳои хатарнок ба ҳаёт ва саломатии одамон таҳдидкунанда, оид ба ҳар як ҳодисаи нохуш, бад шудани вазъи саломатии худ, аз ҷумла зоҳир шудани аломатҳои шадиди бемории касбӣ;

- гузаштан аз омӯзиши усул ва тарзҳои бехатарии иҷроии корҳо ва расонидани ёрии аввалия ба зарардида дар истехсолот, дастурдиҳӣ оид ба ҳифзи меҳнат, санҷиши дониши қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ;

- гузаштан аз муоинаи тиббии ҳатмии даврӣ (дар ҷараёни фаъолияти меҳнатӣ), инчунин, муоинаи ғайринавбатии тиббӣ бо роҳмати корфармо дар ҳолатҳои пешбинишудаи Кодекси меҳнат ё дигар қонунҳо;

- тавонистани расонидани ёри аввалия тодухтурӣ ба зарардидагон ҳангоми ҳодисаҳои нохуш;

- тавонистани истифодабарии воситаҳои аввалия сӯхторхомӯшкунӣ.

Ҳангоми кори гачкорӣ метавонанд, омилҳои истеҳсолии хатарнок ва зараровари зерин таъсир расонанд:

- мошин ва механизмҳои ҳаракаткунанда;

- қисматҳои ҳаракаткунандаи таҷҳизоти истеҳсолӣ;

- конструкияҳои харобшуда, қисмҳои афтанда;

- равшаннокии нокифояи минтақаи корӣ;

- нокифоягии равшании табиӣ;

- серчангиву ғубор, газолудии ҳавои минтақаи корӣ;

- ҳарорати баланди сатҳи таҷҳизот, масолах;

- ҳарорати баланд ё пасти ҳавои минтақаи корӣ;

- тағйирпазирӣ ва намнокии ҳаво;

- катаклизмҳои табиӣ;

- нӯғҳои тез, дағар буғурӣ ва шахшӯлиҳо дар сатҳи нимтайёрҳо, асбобу абзор ва таҷҳизот;

- маҳлул ва хушкҳои сохтмонӣ;

- афтодан аз баландӣ ва ғ..

Гачкори чузъи меъморӣ мутобиқи меъёрҳои намунавии соҳавӣ ва Шартномаи коллективӣ бояд, бо либосу пойафзоли махсус ва дигар воситаҳои ҳимоявии инфиродӣ таъмин бошад.

Техникаи бехатарӣ

Дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ ба чанд намуд ҷудо мешаванд. Таснифоти дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ – ин марҳилаи муҳими фаъолияти ҳар як ширкат, корхона, аз ҷумла муассисаҳои таълимии таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ ва омӯзиш маҳсуб меёбад. Дастурдиҳӣ тақсим мешавад, аз рӯи мақсад, тавсифот, муҳлат, шахси мансабдор, инчунин, аз ваколатдори онро гузаронанда. Ҳама масъалаҳои таъмини бехатарӣ дар истеҳсолотро мутахассиси дорои тахассуси муайяншуда ҳал мекунад.

Дастурдиҳии муқаддимавиро оид ба техникаи бехатарӣ муҳандиси техникаи бехатарӣ ё мутахассиси дипломдоре, ки барои иҷрои ин гуна уҳдадорӣ тибқи фармон ваколатдор шудааст, мегузаронад. Ба дастурдиҳии муқаддимавӣ метавонанд, мутахассисони масъули бехатарии тиббӣ ва зиддисӯхтор ҷалб шаванд.

Дастурдиҳии муқаддимавӣ оид ба техникаи бехатарӣ ба ҳамаи кормандони ба кор оғознамуда, новобаста аз собиқаи корӣ, синну сол, сатҳи таҳсилот гузаронида мешавад. Он барои таълимгирандагоне, ки таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ мегузаранд, инчунин барои кормандони сафари хизматиномада ва муваққатӣ ҳатмӣ мебошад.

Дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ бояд маълумотро оид ба ҳама воситаҳои ҳимоявии коллективона ва инфиродии дар корхона вучуддошта, инчунин тартиби додани онҳоро инъикос намояд. Ба дастурдиҳии мазкур

масъалаҳои расонидани ёрии аввалия ба шахсони зарардида ҳангоми сӯхтор ё дигар ҳодисаҳои нохуш дарҷ мегарданд. Ин намуд дастурдиҳӣ ба кормандон дар утоқи техникаи бехатарӣ гузаронида мешавад ва истифодаи воситаҳои техникаи омӯзиш ва воситаҳои айёниро дар назар мегирад.

Хусусияти дастурдиҳии аввалия аз он иборат аст, ки он на дар утоқи мутахассиси техникаи бехатарӣ, балки бевосита дар ҷойи корӣ гузаронида мешавад. Шахсоне, ки вазифодоранд, онро гузаранд:

- кормандони нав, аз ҷумла, кормандони кироя;
- кормандони дар ду ё якчанд ҷой коркунанда тариқи шартномаи муҳлатнок;
- кормандани сафари хизматиномада;
- таълимгирандагони дар таҷрибаомӯзии истехсолибуда;
- дигар шахсони дар фаъолияти корхона иштироккунанда.

Дастурдиҳии такрориро на кам аз як маротиба дар ним сол мегузаронанд. Санаи гузарониш дар журнали дастурдиҳии техникаи бехатарӣ сабт карда мешавад.

Ин чорабиниҳои мазкур дар доираи ТИКТО аҳамияти махсусро доранд. Масалан, пеш аз гузаронидани машғулиятҳои амалӣ дар муассисаҳои таълимӣ, омӯзгор дар ҳар як дарс алгоритми амалҳои таълимгирандагонро такрор мекунад, саволҳои дар мавзӯи дастурдиҳӣ дахлдоштаро медиҳад. Ин чорабинӣ таваккали бавучудоии ҳодисаҳои нохушро дар машғулиятҳои амалӣ паст мекунад, омӯзгорро аз ҳолатҳои нохуш, алоқаманд бо вайрон кардани дастурҳои додаи ӯ аз ҷониби таълимгирандагон, эмин медорад.

Дастурдиҳии ғайринақшавӣ дар ҳолатҳои зерин гузаронида мешавад:

- ҳангоми мақоми қонунӣ гирифтани тағйиротҳои ба ҳифзи меҳнат дахлдор дар қонунгузории ватанӣ;
- ҳангоми тағйирёбии раванди технологӣ дар истехсолот;
- дар сурати навкунии (модернизатсия) таҷҳизот ва механизмҳо;
- ҳангоми вайронкунии талаботи ҳифзи меҳнат, ки он ба садама ва ҳодисаи нохуш овардааст;
- бо талаботи мақомоти назоратӣ ва шахсони мансабдор;
- ҳангоми танаффус дар кор зиёда аз сӣ рӯз - барои вазифаҳои дорои омилҳои зараровар ва хатарнок, шаст рӯз - барои дигар кормандон;
- бо қарори шахсии кордиҳанда.

Дастурдиҳии мақсаднок дар ҳолатҳои зерин гузаронида мешавад:

- ҳангоми корҳои якмаротиба
- ҳангоми амалӣ кардани чорабиниҳои оммавӣ дар корхона;
- бартараф кардани садамаҳо, ҳолатҳои фавқулодда.

Мундариҷа ва ҳаҷми он аз ҳолати мушаххас муайян карда мешавад.

Ғаҷқори ҷузъи меъморӣ намудҳои дастурдиҳии мувофиқро тибқи муҳлатҳои дастурамали техникаи бехатарӣ мегузаранд.

Ғаҷқори ҷузъи меъморӣ бо либосҳои махсус, воситаҳои химояви инфиродӣ ва системаи эҳтиётӣ, тибқи меъёрҳои тасдиқнамудаи роҳбари корхона, таъмин карда мешавад.

Гачкори чузъи меъморӣ вазифадор аст:

- қоидаҳои тартиботи дохилии меҳнати корхонаро риоя кунад;
- қоидаҳои санитарияи истеҳсоли, беҳдошти меҳнат ва ҳифзи муҳити зистро риоя кунад;
- талаботи дастурамал оид ба ҳифзи меҳнат ва дигар дастурамалҳое, ки дониши онҳо барои мутобиқат ба уҳдадорихои мансабӣ ҳатмӣ аст, иҷро кунад;
- талаботи зиддисӯхтори корхонаро риоя кунад.

Дастурдиҳӣ ба таълимгирандагон

Вобаста ба таҳассус, гузаронидани дастурдиҳии таълимгирандагон талаботҳои худро дорад. Мисол, омӯзгори таҷрибаомӯзии истеҳсоли пеш аз ҳар машғулиятҳои амалӣ ба таълимгирандагон дастурдиҳии ҷориро оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ мегузаронад ва дар журнали техникаи беҳатарӣ оид ба гузаронидани он қайд мекунад.

Ғайр аз ин, намудҳои махсуси дастурдиҳӣ мавҷуд аст, ки пеш аз баромадан ба таҷрибаомӯзии истеҳсоли гузаронида мешаванд. Иҷозати шахсоне, ки аз дастурдиҳӣ, аз омӯзиш ва санҷиши дониш оид ба ҳифзи меҳнат нагузаштаанд, ба таҷрибаомӯзӣ баромадан манъ аст.

Талабот ба довталабон

Хоҳишмандоне, ки мехоҳанд касби «Гачкори чузъи меъморӣ»-ро омӯзанд ва салоҳияти сатҳи 2 - юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро аз худ кунанд, бояд ба талаботи умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- қисмонӣ ва равоӣ солим бошад;
- ҳуҷҷатҳоро мувофиқи талаботи муассисаи таълимӣ пешниҳод намояд;
- аз муоинаи тиббӣ гузарад.

Талабот ба омӯзгорон

Омӯзгороне, ки сатҳи 2 - юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро аз рӯи касби «Гачкори чузъи меъморӣ» меомӯзонанд, бояд ба талаботи умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- донишҳои касбии дидактикӣ ва методологияи ТАС дошта бошад;
- методикаи таълими салоҳиятҳоро донад;
- на кам аз 3 соли таҷрибаи кории гачкори чузъи меъморӣ дошта бошад;
- қисмонӣ ва равоӣ солим бошад;
- сатҳи таҳассусии омӯзгор аз сатҳи 3-уми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон паст набошад;
- аз муоинаи тиббӣ гузарад.

Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолеҳҳои зарурӣ

Рӯйхати тавсияшавандаи асбоб, таҷҳизот ва мавод барои таълими ҳаҷди аксар 25 таълимгиранда (∞ - вобаста ба зарурӣ)

Табдод	Сомонафзол (инвентар)	Табдод	Асбобҳо	Табдод	Таҷҳизот
4 адад	Мизи корӣ	5 даста	Белчай пулодӣ (шпатель)	1 адад	Суянҳо Парма (перфоратор)
4 адад	Ҳавозаи сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо	5 адад	Навардча (валик)	1 адад	Миксер
2 адад	Нокили бардавом (удленитель)	5 адад	Чутка (щётка)	1 адад	Компрессор
Маводи сарфшаванда		5 адад	Ҷадвал	1 адад	Шуруповерт
∞	Тапонча барои ширеш	5 адад	Ҷадвали секунҷа (угольник)	1 адад	Тапонча барои ранг (пистолет)
∞	Омехтаҳои хушки гачӣ	5 адад	Шокул	1 адад	Лобзик
∞	Ротбанд	5 адад	Арра	1 адад	Болгарка
∞	Фуген	5 адад	Мастерок	1 адад	Кунҷбури барқӣ (углорез)
∞	Гачтахта	5 адад	Қалам	2 адад	Сатҳсанчи лазерӣ (лазерный уровень)
∞	Профили филизӣ	5 адад	Корд	2 адад	Чангкашак
∞	Профили самтнигор	5 адад	Карета		
∞	Саморез	5 адад	Сатил		
∞	Чопик	5 адад	Элак		
∞	Тур	5 адад	Искана (мачмуъ)		
∞	Перфикс	5 адад	Ранда		
∞	Ширеш (ПВА)	5 адад	Болиқа		
∞	Моеъи саҳт (жидкий гвозд)	5 адад	Табар		
∞	Таҳрангҳо	5 адад	Бел		
∞	Пигментҳо	5 адад	Белчай резинӣ		
∞	Колер	5 адад	Сатҳсанчи обӣ		
∞	Эмулсия	5 адад	Обтарозу (уровень)		
∞	Дастпушакҳо	5 адад	Набивка (отбивочник)		
∞	Воситаҳои муҳофизатӣ ва либосҳои махсус	5 адад	Рулетка		
∞	Сунбода (наждак)	2 адад	Қайчӣ (оҳанбурӣ ва қоғазбурӣ)		
∞	Ришта	5 адад	Скалпел		
∞	Мехча	5 адад	Мехкашак		

∞	Гач (алибастер)	5 адад	Мурваттоб		
		5 адад	Қолабӣ қачбур (уголник шаблон)		
		5 адад	Тёрка		
		5 адад	Нурафкан (прожектор)		
		2 адад	Ароба		
		5 адад	Раҷҷачӯб (равило)		
		5 адад	Анбур		
		10 адад	Қолабҳои ядакӣ		
		10 адад	Қолабҳои резинӣ (формопластикӣ)		
Таҷҳизоти таълимӣ		Лавозимоти таълимӣ		Маводҳои таълимӣ	
1	Проектор (тасвирафкан)	∞	Маҷмӯи лавозимот барои хатнависӣ	25 адад	Китобҳои касбӣ оид ба андовагарӣ
1	Флипчарт	∞	Қоғаз барои чопи одӣ ва ранга	2 баста	Дастури таълимӣ оид ба расонидани ёри аввала
1	Тахта	∞	Қоғази флипчарт	5 баста	Стандарти салоҳиятҳо
1	Экран	∞	Скотч	10 адад	Барномаи таълимӣ (модуль)
25	Компютерҳо				

Вазорати меҳнат,
муҳоҷират ва шугли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Funded by
the European Union

СТАНДАРТИ САЛОҲИЯТҲО

Соҳа: **Соҳтмон**

Касб: **Гачкори чузъи меъморӣ**

Рамзи касб: (СБТМ-08/ISCO-08): **СІ 7129**

Сатҳи Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон: **3**

Миқдори воҳидҳои салоҳият: **12**

Тафсир: **01/соли 2024**

САЛОҲИЯТ

ТРЕНИНГ

МАҲОРАТ

ДОНИШ

РУШД

МАЛАКА

ОМУЗИШ

ТАҶРИБА

**Воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Гачкори чузби меъморӣ», сатҳи 3-юми
Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Рамзи воҳидҳои салоҳиятҳо	Номи воҳидҳои салоҳиятҳо
Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсалӣ)	
ТС 06-3/01	Ҳалли ҳолатҳои муноқишавӣ
ТС 07-3/01	Такмил додани таҳассуси касбӣ
Воҳидҳои салоҳиятҳои заминавӣ (базавӣ)	
СВ 02-3/01	Муошират кардан бо забони хоричӣ дар сатҳи миёна
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	
СИ 7129-12-3/01	Тайёр намудани қабат якум ва дуҷуми гач
СИ 7129-13-3/01	Чен кардани девор ва сақф барои чузби меъморӣ
СИ 7129-14-3/01	Кашидани ангора (эскиз)
СИ 7129-15-3/01	Гузаронидани нақшу нигор (орнамент) дар девор ба воситаи хокаи ранга
СИ 7129-16-3/01	Буридани банд/хатҳо мувофиқи нақша/орнамент
СИ 7129-17-3/01	Омода намудани ядак
СИ 7129-18-3/01	Рангубор кардани нақш ва чузҳо
СИ 7129-19-3/01	Ҳисоб кардани ҳаҷми кори иҷрошуда
СИ 7129-20-3/01	Супоридани кор ба фармоишгар

**Малакаҳои бақорғаъминкунии касби «Гачкори чузби меъморӣ», сатҳи 3-юми
Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Малакаҳои бақорғаъминкунии	Малакаҳоеро, ки корфармоён ҳамчун зарурӣ муайян мекунанд
Муоширате, ки ба самаранок ва мутаносиб (мавзун) будани муносибатҳои байни ҳамкорон ва мизочон/фармоишгарон мусоидат менамояд	<ul style="list-style-type: none"> - гӯш кардан ва шунидан; - бо забони модарӣ ва дигар забонҳо сухан рондан ва навиштан; - мубодилаи иттилоот кардан; - риоя кардани одоб дар муносибат бо ҳамкорон/мизочон; - бо забони хоричӣ дар сатҳи миёна муошират кардан.
Кор дар даст, ки ба муносибатҳои кории самаранок ва дастоварди натиҷаҳо мусоидат менамояд	<ul style="list-style-type: none"> - муайян кардани нақши худ дар ҳайати даста; - муайян кардани тарафҳои қавии аъзоёни даста; - дар даста дар ҳолатҳои гуногун кор кардан, мисол дар ҳалли масъалаҳои бухронӣ; - суботкор будан.
Маҳорати ҳал намудани мушкилоте, ки барои дастовардани натиҷаҳои самаранок мусоидат менамояд	<ul style="list-style-type: none"> - зоҳир намудани мустақилият ва ташаббускорӣ дар ошкор ва ҳал кардани мушкилот; - қарорҳои эҷодкорона ва навоарона (инноватсионӣ) таҳия кардан; - истифодаи як қатор стратегия барои ҳалли мушкилот; - ғавран ва самаранок ҳал намудани мушкилоти мизочон.
Ташаббус ва ӯҳдабарой, ки барои бадастовари натиҷаҳои навоарона	<ul style="list-style-type: none"> - эҷодкорӣ ва идроки эҷодӣ; - зоҳир намудани ташаббускорӣ ва ӯҳдабарой; - омода будан ба навоарӣ (инноватсия);

(инноватсионӣ) мусоидат менамояд	- дастгирӣ кардани қарорҳои навоарона (инноватсионӣ).
Банақшагирӣ ва ташкили фаъолияти, ки банақшагирии стратегии дарозмуҳлат ва кӯтоҳмуҳлатро таъмин менамояд.	<ul style="list-style-type: none"> - гузоштани мақсадҳои мушаххас ва натиҷаҳои кор; - таҳияи нақша/барномаҳои стратегӣ, дарозмуҳлат ва ҷорӣ; - банақшагирии кор ва истифодаи захираҳо; - идоракунии вақт ва афзалиятҳо; - ҳамоҳангсозии вазифаҳо барои худ ва дигарон; - пешбурди баҳисобгирӣ.
Худидоракуние, ки ба қаноатмандӣ ва рушди кормандон мусоидат менамояд	<ul style="list-style-type: none"> - мавҷуд будани диди шахсӣ ва мақсадҳо; - боварӣ ба ғояҳо ва диди шахсӣ; - масъулиятнокӣ; - устувории ахлоқӣ; - риояи одоб (этика) ва зебошиносӣ (эстетика).
Омӯзише, ки ба мунтазам ташаккулёбии фаъолияти кормандон/ширкатиҳо ва ноил шудан ба натиҷаҳои мусбӣ мусоидат менамояд	<ul style="list-style-type: none"> - эътирофи зарурати таълим бо назардошти тағйиротҳо; - омода будан ба сарфи вақт ва саъю кӯшиш ба омӯхтани малакаҳои нав; - хоҳиши таълим дар ҷойи кор ва берун аз он; - самимият барои ғояҳо ва усулҳои нав; - идоракунии худомӯзӣ; - истифодаи таълим ба масъалаҳои «техникӣ» (масалан, омӯзиши маҳсулот) ва «мушкилоти одамон» (масалан, ҷанбаҳои байнишахсиятӣ ва фарҳангии кор); - иштирок дар раванди ташаккулёбии пайваста.
Технологияе, ки барои ҳалли самараноки вазифаҳо мусоидат менамояд	<ul style="list-style-type: none"> - доштани малакаҳои заминавии технологияи иттилоотӣ; - хоҳиши азхуд кардани малакаҳои нави технологияи иттилоотӣ; - доштани донишҳо оид ба ҳифзи меҳнат, беҳбудсозӣ (санитария)-и истехсолӣ ва беҳдошт (гигиена) барои истифодабарии технологияҳо; - доштани тавоноии ҷисмонии мувофиқ; - риояи техникаи бехатарӣ; - интиҳоб ва истифодабарии воситаҳои ҷимоявӣ барои бехатарии шахсӣ ва коллектив (аҳлона) дар ҷойи корӣ; - қоидаҳои ҳифзи меҳнат, техникаи бехатарӣ ва ҷорабиниҳои зиддисӯхтор ҳангоми кор бо дастгоҳҳои барқӣ.

Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсалӣ)

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Ҳалли ҳолатҳои муноқишавӣ	ТС 06–3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди ҳал ва батанзимории муноқишаҳоро, ки метавонад дар ҳолатҳои рӯзмарраи қорӣ руҳ диҳад, тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - дар ҷойи қор.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03–1/01 Қор қардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Муайянсозии ҳолатҳои муноқишавӣ	1.1. Муайянкунии эҳтимоли <i>ҳолатҳои руҳдиҳии муноқиша</i> ва андешидани чораҳои пешгирии он. 1.2. Муайянкунии <i>ҳолатҳо, ки дар он метавонад ба беҳатарии шахсии мизочон, ҳамкорон</i> ва ба роҳ мондани ёрии мувофиқ таҳдид кунад.
2. Ҳалли ҳолатҳои муноқишавӣ	2.1. Масъулияти ҳалли муноқишаро дар доираи ваколатҳои хеш ба уҳда гирифтанд. 2.2. Эҳтиёткорона идора қардани ҳолати муноқишавӣ ва андешидани чораҳо чӣхати бартарар қардани онҳо. 2.3. Истифодаи <i>малақаҳои самаранокӣ иртибот</i> барои батанзимории муноқиша. 2.4. Пешниҳоди вариантҳои эҳтимолии ҳалли муноқиша. 2.5. Истифодаи <i>усулҳои маъқули батанзимории муноқишаҳо</i> барои идоракунии ҳолати муноқишавӣ ва қабули қарори дуруст.
3. Арзёбии ҳолатҳои муноқишавӣ	3.1. Тартибдиҳии ҳуҷҷат оид ба батанзимории муноқиша дар ҳузури тарафҳои манфиатдор. 3.2. Муайянкунии <i>сабабҳои эҳтимолии муноқишаҳо</i> ва пешниҳоди дастур барои беҳтар қардани вазъият дар ҷойи қорӣ.

Малақаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - муайянкунии тафсилот ва сабабҳои муноқиша бо роҳи мушоҳида, пурсуҷӯ ва фаъолона гӯш додан; пайдо намудани ҳалли мушкилиҳои ошкоршуда; - ҳал намудани масъалаҳое, ки сабаби муноқиша мегарданд; - додани тавсияҳо чӣхати бартарар қардани муноқишаҳо; - истифода намудани малақаҳои муносиби муошират; - амал қардан тибқи тартиби баррасии шикоятҳо; - шинос шудан бо ҳуҷҷатҳо ва дастурҳо оид ба батанзимории муноқиша дар ҳузури тарафҳои манфиатдор.
Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - назарияи муноқиша: намуд ва нишонаҳои муноқиша, сабабҳои руҳдиҳии онҳо ва ғ.; - равандҳои гурӯҳӣ ва нақшҳое, ки одамон дар муноқиша мебозанд; - сохти ташкилӣ, маданият ва принципҳои рафтор дар ҷойи

	<p>корӣ;</p> <ul style="list-style-type: none"> - усулҳои маъқули батанзимории муноқишаҳо; - талаботи меъёрӣ, истеҳсоли ва қонунгузории мувофиқ, марбут ба ҳалли баҳсу мунозира; - қоидаҳо ва тартиби батанзимории муноқиша дар ҳузури тарафҳои манфиатдор; - қоидаҳои одоби муоширати касбӣ.
Муносибати талабшаванда ба қор:	<p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - покизақор; - бовичдон; - адолатхоҳ; - мутмаин.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди қор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Муайянқунии ҳолати муноқишавӣ											
1.1. Муайянқунии эҳтимоли ҳолати рухдихии муноқиша ва андешидани чораҳои пешгирии он									✓		
1.2. Муайянқунии ҳолат, ки дар он метавонад ба беҳатарии шахсии муштариён ва ҳамқорон таҳдид қунад ва ба роҳ мондани ёрии мувофиқ									✓		
Элементи 2: Ҳалли ҳолатҳои муноқишавӣ											
2.1. Масъулияти ҳалли муноқишаро дар доираи салоҳияти хеш ба уҳда гирифта									✓		
2.2 Эҳтиётқорона идора қардани ҳолати муноқишавӣ ва									✓		

Ба усули батанзимории муноқишаҳо марбут аст:	- ҳалли мушкилот; - бурдани музокирот; - истифодаи малакаҳои муносиби муошират.
Сабабҳои эҳтимолии бавуҷудоии муноқишаҳо	- муоширати дурушт; - набудани иттилоот; - нофаҳмиҳои фарҳангӣ; - набудани ҳамдardӣ; - шикоятҳо; - мушкилот ва вазнинӣ дар ҷойи корӣ.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Такмил додани таҳассуси касбӣ	ТС 07–3/01
Воҳиди салоҳиятҳои мазкур натиҷаи малакаҳо, дониш ва муносибатҳои заруриро чиҳати рушди тафаккури таҳлилий ва эҷодӣ, такмили таҳассуси касбӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - зарурияти такмили ихтисоси касбӣ барои азхудкунии технологияҳои инноватсионӣ ва таҷҳизоти муосир.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 05-2/01 Истифода намудани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Малакаҳоро инкишоф додан, ҷӣ гуна саволгузорӣ намудан ва ба он посух додан, андеша ва ғояҳои нав пайдо кардан	1.1. Инкишофи малакаҳои савол додан аз ҳар нуқтаи назар. 1.2. Муайянсозии саволҳои асосӣ/мушкилот бо воситаи манбаи иттилоот ва ғояҳо. 1.3. Савол додан ва зери шубҳа гузоштани посухҳои якқолаба. 1.4. Пайдо кардани алоқамандии ашё ва падидаҳое, ки аз ибтидо ба ҳам иртибот надоранд. 1.5. Маҳорати бовар ва маъқул кунонидани ғояҳои шахсӣ ва нуқтаи назар.
2. Эҷоди ғояҳои нав, ёфтани роҳҳои ҳалли вазифаҳои гузошта	2.1. Мушоҳида, таҳлил, пурсуҷӯ, ошкорсозии фарзия, ки дар асоси ғояҳо ҷой гирифтаанд. 2.2. Истифодаи манбаи мухталифи иттилоот барои посухҳо, зуд ҷудо намудан ва аз худ кардани маълумоти зарурӣ аз ҳаҷми иттилоот. 2.3. Бошуурона ба шакли нав табдил додани иттилоот ва пайдо намудани самтҳои (векторҳои) нави истифодабарӣ. 2.4. Бурдани баҳсу мунозираи асоснок бе дуршавӣ аз мавзӯи баррасишаванда. 2.5. Индуктивӣ, дедуктивӣ ва диалектикаи фикру андеша намудан. 2.6. Ҳалли масъалаҳои гузошта бо усули эвристикӣ. 2.7. Дарёфти ғояҳои нав бо роҳи санҷиш, гузаронидани тадқиқот, таҳлили камбудихо, омӯзиши вариантҳои зиёди гуногуни қабули қарорҳо.
3. Инкишофи малакаҳои тафаккури эҷодӣ	3.1. Омӯхтан ва истифодаи усулҳои тафаккури эҷодӣ барои ғояҳои нав ва ноилшавӣ бо мақсадҳо. 3.2. Муайянкунии масдудкунанда (блокатор)-ҳои тафаккури

	<p>эҷодӣ.</p> <p>3.3.Пайдо кардани имкони корбарӣ ва озмоишдиҳӣ, бо истифодабарии тафаккури эҷодӣ дар вазъияти корӣ ва ҳаётӣ дар ҷойҳои шинос ва ношинос.</p> <p>3.4.Бо дигарон муошират кардан, гӯш додан ба андешаҳои дигарон оид ба ҷиғуна ғояҳои нав ва тафаккури эҷодиро дастгирӣ ва инкишоф додан, беҳтар кардани тафаккури эҷодӣ.</p>
4. Инкишофи тахассуси касбӣ	<p>4.1. Омӯхтани технологияҳои нав.</p> <p>4.2. Омода будан ба тағйирёбии муносибатҳои бозоргонӣ.</p> <p>4.3. Омӯхтани тағйирёбии арзишҳои шахсиятӣ.</p>

Малакаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - инкишоф додани малакаҳои муошират, дар рафти муошират ошкор кардани фикру ғояҳои нав; - муайянсозии саволи асосӣ ва моҳияти мушкилот; - маҳорати саволгузорӣ аз нуқтаҳои мухталиф; - истифода бурдани намудҳои мухталифи тафаккури эҷодӣ; - омӯхтан ва таҳлили доираи васеи иттилоот; - таҳлили моҳияти мавзӯ; - боадабона ва возеҳ нуқтаи назари хешро баён кардан; - омӯзиш ва худбаамалбарории ошкорсозӣ ва бартараф кардани норасоӣҳо дар вазъияти муҳити ношинос; - мунтазам такмил додани сифати салоҳиятнокии худ дар муносибати бозоргонӣ; - истифода бурдани ҳам тафаккури эҷодӣ ва ҳам таҳлилий; - мунтазам ба пешрафти тамоюлот дар соҳа ва касб таваҷҷуҳ кардан; - мутобиқ будан ба муҳити ивазшаванда; - такмил додани сифати донишҳои худ; - беҳтар кардани на танҳо фаъолияти касбӣ, аз ҷумла самаранок кор кардан; - муайян намудани технологияи нав дар самти фаъолият; - кор кардан дар даста ва бо ҳамкорон.
Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - усулҳои тафаккури эҷодӣ ва истифодабарии онҳо; - муайянсозии масдудкунандаҳои (блокатор) тафаккури эҷодӣ; - таъсири тафаккури эҷодӣ ва таҳлилий ба одамон, ташкилот, ҷамъият; - усулҳои таровиш (филтрация) барои коркарди иттилооти гуногун; - тарзҳои васеъкунӣ ва рушди малакаҳои инфиродии тафаккури эҷодӣ; - тарзҳои васеъкунӣ ва пурра намудани дониш ва маҳорати хеш; - усулҳои амаликунии ғояҳои нав; - роҳҳои ҳалли вазифаҳои гузошташудаи роҳбарияти корхона/ташкилот; - муносибатҳои инноватсионӣ ба омӯзиш ва тарзи тафаккур; - технологияи инноватсионӣ дар истеҳсолот;

	<ul style="list-style-type: none"> - тафаккури эҷодӣ дар вазъияти корӣ ва ҳаётӣ дар ҷойҳои шинос ва ношинос; - технологияи инноватсионӣ ва истифодаи онҳо истеҳсолот; - роҳҳои такмил додани таҳассуси касбӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<ul style="list-style-type: none"> - боадабона ва возеҳ нуктаи назари хешро баён кардан; - аз мушкилот наҳаросидан. <p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мушоҳидакор; - суботкор; - бодикқат; - боирода; - фаъол.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳагтӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоихавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Рунамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Малақахоро инкишоф додан, чӣ гуна саволгузорӣ намудан ва ба он посух додан, андеша ва ғояҳои нав пайдо кардан											
1.1. Инкишофи малакаи савол додан аз ҳар нуктаи назар											✓
1.2. Муайянсозии саволҳои асосӣ/мушкилот бо воситаи манбаи иттилоот ва ғояҳо											✓
1.3. Саволгузорӣ намуда, зери шубҳа гузоштани посухҳои якқолаба											✓
1.4. Пайдо кардани алоқамандии ашё ва падидаҳои ки аз ибтидо ба ҳам иртибот надоранд											✓
1.5. Маҳорати бовар ва маъқул кунонидани ғояҳои шахсӣ ва нуктаи назари хеш											✓
Элементи 2: Баровардани ғояҳои нав, ёфтани фикру ғояҳои нав											

2.1. Мушоҳида, таҳлил, пурсучӯ, ошкорсозии фарзия, ки дар асоси ғояҳо ҷой гирифтаанд												√
2.2. Истифодаи манбаи мухталифи иттилоот барои посухҳо, зуд ҷудо намудан ва азхуд кардани маълумоти зарурӣ аз ҳаҷми иттилоот												√
2.3. Бошуурона ба шакли нав табдил додани иттилоот ва пайдо намудани самтҳои (векторҳои) нави истифодабарӣ												√
2.4. Бурдани баҳсу мунозираи асоснок бе дуршавӣ аз мавзӯи баррасишаванда												√
2.5. Индуктивӣ, дедуктивӣ ва диалектикаи фикру андеша намудан												√
2.6. Ҳалли масъалаҳои гузошта бо усули эвристикӣ												√
2.7. Дарёфти ғояҳои нав бо роҳи санҷиш, гузаронидани тадқиқот, таҳлили камбудихо, омӯзиши вариантҳои зиёди гуногуни қабули қарорҳо												√
Элементи 3: Инкишофи малакаҳои тафаккури эҷодӣ												
3.1. Омӯхтан ва истифодаи усулҳои тафаккури эҷодӣ барои ғояҳои нав ва ноилшавӣ бо мақсадҳо												√
3.2. Муайянкунии масдудкунанда (блокатор)-ҳои тафаккури эҷодӣ												√
3.3. Пайдо кардани имкони корбарӣ ва озмоишдихӣ, бо истифодабарии тафаккури эҷодӣ дар вазъияти корӣ ва ҳаёти дар ҷойҳои шинос ва ношинос												√

	- истифодаи маҷоз ва қиёс (аналог) - ҳо; - доираи назар; - визуаликунонӣ.
Масдудкунандаҳои тафаккури эҷодӣ мешаванд:	- фарҳангӣ; - эҳсосотӣ; - зеҳнӣ; - атрофиён; - оила; - ғоя ва тасаввуроти мо он аст, ки мо чӣ гуна бояд рафтор намоем; - фишороварии ҳамсолон; - пешгирии таваккал.
Мафҳуми технологияи нав – ин:	- тағйирёбии технологияи истеҳсолоти таҷҳизот, яъне пешрафти техникаи истифодаи технологияи иттилоотӣ, мавод ва ашёи нави таъминкунандаи сатҳи баланди маҳсулоти истеҳсолшаванда, дигаргуншавии муносибати корманд ба кори худ.
Муносибатҳои бозоргонӣ – ин:	- муносибатҳои ташаққулифтаи иқтисодии байни истеҳсолкунанда, савдогар, харидор, истифодабарандагони мол ва хизматрасонӣ, мақомоти идоракунии давлатӣ ва маҳаллӣ оид ба мубодила, тақсмоти мол ва хизматрасонӣ, ҳавасмандӣ ба рушди рақобат.
Тағйирёбии арзишҳои шахсиятӣ – ин:	- муносибати навгонии на танҳо тағйирдиҳандаи симои тафаккури шахсӣ, балки муносибат ба таълим, ба ҳар гуна кор дар ҷомеа, қобилияти фавран арзёбии ҳолат дар ҳар гуна муҳит, интихоби варианти беҳтарини амалкунӣ дар асоси таҷрибаи донишҳои нав мебошад.

Воҳидҳои салоҳиятҳои заминавӣ (базавӣ)

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳидҳои салоҳият
Муошират кардан бо забони хориҷӣ дар сатҳи миёна	СВ 02–3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди муоширати шифоҳӣ ва хаттиро бо забони хориҷӣ ҳангоми иҷрои корҳо тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: – дар ҳама минтақаҳои қорӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 02–2/01 Муошират кардан ба забони хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Муошират бо ҳамкорон	1.1. Истифодаи изҳори хушмуомилагии мувофиқ ҳангоми муошират бо ҳамкорон. 1.2. Пешниҳоди иттилооти заминавӣ, воқеӣ, шарҳи мушкilot, сабабҳои он ва маъзаратҳои ҳангоми зарурат. 1.3. Истифодаи бурдани ибораҳои одӣ ҳангоми гуфтугӯ бо ҳамкорон. 1.4. Пешниҳоди тавсияҳо, дастурҳои одӣ дар ҷойи қорӣ оид ба масъалаҳои қорӣ.
2. Муошират бо ҳамкорон	2.1. Фаҳмидан ва истифодаи бурдани калимаҳои калидӣ,

барои иҷрои корҳои рӯзмарра дар чойи кор	ибораҳо, хитобҳо барои нигоҳдории муошират. 2.2. Истифодаи истинод (ссылки), эзоҳот, маводи мушаххас ва усулҳои визуалӣ барои нигоҳдории муошират. 2.3. Номбар кардани номҳои асбоб ва таҷҳизот.
3. Маслиҳат ва дастурдиҳӣ ба ҳамкорон ва зертобеъон	3.1. Таъмини иттилоот ва дастурдиҳии возеҳ, мухтасар ва пайдарҳам. 3.2. Нигоҳ доштани муошират бо истифодаи ибора ва саволҳои мантиқан алоқаманд. 3.3. Фаҳмидан ва фаҳмондани аҳамияти аломатҳои огоҳкунанда, манъкунанда ва ишораткунанда ба ҳамкорон.

Малакаҳои талабшаванда:	- малакаҳои робитаӣ ва байнишахсӣ барои таъмини муносибати мусбат ва хушмуомилӯӣ бо ҳамкорон; - шифоҳӣ ва хаттӣ дар мавзӯи касбӣ ва рӯзмарра муошират кардан; - тарҷумаи матнҳои самти касбидошта (бо истифодаи луғат); - мунтазам мукамал додани захираи луғавӣ барои такмил додани нутқи шифоҳӣ ва хаттӣ; - истифода бардани калимаҳои калидӣ, ибора, пешниҳод, захираҳои луғавӣ барои интиқоли маълумот, вақт, чой, фосила, хоҳишмандӣ, дастурҳо барои қонё гардонидани талаботҳои умумии ҳамкорон; - риоя кардани ишора ва аломатҳои огоҳкунанда, манъкунанда.
Донишҳои талабшаванда:	- воҳидҳои лексии самти касбидошта; - грамматика барои хондани тарҷумаи (бо луғат) матнҳои хориҷии самти касбидошта; - аҳамияти аломатҳои огоҳкунанда, манъкунанда ва ишорадиҳанда.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - боадаб; - ташаббускор; - меҳнатдӯст; - кунҷков; - кӯшиши омӯхтани забони хориҷӣ.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳагтӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии хуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдиҳӣ/Рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
	Элементи 1: Гуфтугӯ бо ҳамкорон										

1.1.Истифодаи изҳори хушмуомилагии муносиб хангоми муошират бо ҳамкорон				√			√			
1.2.Пешниҳоди иттилооти заминавӣ, воқеӣ, шарҳи мушкилот, сабабҳои он ва маъзаратҳои хангоми зарурат				√			√			
1.3.. Истифода бурдани ибораҳои одӣ хангоми гуфтугӯ бо ҳамкорон				√			√			
1.4.Пешниҳоди тавсияҳо, дастурҳои одӣ дар ҷойи корӣ оид ба масъалаҳои ҷорӣ				√			√			
Элементи 2: Муошират бо ҳамкорон барои иҷрои корҳои рӯзмарра дар ҷойи кор										
2.1.Фаҳмидан ва истифода бурдани калимаҳои калидӣ, ибораҳо, хитобҳо барои нигоҳдории муошират				√			√			
2.2.Истифодаи истинод (ссылки), эзоҳот, маводи мушаххас ва усулҳои визуалӣ барои нигоҳдории муошират.				√			√			
2.3.Номбар кардани номҳои асбоб ва таҷҳизот				√			√			
Элементи 3: Маслиҳат ва дастурдиҳии одӣ ба ҳамкорон ва зертобеъон.										
3.1.Таъмини иттилоот ва дастурдиҳии возеҳ, мухтасар ва пайдарҳам				√			√			
3.2. Нигоҳ доштани муошират бо истифодаи ибора ва саволҳои мантиқан алоқаманд				√			√			
3.3.Фаҳмидан ва фаҳмондани аҳамияти аломатҳои огоҳкунанда, манъкунанда ва ишоракунанда ба ҳамкорон				√			√			

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Муошират барои иҷрои корҳои рӯзмарра дарбар мегирад:	<ul style="list-style-type: none"> - гуфтугӯ бо телефон; - қабули иттилоот, мукотиба; - пешниҳоди иттилооти одӣ чиҳати иҷрои кор; - посух додан ба саволҳои одии ба кор алоқаманд.
Иттилоот -ин:	<ul style="list-style-type: none"> - нақшаҳо, аломатҳо, диаграммаҳо, намудҳои таҷҳизот; - аломатҳои иттилоотӣ барои расонидани ёрӣ; - брошураҳо бо забони муайян навишташуда; - трендҳои байналхалқӣ, овезаҳо.
Ба дастурамалҳо метавонанд дохил шаванд:	<ul style="list-style-type: none"> - дастурамали вазифавӣ бо забони хориҷӣ; - дастурамал оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - дастурамал оид ба истифодабарии таҷҳизот ва асбобҳо.

Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Тайёр намудани қабат якум ва дуҷуми гач	СІ 7129-12-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди тайёр намудани қабат якум ва дуҷуми гач бо назардошти риоя намудани меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо (СНиП) тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми тайёр намудани қабат якум ва дуҷуми гач.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - СІ 7129-02-2/01 Истифода намудани миноҳо (маякҳо); - СІ 7129-03-2/01 Тайёр кардани маҳлули гачӣ ва сементӣ; - СІ 7129-05-2/01 Таҳрангмоли намудани девор ва сақф; - СІ 7129-05-2/01 Молидани маҳлули гачӣ дар девор.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Тайёр намудани қабати якум	1.1. Тоza намудани девор. 1.2. Молидани таҳранг. 1.3. Истифода намудани ғурагач барои рост кардани сатҳи девор.
2. Тайёр намудани қабати дуҷум	2.1. Насб намудани мино (маяк)-ҳо. 2.2. Пур кардани миноҳо бо ғурагач мувофиқи ғавсии онҳо. 2.3. Иҷро намудани корҳои суфтакунӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми тайёр намудани қабати якум ва дуҷум; - риоя намудани меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо ҳангоми корҳои гачкорӣ; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ; - истифода намудани асбобҳои гачкорӣ; - интиҳоб намудани масолеҳи сохтмонӣ вобаста ба кори гачкорӣ; - санҷидани ҳолати истифодабарии масолеҳҳои сохтмонӣ.
Донишҳои талабшаванда	- қоидаҳои техникаи бехатарӣ қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми тайёр намудани қабати якум ва дуҷум;

	<ul style="list-style-type: none"> - меъёрҳо ва қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми корҳои гачкорӣ; - намуди маснуоти гачкорӣ; - меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо ҳангоми тайёр намудани қабати якум ва дуюм; - тарзи тайёр намудани қабати якум ва дуюм; - тарз ва усулҳои муайян намудани сифати чузъи тайёркардашуда; - тартиби интиҳоби масолахҳои сохтмонӣ вобаста ба намуди корҳои гачкорӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - боэҳтиёт; - ташаббускор; - эҷодкор; - зирак; - масъулиятнок.

Дастур оид ба ҷамъоварию далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳагтӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварию ҳуҷҷатҳо аз рӯи тадқиқот /case study	Мувоҳида	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Тайёр намудани қабати якум											
1.1. Тоza намудани девор		√									
1.2. Молидани таҳранг		√									
1.3. Истифода намудани ғурагач барои рост кардани сатҳи девор	√										
Элементи 2: Тайёр намудани қабати дуюм											
2.1. Насб намудани мино (маяк)-ҳо		√									
2.2. Пур кардани миноҳо бо ғурагач мувофиқи ғавсии онҳо		√									
2.3. Иҷро намудани корҳои суфтакунӣ		√									

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Намуди маснуоти гачқорӣ - ин:	- таърихан се намуди маснуоти гачқорӣ маъмул гаштааст: барельеф (ки ҳамвории камтар аз нисфи ҳаҷми худ дорад), горельеф, ки (ҳамвории бештар аз нисфи ғафсии предмети тасвиршаванда дорад) ва ҳайкали калонҳаҷм (мисол, муҷассама, гулдон ва дигар тасвирҳои гачқорӣ ки дар назар намоён мебошанд).
---	---

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Чен кардани девор ва сақф барои чузъи меъморӣ	СИ 7129-13-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иҷрои корҳои омодагӣ ва гузаронидани андозагирии девор ва сақфро барои часпонидани чузъи меъморӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми чен кардани девор ва сақф барои чузъи меъморӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - СИ 7129-01-2/01 Омода намудани хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ	1.1. Омода намудани асбобу таҷҳизот барои чен кардани девор ва сақф . 1.2. Муайян намудани ҳолати коршоямии асбобу таҷҳизот.
2. Гузаронидани андозагирии девор ва сақф барои чузъи меъморӣ	2.1. Чен кардани баландӣ ва бари деворҳо бо асбобҳои ченкунанда. 2.2. Чен кардани дарозӣ ва бари сақф бо асбобҳои ченкунанда. 2.3. Чен кардани баландӣ ва бари гирди дару тирезаҳо (проем) бо асбобҳои ченкунанда.

Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми чен кардани девор ва сақф; - истифода намудани асбобу таҷҳизот; - андозагирӣ намудани баландӣ ва дарозии деворҳо бо асбобҳои ченкунандаи одӣ ва лазерӣ; - чен кардани васеъгӣ ва баландии гирди дару тирезаҳо (проем) бо асбобҳои ченкунандаи одӣ; - гирифтани андоза ва муайян кардани масоҳати девор ва сақф.
Донишҳои талабшаванда	- қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми чен кардани девор ва сақф; - тартиби муайян намудани масоҳати девор ва сақф; - тартиби муайян намудани баландӣ ва дарозии деворҳо бо асбобҳои ченкунандаи одӣ ва лазерӣ; - тартиби муайян намудани масоҳати гирди дару тирезаҳо (проем) бо асбобҳои ченкунандаи одӣ; - усулҳои андозагирӣ ва муайянкунии масоҳати ҳучра.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: - бодикқат; - боэҳтиёт; - ташаббускор;

	- ташкилотчӣ; - эҷодкор; - масъулиятнок.
--	--

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоидиҳии маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии хучҷағҳо аз рӯи тадқиқот /case study	Мубоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи хонанда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоидиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ											
1.1. Омода намудани асбобу таҷҳизот барои чен кардани девор ва сақф	√			√							
1.2. Муайян намудани ҳолати коршоямии асбобу таҷҳизот	√			√							
Элементи 2: Гузаронидани андозагирии девор ва сақф барои чузъи меъморӣ											
2.1. Чен кардани баландӣ ва бари деворҳо бо асбобҳои ченкунанда	√			√							
2.2. Чен кардани дарозӣ ва бари сақф бо асбобҳои ченкунанда	√			√							
2.3. Чен кардани баландӣ ва бари гирди дару тирезаҳо (проем) бо асбобҳои ченкунанда	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Асбобу таҷҳизот барои чен кардани девор ва сақф - инҳо:	- чентаноби дастӣ, электронӣ ё лазерӣ; - маркер/қалам; - қоғаз; - хаткашак; - ҳисобкунак (калькулятор).
--	---

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Кашидани ангора (эскиз)	СІ 7129-14-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди кашидани ангора (эскиз)-ро бо дарҳости мизочон/фармоишгарон тавсиф менамояд.	

Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - пеш аз омода кардани чӯзӣ меъморӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03-1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон; - ТС 05-2/01 Истифода намудани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷроӣ (МИ) ВС
1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ барои кашидани ангора	1.1. Муайян намудани дизайн/намуди ангора (эскиз) . 1.2. Муайян намудани андозаи ангора. 1.3. Омода намудани мавод барои кашидани ангора.
2. Кашидани ангора (эскиз)	2.1. Кашидани ангораи таносуб (растительный). 2.2. Кашидани ангораи ҳандасӣ (геометрӣ). 2.3. Мувофиқа намудани лоиҳаи дизайн/намуди ангора бо мизоч/фармоишгар.

Малақаҳои талабшаванда:	- истифода намудани сомонаҳои Интернетӣ; - кор кардан бо барномаҳои компютерӣ чиҳати кашидани ангора; - интиҳоб намудани рангҳо мувофиқи ангораҳо; - истифода намудани маводи рассомӣ ; - интиҳоб намудани дизайн/намуди ангора; - интиҳоб намудани нақшу нигор ва пайвастагӣ бо дигар мавод ва шаклҳои ороишӣ.
Донишҳои талабшаванда	- қоидаҳо ва тартиботи дохилии корхона/ташкilot; - ангораи графикӣ ва санъати кашидани он; - ангораи рассомӣ ва тартиби кашидани он; - санъати тасвирӣ; - асосҳои композитсия, дизайн ва қаламкашӣ; - қоидаҳои интиҳоби нақшу нигор ва пайвастагӣ бо дигар мавод ва шаклҳои ороишӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: - бодикқат; - боэҳтиёт; - ташкilotчӣ; - эҷодкор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоидиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳаггӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи тадқиқот /case study	Муҳоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоидиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ барои кашидани ангора											

1.1. Муайян намудани дизайн/намуди ангора (эскиз)		√									
1.2. Муайян намудани андозаи ангора		√									
1.3. Омода намудани мавод барои кашидани ангора				√							
Элементи 2: Кашидани ангора (эскиз)											
2.1. Кашидани ангораи таносуб (растительный)		√									
2.2. Кашидани ангораи ҳандасӣ (геометрӣ)		√									
2.3. Мувофиқа намудани лоиҳаи дизайн/намуди ангора бо мизоч/фармоишгар		√									

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Ангора (эскиз) - ин:	- расми озоди зуд иҷрошуда, ки ҳамчун кори ниҳой пешбинӣ нашудааст, аксар вақт аз бисёр хатҳои пӯшида иборат аст. Онро бо техникаи гуногун иҷро кардан мумкин аст. Кашидани ангора ба гачкор имкон медиҳанд, ки пеш аз омода кардани ҷузъи меъморӣ дар ангора ғояҳои худро инъикос намояд.
Маводи расомӣ - инҳо:	- маводҳои мебошанд, ки барои расомӣ ва дигар намудҳои санъат истифода мешаванд. Ба инҳо рангҳо, қаламҳо, лакҳо, равшанҳо, қоғазҳо, мӯқалам ва ғайра дохил мешаванд.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Гузaronидани нақшу нигор (орнамент) дар девор ба воситаи хокаи ранга	СІ 7129-15-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди риоя кардани талаботи беҳбудсозию беҳдоштиро дар рафти ҷамъоварии партовҳо ва ба хелҳо ҷудо карда, ба бормаҳзан (контейнер)-ҳо андохтани онҳоро тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми иҷрои корҳои гачкорӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03-1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон; - ТС 05-2/01 Истифода намудани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ; - СІ 7129-14-3/01 Кашидани ангора (эскиз).	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷроӣ (МИ) ВС
1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ барои гузаронидани нақшу нигор (орнамент) дар девор	1.1. Омода намудани қолаби махсус (трафарет) барои гузаронидани орнамент дар девор. 1.2. Омода намудани сатҳи девор барои гузоштани қолаби махсус. 1.3. Омода намудани хокаи ранга барои гузаронидан ба девор.

2. Гузаронидани нақшу нигор (орнамент) дар девор	2.1. Гузаронидани нақшу нигор (орнамент)-и геометрӣ дар девор. 2.2. Гузаронидани нақшу нигор (орнамент)-и рамзӣ дар девор. 2.3. Гузаронидани нақшу нигор (орнамент)-и миллӣ дар девор.
--	---

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - истифода намудани асбобу таҷҳизоти корӣ; - санҷидани асбобу таҷҳизоти корӣ; - омода намудани қолабҳо аз маҳлулҳои гачӣ; - пӯшидани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ; - омода намудани хокаи ранга; - кашидани нақшу нигори миллӣ.
Донишҳои талабшаванда	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - тартиботи дохилии корхона/ташкilot; - тартиби гузаронидани орнамент дар девор; - намудҳои орнамент; - тартиби гузаронидани орнаменти геометрӣ дар девор; - тартиби гузаронидани орнаменти рамзӣ дар девор; - тартиби гузаронидани орнаменти миллӣ дар девор.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: - бодикқат; - боэҳтиёт; - эҷодкор; - тозакор; - ташаббускор; - масъулиятнок.

Дастур оид ба ҷамъоварию далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоихавӣ	Ҷамъоварию хуччатҳо аз рӯи тадқиқот /case study	Мубоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ барои гузаронидани нақшу нигор (орнамент) дар девор											
1.1. Омода намудани қолаби махсус (трафарет) барои гузаронидани орнамент дар девор		√									
1.2. Омода намудани сатҳи девор барои гузоштани қолаби махсус		√									

1.3. Омода намудани хокаи ранга барои гузаронидан ба девор	√											
Элементи 2: Гузаронидани нақшу нигор (орнамент) дар девор												
2.1. Гузаронидани нақшу нигор (орнамент)-и геометрӣ дар девор	√											
2.2. Гузаронидани нақшу нигор (орнамент)-и рамзӣ дар девор	√											
2.3. Гузаронидани нақшу нигор (орнамент)-и миллӣ дар девор	√											

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Қолаби махсус (трафарет):	- ин қолабест, ки гузоштани расмро ба сатҳи интиҳобшуда имкон медиҳад. Бартариин асосии он дар он аст, ки метавонад дар ҳар андозаи майдони девор намунаи такрорӣ эҷод шавад.
Нигор (орнамент)-и миллӣ:	- намунаи иборат аз элементҳои ритмикии тартибдодашуда, ки ба санъати халқии тоҷикон хос аст.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Буридани банд/хатҳо мувофиқи нақша/орнамент	СІ 7129-16-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди буридани банд/хатҳо мувофиқи нақша/орнамент ва тоза кардани замимаро бо назардошти риояи меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо (СНиП) тавсиф менамояд тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми буридани банд/хатҳо.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - СВ 03-2/01 Ҷамъоварӣ намудани партовҳо.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷроӣ (МИ) ВС
1. Буридани банд/хатҳо	1.1. Омода намудани асбобу лавозимот барои буридани банд/хатҳо чузъ . 1.2. Муайян намудани ҳолати коршоямии асбобу таҷҳизот барои буридани банд/хатҳо чузъ. 1.3. Буридани банд/хатҳо мувофиқи нақша/орнамент.
2. Тоза намудани замима	2.1. Тоза намудани замима бо истифода аз асбобҳои махсус. 2.2. Ҷамъоварӣ намудани партовҳо.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - истифода намудани асбобу таҷҳизоти корӣ; - санҷидани асбобу таҷҳизоти корӣ; - пӯшидани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ; - кашидани нақшу нигори миллӣ;
-------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> - омода намудани хокаи ранга; - кашидани нақшу нигори геометрӣ дар девор; - кашидани нақшу нигори рамзӣ дар девор; - гузаронидани нақшу нигори миллӣ дар девор.
Донишҳои талабшаванда	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми буридани банд/хатҳо; - тартиботи дохилии корхона/ташкilot; - тартиби гузаронидани орнамент дар девор; - намудҳои орнамент; - усулҳо ва тарзи буридани банд/хатҳо; - тартиби буридани банд/хатҳои геометрӣ ва рамзӣ; - тартиби буридани банд/хатҳои орнаменти миллӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Бояд чунин буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - боэҳтиёт; - ташаббускор; - ташкilotчӣ; - эҷодкор; - масъулиятнок.

Дастур оид ба ҷамъовари далаҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳатгӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъовари хуччатҳо аз рӯи тадқиқот /case study	Мубоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бози нақшӣ	Далаҳои ҷамъовардаи хонанда/ худбаҳоиди	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Буридани банд/хатҳо											
1.1. Омода намудани <i>асбобу лавозимот барои буридани банд/хатҳо ҷузъ</i>	√			√							
1.2. Муайян намудани ҳолати коршоямии асбобу таҷҳизот барои буридани банд/хатҳо ҷузъ	√			√							
1.3. Буридани банд/хатҳо мувофиқи нақша/орнамент	√			√							
Элементи 2: Тоza намудани замима											
2.1. Тоza намудани замима бо истифода аз асбобҳои маҳсус	√			√							
2.2. Ҷамъоварӣ намудани партовҳо	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Асбобу лавозимот барои буридани банд/хатҳо чузъ:	<ul style="list-style-type: none"> - белчаи пулодӣ (шпатель); - навардча (валик); - чутка (щётка); - корд; - искана (мачмуъ); - ранда; - скалпел.
---	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Омода намудани ядак	СІ 7129-17-3/01

Воҳиди салоҳияти мазкур раванди тайёр намудани қолиби ядак ва рехтани ядакҳоро дар шиша/мизи махсуси сохташуда бо назардошти риояи меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо (СНиП) тавсиф менамояд.

Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур:
- ҳангоми омода намудани ядак.

Шартҳои қаблӣ (пешакӣ):

- СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ;
- СІ 7129-03-2/01 Тайёр кардани маҳлули гачӣ ва сементӣ;
- СІ 7129-04-2/01 Омода намудани қолибҳо;
- СІ 7129-14-3/01 Кашидани ангора (эскиз).

Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Тайёр намудани қолиби ядак	1.1. Омода намудани масолеҳ барои сохтани қолаб. 1.2. Сохтани мизи махсус ва қолибҳо.
2. Омода намудани ядак	2.1. Омода намудани маҳлул барои ядак . 2.2. Рехтани ядак дар болои шиша/мизи махсус сохташуда. 2.3. Гузаронидани қолиби ядак аз болои маҳлул. 2.4. Хушк намудани ядак.

Малақаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - интиҳоб намудани масолеҳ вобаста ба иҷрои кор; - гирифтани масолеҳ барои ядак; - истифода намудани қолабҳо барои ядак; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ; - омода намудани ядак мувофиқи меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо (СНиП).
Донишҳои талабшаванда	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - қоидаҳои бехатарии барқӣ ҳангоми истифодабарии асбобу таҷҳизоти корӣ; - тартиби иҷрои корҳои омодакунии ядак; - тартиби омода намудани маҳлулҳои гачӣ барои ядак; - меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо (СНиП) ҳангоми омода намудани ядак; - намудҳои қолабҳо барои ядак ва тартиби истифодабарии онҳо.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: - бодикқат;

	- бозхитиёт; - эҷодкор; - масъулиятнок.
--	---

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоихавӣ	Чамъоварии хуччатҳо аз рӯи тадқиқот /case study	Мубоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи хонанда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Тайёр намудани қолиби ядак											
1.1. Омода намудани масолеҳ барои сохтани қолаб	√			√							
1.2. Сохтани мизи махсус ва қолибҳо	√			√							
Элементи 2: Омода намудани ядак											
2.1. Омода намудани маҳлул барои ядак	√			√							
2.2. Рехтани ядак дар болои шиша/мизи махсус сохташуда	√			√							
2.3. Гузаронидани қолиби ядак аз болои маҳлул	√			√							
2.4. Хушк намудани ядак	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Ядак (тяга) – ин:	- маҳсулоти гачӣ мебошанд, ки метавонанд бо андоза, доираи истифода ва дигар хусусиятҳо фарқ кунанд. Вазифаи асосӣ ороиши дохилии (украшение интерьера) он ҳисобида мешавад.
--------------------------	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Рангубор кардани нақш ва ҷузъҳо	СІ 7129-18-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омода кардани асбобу таҷҳизоти рангкунӣ ва рангубор кардани нақш ва ҷузъҳоро бо назардошти риояи техникаи бехатарӣ ва ҳифзи меҳнат тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми рангубор кардани нақш ва ҷузъҳо.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ;	

- СИ 7129-01-2/01 Омода намудани хавозаҳои сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо; - СИ 7129-10-2/01 Омода намудани рангҳо (эмулсия); - СИ 7129-15-3/01 Гузаронидани нақшу нигор (орнамент) дар девор ба воситаи хокаи ранга.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷроӣ (МИ) ВС
1. Иҷро намудани корҳои омодагӣ барои рангубор кардани нақш ва чузъҳо	1.1. Пӯшидани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ. 1.2. Интиҳоб намудани асбобҳо барои молидани рангҳо. 1.3. Омода намудани рангҳо. 1.4. Омода намудани нақш барои рангуборкунӣ.
2. Рангубор кардани нақш ва чузъҳо	2.1. Истифода намудани рангношак хангоми ранг кардани нақш ва чузъҳо. 2.2. Рангубор кардани нақш ва чузъҳо бо истифода аз навардча ва мӯкалам (валек и кисточка).

Малакаҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - истифода намудани асбобу таҷҳизоти корӣ; - санчидани асбобу таҷҳизоти корӣ; - омода намудани масолеҳ барои рангкунӣ; - пӯшидани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ; - омода намудани рангҳо; - омода намудани нақш барои рангуборкунӣ.
Донишҳои талабшаванда	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - тартиботи дохилии корхона/ташкilot; - тартиби рангкунии нақш; - намудҳои ранг ва тартиби истифодабарии онҳо; - тартиби тоза кардани нақш пеш аз рангуборкунӣ; - намудҳои нақш ва тартиби рангкунии онҳо; - тарзи истифодабарии асбобу таҷҳизоти рангкунӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Бояд чунин буд: <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - боэҳтиёт; - эҷодкор; - тозакор; - ташаббускор; - масъулиятнок.

Дастур оид ба ҷамъоварию далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Ҷамъоварию ҳуҷҷатҳо аз рӯи тадқиқот /case study	Мубоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани корҳои омодагӣ барои рангубор кардани нақш ва чузъҳо											

1.1. Пушидани либосҳои махсус ва воситаҳои ҷимоявӣ	√			√							
1.2. Интиҳоб намудани асбобҳо барои молидани рангҳо	√			√							
1.3. Омода намудани рангҳо	√			√							
1.4. Омода намудани нақш барои рангуборкунӣ	√			√							
Элементи 2: Рангубор кардани нақш ва чузъҳо											
2.1. Истифода намудани рангношак ҳангоми ранг кардани нақш ва чузъҳо	√			√							
2.2. Рангубор кардани нақш ва чузъҳо бо истифода аз навардча ва мӯқалам (валек и кисточка)	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Рангношак - ин:	- бо истифода аз компрессор маводи ҷило (лак)-ӣ-рангро бо фишори зарурӣ интиқол медиҳад.
------------------------	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Ҳисоб кардани ҳаҷми кори иҷрошуда	СИ 7129-19-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди муайян намудани ҳаҷм ва андозаи сатҳи гачқоришуда ва ҳисоб кардани масолеҳи сохтмониро барои корҳои гачқорӣ он тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми ҳисоб кардани масолеҳ барои корҳои гачқорӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 05-2/01 Истифода намудани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ; - СИ 7129-03-2/01 Тайёр кардани маҳлули гачӣ ва сементӣ; - СИ 7129-07-2/01 Омода намудани асос (девор/сатҳ) барои чузъҳои гачӣ; - СИ 7129-09-2/01 Часпонидани чузъҳои гачӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Муайян намудани ҳаҷм ва андозаи кори иҷрошуда	1.1. Ҷен кардани андозаи метри муррабаи кори иҷрошуда. 1.2. Муайян намудани гафсии қабати чузъ. 1.3. Муайян намудани мураккабии кори гачқорӣ.
2. Ҳисоб кардани ҳаҷми масолеҳи сарфшаванда	2.1. Муайян намудани масолеҳҳои сохтмонӣ вобаста ба намуди гачқори чузъ меъморӣ. 2.2. Ҳисоб кардани ҳаҷми масолеҳи ширешдор. 2.3. Ҳисоб кардани ҳаҷми масолеҳи гачӣ. 2.4. Ҳисоб кардани масолеҳи рангкунӣ.
Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми корҳои гачқорӣ;

	<ul style="list-style-type: none"> - чен кардани андозаи сатҳи девори гачкоришуда; - муайян намудани ғафсии қабати чузь; - интиҳоб намудани маҳсулот вобаста ба ҳаҷми кор; - интиҳоб намудани масолеҳҳои сохтмонӣ; - санчидани ҳолати истифодабарии масолеҳҳои сохтмонӣ; - муайян намудани ҳаҷми масолеҳи маҳлули ширешдор; - ҳисоб кардани ҳаҷми масолеҳи рангкунӣ; - ҳисоб кардани ҳаҷми масолеҳи ғурагачкунӣ.
Донишҳои талабшаванда:	<ul style="list-style-type: none"> - меъёрҳо ва қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми корҳои гачкорӣ; - тарзи чен кардани андозаи сатҳи девори гачкоришуда; - тарз ва усулҳои муайян намудани ғафсии қабати чузь; - тарзи муайян намудани ҳаҷми кори гачкорӣ; - қоидаҳои муайян намудани ҳолати масолеҳҳои сохтмонӣ ва муҳлати истифодабарии онҳо; - тартиби интиҳоби масолеҳҳои сохтмонӣ вобаста ба намуди корҳои гачкорӣ; - талаботҳои меъёрӣ ба воситаҳои ҳифзи фардӣ (тоскулоҳ, айнакҳо, респираторҳо); - меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо ҳангоми корҳои гачкорӣ; - тарзи ҳисоб кардани ҳаҷми масолеҳи ширешдор, ҳаҷми масолеҳи ғурагачкунӣ ва рангкунӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Чунин бояд буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - бомасъулият; - эҳтиёткор; - тозақор.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элементҳо ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳатӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоихавӣ	Чамъоварии хуччагҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/Ғунамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Муайян намудани ҳаҷм ва андозаи кори иҷрошуда											
1.1. Чен кардани андозаи метри муррабаи кори иҷрошуда	√			√							
1.2. <i>Муайян намудани ғафсии қабати чузь</i>	√			√							
1.3. Муайян намудани мураккабии кори гачкорӣ	√			√							

Элементи 2: Ҳисоб кардани ҳаҷми масолеҳи сарфшаванда										
2.1. Муайян намудани масолеҳҳои сохтмонӣ вобаста ба намуди гачқори чузъ меъморӣ	√			√						
2.2. Ҳисоб кардани ҳаҷми масолеҳи ширешдор	√			√						
2.3. Ҳисоб кардани ҳаҷми масолеҳи гачӣ	√			√						
2.4. Ҳисоб кардани <i>масолеҳи рангкунӣ</i>	√			√						

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Муайян намудани зафсии қабати чузъ:	- барои он аз девор то чузъ, дар се нукта-боло, поён ва марказ чен карда, онро ба адади умумии нуктаҳо тақсим мекунад.
Ба масолеҳи рангкунӣ дохил мешавад:	- ранг (эмулсия); - рангҳо (колер); - чило (лак); - зарҳал/тиллоранг.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Супоридани кор ба фармоишгар	СИ 7129-20-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди ҳисоб кардани корҳои иҷрошуда ва муаррифӣ намудани онҳоро ба фармоишгар бо назардошти риояи одоби касбӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми супоридани кор бо фармоишгар.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03-1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон; - ТС 05-2/01 Истифода намудани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ; - СВ 02-3/01 Муошират кардан бо забони хориҷӣ дар сатҳи миёна; - СИ 7129-19-3/01 Ҳисоб кардани ҳаҷми кори иҷрошуда.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷроӣ (МИ) ВС
1. Ҳисоб кардани корҳои иҷрошуда	1.1. Муайян намудани ҳаҷми кори иҷрошуда. 1.2. Муайян намудани масолеҳи сарфшаванда. 1.3. Муайян намудани муҳлати корҳои иҷрошуда.
2. Муаррифӣ намудани корҳои иҷрошуда ба фармоишгар	2.1. Нишон додани корҳои иҷрошуда мувофиқи нақша ва дизайни фармоишгар. 2.2. Нишон додани масолеҳи сарфшаванда. 2.3. Муаррифӣ намудани сифати корҳои иҷрошуда ба фармоишгар.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ ҳангоми корҳои гачқорӣ; - риоя намудани меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо ҳангоми корҳои гачқорӣ;
-------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> - истифода намудани асбобҳои ченкунанда; - муайян намудани ғафсии қабати чузӣи меъморӣ; - интиҳоб намудани масолеҳҳои сохтмонӣ; - санҷидани ҳолати истифодабарии масолеҳҳои сохтмонӣ; - муайян намудани ҳаҷми масолеҳи сементӣ; - муайян намудани ҳаҷми масолеҳи ширешдор; - ҳисоб кардани ҳаҷми масолеҳи гачӣ.
Донишҳои талабшаванда	<ul style="list-style-type: none"> - қоидаҳои муайян намудани ҳолати масолеҳҳои сохтмонӣ ва муҳлати истифодабарии онҳо; - меъёрҳо ва қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ хангоми корҳои гачкорӣ; - меъёрҳои сохтмон ва қоидаҳо хангоми корҳои гачкорӣ; - талаботҳои меъерӣ ба воситаҳои ҳифзи фардӣ (тоскулоҳ, айнакҳо, респираторҳо); - тарзи чен кардани девори гачкорикардашуда; - тарз ва усулҳои муайян намудани ҳаҷми корҳои иҷрошуда; - тартиби интиҳоби масолеҳҳои сохтмонӣ вобаста ба намуди корҳои гачкорӣ; - тарзи ҳисоб кардани ҳаҷми масолеҳи сементӣ, ҳаҷми маҳлули ширешдор ва ҳаҷми масолеҳи гачӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	<p>Бояд чунин буд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бодикқат; - боэҳтиёт; - эҷодкор; - ташкилотчӣ; - ташаббускор; - меҳнатдӯст; - зирак; - масъулиятнок.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳагтӣ ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоихавӣ	Ҷамъоварии хуччатҳо аз руи тадқиқот /case study	Мубоҳиса	Презентатсия (Рӯнамоӣ)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Ҳисоб кардани корҳои иҷрошуда											
1.1. Муайян намудани ҳаҷми кори иҷрошуда		√									
1.2. Муайян намудани масолеҳи сарфшаванда		√									

1.3. Муайян намудани муҳлати корҳои иҷрошуда		√									
Элементи 2: Муаррифӣ намудани корҳои иҷрошуда ба фармоишгар											
2.1. Нишон додани корҳои иҷрошуда мувофиқи нақша ва дизайни фармоишгар		√									
2.2. Нишон додани масолеҳи сарфшаванда		√									
2.3. Муаррифӣ намудани сифати корҳои иҷрошуда ба фармоишгар		√									

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Тартиби ҳисоб кардани корҳои иҷрошуда чунин аст:	$A = V \times t$ $A = V \times t$, ки дар он A - миқдори тамоми кор, t - вақти иҷрои тамоми миқдори кор, V - ҳосилнокии меҳнат, яъне миқдори кор, ки дар як воҳиди вақт иҷро карда мешавад.
---	--

Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ

Ҳифзи меҳнат

Ба кори мустақилонаи Гачкори чузъи меъморӣ шахсоне иҷозат дода мешаванд, ки синнашон 18 сола ва аз он боло аст, аз муоинаи тиббӣ, аз дастурдиҳии муқаддимавӣ, аз омӯзиш ва таҷрибаҳосилкунӣ дар ҷойи кор, санҷиши дониши талаботи ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ гузаштаанд ва дорой тахассуси мувофиқ мебошанд.

Устои гачкори чузъи меъморӣ вазифадор аст:

- иҷро кардани он корҳое, ки дар дастурамали корӣ муқаррар гаридаст;
- иҷро кардани қоидаҳои дохилии тартиботи меҳнати корхона;
- истифода бурдани воситаҳои ҳимоявии инфиродӣ ва коллективӣ;
- риоя кардани талаботи ҳифзи меҳнат;

- фавран хабардор кардани роҳбари бевосита ё болоӣ оид ба ҳама гуна ҳолатҳои хатарнок ба ҳаёт ва саломатии одамон таҳдидкунанда, оид ба ҳар як ҳодисаи нохуш, бад шудани вазъи саломатии худ, аз ҷумла зоҳир шудани аломатҳои шадиди бемории касбӣ;

- гузаштан аз омӯзиши усул ва тарзҳои бехатарии иҷрои корҳо ва расонидани ёрии аввалия ба зарардида дар истехсолот, дастурдиҳӣ оид ба ҳифзи меҳнат, санҷиши дониши қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ;

- гузаштан аз муоинаи тиббии ҳатмии даврӣ (дар ҷараёни фаъолияти меҳнатӣ), инчунин, муоинаи ғайринавбатии тиббӣ бо роҳхати корфармо дар ҳолатҳои пешбинишудаи Кодекси меҳнат ё дигар қонунҳо;

- тавонистани расонидани ёрии аввалияи тодухтурӣ ба зарардидагон аз ҷараёни барқ ва дигар ҳодисаҳои нохуш;

- тавонистани истифодабарии воситаҳои аввалияи сӯхторхомушкунӣ.

Ҳангоми кори гачкорӣ метавонанд, омилҳои истехсолии хатарнок ва зараровари зерин таъсир расонанд:

- мошин ва механизмҳои ҳаракаткунанда;
- қисматҳои ҳаракаткунандаи таҷҳизот;
- конструксияҳои харобшуда, ҷисмҳои афтанда;
- равшаннокии нокифояи минтақаи корӣ;
- нокифоягии равшании табиӣ;
- серчангиву ғубор, газолудии ҳавои минтақаи корӣ;
- ҳарорати баланди сатҳи таҷҳизот, масолеҳ;
- ҳарорати баланд ё пасти ҳавои минтақаи корӣ;
- тағйирпазирӣ ва намнокии ҳаво;
- катаклизмҳои табиӣ;

- нӯғҳои тез, дағар буғурӣ ва шахшӯлиҳо дар сатҳи нимтайёрҳо, асбобу абзор ва таҷҳизот;

- ба боло баровардан ва поён фаровардан бо воситаи болобардорандаи сохтмонӣ ва кранҳо;

- кор бо кислотаҳо, бо моддаҳои оташангез (керосин, бензин, скипидар, нитролакҳо ва ғайра);

- афтодан аз баландӣ ва ғ..

Техникаи бехатарӣ

Дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ ба чанд намуд чудо мешаванд. Таснифоти дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ – ин марҳилаи муҳими фаъолияти ҳар як ширкат, корхона, аз ҷумла муассисаҳои таълимии таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ маҳсуб меёбад. Дастурдиҳӣ тақсим мешавад, аз рӯи мақсад, тавсифот, муҳлат, шахси мансабдор, инчунин, аз ваколатдори онро гузаронанда. Ҳама масъалаҳои таъмини бехатарӣ дар истеҳсолотро мутахассиси дорой тахассуси муайяншуда ҳал мекунад.

Дастурдиҳии муқаддимавиро оид ба техникаи бехатарӣ муҳандиси техникаи бехатарӣ ё мутахассиси дипломдор, оне ки иҷрои ин гуна уҳдадорӣ тибқи фармон ваколатдор шудааст, мегузаронад. Ба дастурдиҳии муқаддимавӣ метавонанд, мутахассисони масъули бехатарии тиббӣ ва зиддисӯхтор ҷалб шаванд.

Дастурдиҳии муқаддимавӣ оид ба техникаи бехатарӣ ба ҳамаи кормандони ба кор оғознамуда, новобаста аз собиқаи корӣ, синну сол, сатҳи таҳсилот гузаронида мешавад. Он барои таълимгирандагоне, ки таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ мегузаранд, инчунин барои кормандони сафари хизматиномада ва муваққатӣ ҳатмӣ мебошад.

Дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ бояд маълумотро оид ба ҳама воситаҳои химоявии коллективона ва инфиродии дар корхона вучуддошта, инчунин тартиби додани онҳоро инъикос намояд. Ба дастурдиҳии мазкур масъалаҳои расонидани ёрии аввалия ба шахсони зарардида ҳангоми сӯхтор ё дигар ҳодисаҳои нохуш дарҷ мегарданд. Ин намуд дастурдиҳӣ ба кормандон дар утоқи техникаи бехатарӣ гузаронида мешавад ва истифодаи воситаҳои техникий омӯзиш ва воситаҳои айёниро дар назар мегирад.

Хусусияти дастурдиҳии аввалия дар он иборат аст, ки он на дар утоқи мутахассиси техникаи бехатарӣ, балки бевосита дар ҷойи корӣ гузаронида мешавад. Шахсоне, ки вазифодоранд, онро гузаранд:

- кормандони нав, аз ҷумла, кормандони кироя;
- кормандони дар ду ё якчанд ҷой коркунанда тариқи шартномаи муҳлатнок;
- кормандани сафари хизматиномада;
- таълимгирандагони дар таҷрибаомӯзии истеҳсолибуда;
- дигар шахсони дар фаъолияти корхона иштироккунанда.

Дастурдиҳии такрориро на кам аз як маротиба дар ним сол мегузаронанд. Санай гузарониш дар журнали дастурдиҳии техникаи бехатарӣ сабт карда мешавад.

Ин чорабиниҳои мазкур дар доираи ТИКТО аҳамияти маҳсусро доранд. Масалан, пеш аз гузаронидани машғулиятҳои амалӣ дар муассисаҳои таълимӣ, омӯзгор дар ҳар як дарс алгоритми амалҳои таълимгирандагонро такрор мекунад, саволҳои дар мавзӯи дастурдиҳӣ дахлдоштаро медиҳад. Ин чорабинӣ таваккали бавучудоии ҳодисаҳои нохушро дар машғулиятҳои амалӣ паст

мекунад, омӯзгорро аз ҳолатҳои нохуш, алоқаманд бо вайрон кардани дастурҳои додаи ӯ аз ҷониби таълимгирандагон, эмин медорад.

Дастурдиҳии ғайринақшаӣ дар ҳолатҳои зерин гузаронида мешавад:

- ҳангоми мақоми қонунӣ гирифтани тағйиротҳои ба ҳифзи меҳнат дахлдор дар қонунгузориҳои ватанӣ;

- ҳангоми тағйирёбии раванди технологӣ дар истеҳсолот;

- дар сурати навкунии (модернизатсия) таҷҳизот ва механизмҳо;

- ҳангоми вайронкунии талаботи ҳифзи меҳнат, ки он ба садама ва ҳодисаи нохуш овардааст;

- бо талаботи мақомоти назоратӣ ва шахсони мансабдор;

- ҳангоми танаффус дар кор зиёда аз сӣ рӯз - барои мансабҳои дорои омилҳои зараровар ва хатарнок, шаст рӯз - барои дигар кормандон;

- бо қарори шахсии кордиханда.

Дастурдиҳии мақсаднок дар ҳолатҳои зерин гузаронида мешавад:

- ҳангоми корҳои якмаротиба

- ҳангоми амалӣ кардани чорабиниҳои оммавӣ дар корхона;

- бартараф кардани садамаҳо, ҳолатҳои ғавқулудда.

- Мундариҷа ва ҳаҷми он аз ҳолати мушаххас муайян карда мешавад.

Ғаҷқори ҷузъи меъморӣ намудҳои дастурдиҳии мувофиқро тибқи муҳлатҳои дастурамали техникаи беҳатарӣ мегузарад.

Ғаҷқори ҷузъи меъморӣ бо либосҳои махсус, воситаҳои химояви инфиродӣ ва системаи эҳтиётӣ, тибқи меъёрҳои тасдиқнамудаи роҳбари корхона, таъмин карда мешавад.

Ғаҷқори ҷузъи меъморӣ вазифадор аст:

- қоидаҳои тартиботи дохилии меҳнати корхонаро риоя кунад;

- қоидаҳои санитарияи истеҳсолӣ, беҳдошти меҳнат ва ҳифзи муҳити зистро риоя кунад;

- талаботи дастурамал оид ба ҳифзи меҳнат ва дигар дастурамалҳое, ки дониши онҳо барои мутобикатӣ ба уҳдадорҳои мансабӣ ҳатмӣ аст, иҷро кунад;

- речаи зиддисӯхтори корхонаро риоя кунад;

Дастурдиҳӣ ба таълимгирандагон

Вобаста ба таҳассус, гузаронидани дастурдиҳии таълимгирандагон талаботҳои худро дорад. Мисол, омӯзгори таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ пеш аз ҳар машғулиятҳои амалӣ ба таълимгирандагон дастурдиҳии ҷориро оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ мегузарад ва дар дафтар (журнал)-и техникаи беҳатарӣ оид ба гузаронидани он қайд мекунад. Ғайр аз ин, намудҳои махсуси дастурдиҳӣ мавҷуд аст, ки пеш аз баромадан ба таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ гузаронида мешаванд. Иҷозати шахсоне, ки аз дастурдиҳӣ, аз омӯзиш ва санҷиши дониш оид ба ҳифзи меҳнат нагузаштаанд, ба баромадан ба таҷрибаомӯзӣ манъ аст.

Талабот ба довталабон

Хошишмандоне, ки меҳоҳанд касби «Гачқори чузъи меъморӣ» - ро омӯзанд ва салоҳияти сатҳи 3 - юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро аз худ кунанд, бояд ба талаботҳои умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- қисмонӣ ва раванӣ солим бошад;
- ҳуҷҷатҳоро мувофиқи талаботи муассисаи таълимӣ пешниҳод намояд;
- ҳуҷҷат (шаҳодатнома) оид ба азхудкунии сатҳи 2-и ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро дошта бошад;
- аз муоинаи тиббӣ гузарад.

Талабот ба омӯзгорон

Омӯзгороне, ки сатҳи 3 - юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон касби «Гачқори чузъи меъморӣ» - ро меомӯзонанд, бояд ба талаботҳои умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- донишҳои касбии дидактикӣ ва методологияи ТАС дошта бошад;
- методикаи таълими салоҳиятҳоро донад;
- на кам аз 5 соли таҷрибаи кории барқӣ дошта бошад;
- қисмонӣ ва раванӣ солим бошад;
- сатҳи таҳассусии омӯзгор аз сатҳи 4-уми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон паст набошад;
- аз муоинаи тиббӣ гузарад.

Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолахҳои зарурӣ

Рӯйхати тавсияшавандаи асбоб, таҷҳизот ва мавод барои таълими ҳадди аксар 25 таълимгиранда (∞ - вобаста ба зарурӣ).

Теъдод	Сомонафзол (инвентар)	Теъдод	Асбобҳо	Теъдод	Таҷҳизот
4 адад	Мизи корӣ	5 даста	Белчай пулодӣ (шпатель)	1 адад	Суянҳо Парма (перфоратор)
4 адад	Ҳавозаи сохтмонӣ ва тахтасуфаҳо	5 адад	Навардча (валик)	1 адад	Миксер
2 адад	Ноқили бардавом (удленитель)	5 адад	Чутка (щётка)	1 адад	Компрессор
Маводи сарфшаванда		5 адад	Ҷадвал	1 адад	Шурупверт
∞	Тапонча барои ширеш	5 адад	Ҷадвали секунҷа (угольник)	1 адад	Тапонча барои ранг (пистолет)
∞	Омехтаҳои хушки гачӣ	5 адад	Шоқул	1 адад	Лобзик
∞	Ротбанд	5 адад	Арра	1 адад	Болгарка
∞	Фуген	5 адад	Мастерок	1 адад	Кунҷбури барқӣ (углорез)
∞	Гачтахта	5 адад	Қалам	2 адад	Сатҳсанҷи лазерӣ (лазерный уровень)
∞	Профили филизӣ	5 адад	Корд	2 адад	Чангкашак
∞	Профили самтнигор	5 адад	Карета		

∞	Саморез	5 адад	Сатил		
∞	Чопик	5 адад	Элак		
∞	Тур	5 адад	Искана (маҷмуъ)		
∞	Перфикс	5 адад	Ранда		
∞	Ширеш (ПВА)	5 адад	Болика		
∞	Моеъи сахт (жидкий гвозд)	5 адад	Табар		
∞	Таҳрангҳо	5 адад	Бел		
∞	Пигментҳо	5 адад	Белчаи резинӣ		
∞	Колер	5 адад	Сатҳсанчи обӣ		
∞	Эмулсия	5 адад	Обтарозу (уровень)		
∞	Дастпушакҳо	5 адад	Набивка (отбивочник)		
∞	Воситаҳои муҳофизатӣ ва либосҳои махсус	5 адад	Рулетка		
∞	Сунбода (наждак)	2 адад	Қайчӣ (оҳанбурӣ ва қоғазбурӣ)		
∞	Ришта	5 адад	Скалпел		
∞	Мехча	5 адад	Мехкашак		
∞	Ғач (алибастер)	5 адад	Мурваттоб		
		5 адад	Қолабӣ қачбур (уголник шаблон)		
		5 адад	Тёрка		
		5 адад	Нурафкан (прожектор)		
		2 адад	Ароба		
		5 адад	Раҷҷачӯб (правило)		
		5 адад	Анбур		
		10 адад	Қолабҳои ядакӣ		
		10 адад	Қолабҳои резинӣ (формопластикӣ)		
Таҷҳизоти таълимӣ		Лавозимоти таълимӣ		Маводҳои таълимӣ	
1	Проектор (тасвирафкан)	∞	Маҷмуи лавозимот барои хатнависӣ	25 адад	Китобҳои касбӣ оид ба андовагарӣ
1	Флипчарт	∞	Қоғаз барои чопи одӣ ва ранга	2 баста	Дастури таълимӣ оид ба расонидани ёрии аввала
1	Тахта	∞	Қоғазӣ флипчарт	5 баста	Стандарти салоҳиятҳо
1	Экран	∞	Скотч	10 адад	Барномаи таълимӣ (модуль)
25	Компютерҳо				

Рӯйхати адабиёт:

1. Китоби гачқорӣ Душанбе 2023 Н.Я. Сенаторов, А.Н. Коршунова, Н. Е. Муштаева.
2. Санъати гачқорӣ Душанбе 2019, Одинозода Б.Э., Пиров Т.М.
3. Алфрейно - живописные работы Ярославы1989. А.Е. Сурженко.

Funded by
the European Union

**ВАЗОРАТИ МЕҲНАТ, МУҲОЦИРАТ ВА ШУҒЛИ АҲОЛИИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

ХАРИТАИ ФУНКЦИОНАЛӢ

Соҳа: **Соҳтмон**

Касб: **Гачкори чузъи меъморӣ**

Рамзи касб (СБТМ-08/ISCO-08): **СІ 7129**

Сатҳҳои Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон: **2,3**

Харитаи функционалии касби «Гачкори чузъи меъморӣ»

УҲДАДОРИҲО		ВАЗИФАҲО				
А	Такмил додани малакаҳои бокортаъминкунӣ	А-1. Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон	А-2. Такмил додани таҳассуси касбӣ	А-3. Истифода бурдани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ	А-4. Муошират кардан бо забонҳои хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ	А-5. Муошират кардан бо забонҳои хориҷӣ дар сатҳи миёна
		А-6. Ҳал намудани вазиятҳои муноқишавӣ				
В	Риоя кардани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ	В-1. Гузаштан аз муоинаи тиббӣ	В-2. Пӯшидани либосҳои махсус ва воситаҳои химоявӣ	В-3. Гузаштан аз дастурдиҳии техникаи бехатарӣ	В-4. Риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ	В-5. Риоя намудани қоидаҳои зидди сӯхтор
		В-6. Расонидани ёрии аввалияи тиббӣ				
С	Иҷро намудани корҳои омодагӣ барои гачкорӣ	С-1. Тайёр намудани асбобҳо	С-2. Интиҳоб намудани маҳсулот вобаста ба ҳаҷми кор	С-3. Бехтани гач	С-4. Рехтани қолабҳои порчагӣ ва оинабандӣ	С-5. Омода намудани қолабҳо
		С-6. Интиҳоб намудани ҷойи ҳамвор барои хушконидани чузъҳо	С-7. Омода намудани хавоза/ҳаракҳо	С-8. Омода намудани асос (девор/сатҳ) барои чузъҳои гачӣ		
Д	Ташкил намудани раванди кор	Д-1. Равған намудани қолабҳо дар мизи корӣ	Д-2. Тайёр намудани маҳлули гач	Д-3. Истифода намудани тур дар даруни қолаб	Д-4. Рехтани маҳлул дар қолабҳо	Д-5. Чудо кардани гач аз қолаб

		D-6. Аз назар гузаронидани чузъи тайёршуда	D-7. Гузаронидани қолаби ядак аз болои маҳлул	D-8. Истифода намудани маякҳо	D-9. Тайёр намудани қабат якум ва дуҷуми гач	D-10. Молидани маҳлули гачӣ дар девор
E	Часпонидани чузъи меъморӣ мувофиқи технология	E-1. Интиҳоб намудани ширеши маҳсус	E-2. Таҳрангмоли намудани девор ва сақф	E-3. Чен кардани девор ва сақф барои чузъи меъморӣ	E-4. Часпонидани чузъҳои гачӣ	E-5. Иҷро намудани корҳои суфтакунӣ ва пайвандкунӣ
		E-6. Кашидани нақша (эскиз)	E-7. Тайёр намудани қолаби ядак	E-8. Рехтани ядак дар болои шиша (мизи маҳсус сохташуда)	E-9. Омода намудани маҳлули гачӣ барои қабати дуҷум (1x1)	
F	Иҷро кардани ороиши чузъҳои меъморӣ	F-1. Интиҳоб намудани рангҳо	F-2. Омода намудани рангҳо (эмулсия)	F-3. Интиҳоб намудани асбобҳо барои молидани рангҳо	F-4. Молидани ранг дар чузъҳо	F-5. Гузаронидани орнамент дар девор ба воситаи хокаи ранга
		F-6. Буридани бандҳо мувофиқи нақша	F-7. Тоza намудани замима	F-8. Рангубор кардани нақш		
G	Анҷом додани раванди кор	G-1. Тоza намудани ҷои кор	G-2. Тоza намудани асбобҳои корӣ	G-3. Ҷобаҷо намудани асбобҳо ва масолеҳҳо	G-4. Ҷамъоварӣ намудани партовҳо	G-5. Ҳисоб кардани ҳаҷми кори иҷрошуда
		G-6. Супоридани кор ба фармоишгар				

	Сатҳи 2 - 34
	Сатҳи 3 - 19
Ҳамагӣ: 53 вазифа	

Талаботи умумӣ ба касби «Гачкори чузъи меъморӣ»			Харитаи функционалии бо усули DACUM таҳияшуда, барои касби «Гачкори чузъи меъморӣ»
Сифатҳои касбӣ/салоҳиятноки	Дониш, малака ва маҳорати умумӣ		
1. Хушмуомила 2. Меҳнатдӯст 3. Мушоҳидакор 4. Тоқатпазир 5. Бомасъулият 6. Покизакор 7. Бозҳтиёт 8. Ростқавл 9. Сарфакор 10. Дурандеш 11. Бодикқат 12. Устувории ахлоқӣ 13. Поквичдон 14. Боинсоф 15. Суботкор	1. Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон 2. Нақшакашии техникӣ 3. Асосҳои геометрия элементарӣ 4. Асосҳои математикаи элементарӣ 5. Асосҳои маводшиносӣ 6. Наққошӣ ва расмкашӣ 7. Намудҳои масолеҳ ва маҳсулот 8. Қоидаҳои санитарияи истеҳсоли ва беҳдошти 9. Ҳуҷҷатҳои меъёрии техникӣ 10. Қоидаҳои техникаи бехатарӣ 11. Қоидаҳои зидди сӯхтор 12. Истилоҳотҳои техникӣ 13. Кор кардан дар даста ва бо мизочон 14. Истифода намудани асбоб ва тачхизотҳо 15. Банақшагирӣ ва истифодаи дурусти вақт 16. Истифода намудани тачхизотҳои муосир		Иштирокчиёни таҳлили функционалӣ: 1. Абосов Юсуф – устои гачкор аз шаҳри Истаравшан; 2. Абдуганиев Абдумачид – ҶДММ «Кнауф» 3. Мачидов Маҳмадраҳим – устои гачкор аз шаҳри Душанбе; 4. Муродов Абдурауф – устои гачкор аз шаҳри Душанбе; 5. Тағоев Фарход – устои гачкор аз шаҳри Душанбе.
Тачхизот, асбобҳо, масолеҳи асосӣ ва сарфшаванда			Модераторон: Данило Анишенко – коршиноси калидӣ оид ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиши Лоиха Сангин Бобоев - коршиноси маҳаллии ғайрикалидӣ оид ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиши Лоиха Бахтиёров Озар - супервайзер оид ба методологияи ТАС
1. Белчаи пулодӣ (шпатель) 2. Навардча (валик) 3. Чутка (щётка) 4. Чадвал 5. Чадвали секунҷа (угольник) 6. Шокул 7. Арра 8. Мастерок 9. Қалам	26. Анбур 27. Мехкашак 28. Мурваттоб 29. Қолабӣ качбур (угольник шаблон) 30. Тёрка 31. Ноқили бардавом (удленитель) 32. Нурафкан (прожектор) 33. Ароба	47. Омехтаҳои хушки гачӣ 48. Ротбанд 49. Фуген 50. Гачтахта 51. Профили филизӣ 52. Профили самтнигор 53. Саморез 54. Чопик 55. Тур 56. Перлфикс	Фасилитаторон: 1. Худоёров Ҳасан 2. Мачидов Ғиёсиддин

10. Корд	34. Хавоза (леса)	57. Ширеш (ПВА)	
11. Карета	35. Раччачӯб (правило)	58. Моеъи сахт (жидкий гвозд)	
12. Сатил	36. Суянҳо Парма	59. Таҳрангҳо	
13. Элак	(перфоратор)	60. Пигментҳо	
14. Искана (мачмуъ)	37. Миксер	61. Колер	
15. Ранда	38. Компрессор	62. Эмулсия	
16. Болиқа	39. Шуруповерт	63. Дастпушакҳо	
17. Табар	40. Тапонча барои ранг	64. Воситаҳои муҳофизатӣ ва	
18. Бел	(пистолет)	либосҳои махсус	
19. Белчаи резинӣ	41. Лобзик	65. Сунбода (наждак)	
20. Сатҳсанчи обӣ	42. Болгарка	66. Ришта	
21. Обтарозу (уровень)	43. Кунҷбури барқӣ	67. Мехча	
22. Набивка (отбивочник)	(углорез)	68. Гач (алибастер)	
23. Рулетка	44. Сатҳсанчи лазерӣ		
24. Қайчӣ (оҳанбури ва	(лазерный уровень)		
қоғазбури)	45. Чангкашак		
25. Скалпел	46. Тапонча барои ширеш		
Дурнамои оянда ва хусусиятҳо/мушкилоти касб			<p>Дар доираи лоиҳаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» таҳия шудааст</p> <p>ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон 22-23 ноябри соли 2023</p>
1. Мутахассиси рақобатпазир дар бозори меҳнат.	5. Норасоии таҷҳизотҳои муосири корӣ.	6. Норасоии масолахҳо ва гаронбаҳо будани онҳо.	
2. Нуфузи касб баланд бардошта мешавад.	7. Таъсир ба саломатӣ.		
3. Сифати хизматрасониҳо мувофиқи стандартҳои байналмиллалӣ боло меравад.			
4. Омӯзиш дар тули ҳаёт.			

Funded by
the European Union

**ВАЗОРАТИ МЕҲНАТ, МУҲОЦИРАТ ВА ШУҒЛИ АҲОЛИИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

ХУЛОСАҲОИ СОҲА (экспертиза)

Замимаи 2

**КУМИТАИ МЕЪМОРИ ВА СОХТМОНИ НАЗДИ
ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

734025, шаҳри Душанбе, хиёбони Ш. Хусейнзода 36, тел: (992 37) 221-88-53, факс: (992 37) 223-02-00,
Сомонаи интернетӣ: www.tajsohtmon.tj, почтаи электронӣ: info@tajsohtmon.tj

№ 2/946 (4) аз « 03 » юни соли 2024
Ба №3/13-531 аз «18» апрели соли 2024

Ба Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва
шӯғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Кумитаи меъморӣ ва сохтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мактуби Шуморо аз 18 апрели соли 2024, №3/13-531 баррасӣ намуда, дар замима хулосаи экспертӣ оид ба стандарти салоҳиятҳои касби “Ғаҷқор ҷузъи меъморӣ”, ки аз ҷониби Корхонаи воҳиди давлатии «Пажӯҳишгоҳи илмию тадқиқотии «Сохтмон ва меъморӣ»-и Кумитаи меъморӣ ва сохтмон дода шудааст, пешниҳод менамояд.

Замима:

1. Хулосаи экспертӣ оид ба стандарти салоҳияти касби “Ғаҷқор ҷузъи меъморӣ” дар ҳаҷми 2 саҳифа;
2. Уҳдадорихои вазифавии ғаҷқори дараҷаи 2 ва 3 тибқи ҲРС ҚТ 11-06-2023 “Дастурамали вазифавии коргарони касбӣ дар соҳаи сохтмон. Қисми 1”.

Муовини якуми
Раиси Кумита

Улуғбек Умарзода

Иҷро намуд: Раёсати илм ва
танзими меъёрҳо дар сохтмон.
Тел: 221-41-37
Email: r-ilm@mail.ru

ХУЛОСАИ ЭКСПЕРТӢ

оид ба стандарти салоҳияти касби “Ғаҷқори чузъи меъморӣ”

Фармоишгар: Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Шарҳи мухтасари лоиҳа: Стандарти салоҳияти касби «Ғаҷқори чузъи меъморӣ» барои васеъ гардонидани барномаҳои таълимӣ дар муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ ва омӯзиш, чиҳати омӯзонидани ҳайати коргарон дар қорхонаҳо бо касби ғаҷқори чузъи меъморӣ, шахсони ба муҳоҷирати меҳнатӣ машғул, ҳалли масъалаҳои дар соҳаи идоракунии ҳайати кормандони муассисаву қорхонаҳо вучуддошта ва сертификаткунони онҳоро барои рақобатпазир ва ба талаботҳои бозори меҳнат ҷавобгӯ будан, таҳия карда шудааст.

Лоиҳаи стандарти мазкур дар асоси Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон то соли 2020 (Қарори Хукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2012, №334), Стратегияи рушди бозори меҳнат то соли 2020 (Қарори Хукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 02.06.2011, №277), Барномаи давлатии ислоҳот ва рушди соҳаи таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2012-2020 (Қарори Хукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.04.2012, №100), Концепсияи таҳсилоти муттасил дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2017-2025 (Қарори Хукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25.01.2017, №28) ва дар доираи Лоиҳаи GIZ-“Беҳтар намудани вазъи шуғл ва даромади муҳоҷирони меҳнатии тоҷик дар Тоҷикистон” таҳия карда шудааст.

Барои экспертиза пешниҳод гардидааст: Стандарти салоҳияти касби “Ғаҷқори чузъи меъморӣ”.

Дар стандарти зикргардида мавзӯҳои зерин пешниҳод карда шудааст:

- ихтисорот;
- муқаддима;
- мафҳумҳо;
- бо стандарти салоҳияти касби кӣ қор мекунад
- стандартҳо ва меъёрҳои соҳа;
- тавзеҳоти умумии касб;
- рӯйхати умумии воҳидҳои салоҳиятҳо;
- стандарти салоҳияти касби «Ғаҷқори чузъи меъморӣ»(рамзи касб: СБТМ -08-LSCO-08):CI 7129);
- стандарти салоҳияти касби «Ғаҷқори чузъи меъморӣ» сатҳҳои 2,3 таснифоти миллии таҳассусҳои ТИКТО ҚТ.

Пас аз баррасӣ ва омӯзиши лоиҳаи ҳуҷҷати мазкур хулосаи экспертии зерин пешниҳод карда мешавад,

ХУЛОСАИ ЭКСПЕРТӢ

1. Лоиҳаи стандарти салоҳияти касби “Ғаҷқори чузъи меъморӣ” бо дар назар доштани таклифу пешниҳодҳо ва эродҳои гирифташуда қобили қабул доништа шавад.
2. Пешниҳод карда мешавад, ки дар лоиҳаи ҳуҷҷати зикргардида қисмҳои рақамгузори карда шавад ва қисми “Ихтисорот” пас аз қисми “Муқаддима” гузошта шавад.
3. Матни қисми “Мафҳумҳо” ба матни “Истилоҳот ва мафҳумҳо” иваз карда шавад.

4. Дар саросари матни лоиҳаи ҳуҷчат калимаи “Элемент” ба калимаи “Унсур” иваз карда шавад.

5. Дар саросари матни лоиҳаи ҳуҷчат калимаҳои “Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо” ба калимаҳои “Дастур оид ба ҷамъоварии маълумотҳо” иваз карда шавад.

6. Ихтисороти “ҚТ” ҳамчун “Ҷумҳурии Тоҷикистон” дар лоиҳаи ҳуҷчат ба пуррагӣ оварда шавад.

7. Дар матни ҳуҷчат “Меъёрҳо ва қоидаҳои сохтмонӣ (МҚС-СНиП)” ба таври умумӣ оварда шудааст, пешниҳод карда мешавад, ки бо истифода аз маҷмӯаи “Номгӯи ҳуҷчатҳои меъёрии амалкунандаи соҳаи меъморӣ, шаҳрсозӣ ва сохтмони дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон амалкунанда” меъёру қоидаҳои сохтмони дахлдор ба лоиҳаи ҳуҷчат ворид карда шавад.

8. Матни ҳуҷчат бори дигар тибқи қонунгузори оид ба забон таҷдиди назар карда шавад.

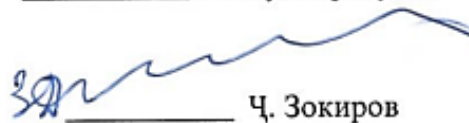
9. Ҳангоми зарурат муқаррароти ҳуҷчати роҳбарикунандаи системаи ҳуҷчатҳои меъёрӣ дар сохтмони Ҷумҳурии Тоҷикистон ҲРС ҚТ 11-206-2023 “Дастурамали вазифавии коргарони касбӣ дар соҳаи сохтмон. Қисми 1.” оид ба гачқори ҷузъи меъморӣ дараҷаҳои 2 ва 3 ба инobat гирифта шавад (замима мегардад).

Экспертон:

Сармухандиси КВД “Пажуҳишгоҳи илмию тадқиқотии “Сохтмон ва меъморӣ”

Мушовири директор оид ба илм ва таҳияи ҳуҷчатҳои меъёрию техникии КВД “Пажуҳишгоҳи илмию тадқиқотии “Сохтмон ва меъморӣ”

 С. Мустафоқулов

 Ч. Зокиров

Имзоҳои Мустафоқулов С. ва Зокиров Ч. -ро тасдиқ менамоем.

Сардори шуъбаи умумӣ ва кадрҳои КВД «ПИТ «Сохтмон ва меъморӣ»

Холова С.М.

Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди “Мақсуд-2016”

Ҷумҳурии Тоҷикистон, ноҳияи Файзобод, кӯчаи Фучик №14, РМА 140006437, тел: (+992) 985-08-48-38

№ 20 аз « 14 » 05 2024с.

ш.Душанбе

Лоиҳаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои
маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ҷамъияти дорои масъулияташ маҳдуди «Комил-2010» мактуби Шуморо аз 29 апрели соли 2024, №67 оид ба гузаронидани ташхиси стандарти салоҳиятҳои касби «Гаҷқори ҷузъи меъморӣ» мавриди омӯзиш қарор дода, ба хулоса омаданд, ки стандарти салоҳияти касби мазкур мутобиқи талаботҳои стандартҳои байналмилалӣ таҳия гардида, ба талаботи корхона ва муассисаҳо, ки дар фаъолияти хеш самаранок истифода мебаранд, ҷавобгӯ мебошад.

Воҳидҳои салоҳияти дар стандарти салоҳияти касби «Гаҷқори ҷузъи меъморӣ» пай дар пай дуруст муайян карда шудааст.

Стандарти салоҳияти касби «Гаҷқори ҷузъи меъморӣ» бо назардошти харитаи функционалии касби мазкур таҳия шудааст.

Бинобар ин, кормандони Ҷамъияти дорои масъулияташ маҳдуди «Комил-2010» лоиҳаи Стандарти салоҳиятҳои касби «Гаҷқори ҷузъи меъморӣ» -ро қобили қабул шуморида дар экспертизаи стандарти салоҳияти касби болозикр Раҳматов Исломидин Шоҳмаҳмадович иштирок намуд.

Директори ҶДММ
«Комил-2010»

Зухуров М. И.

Ба Кумаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои
маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон

ФНП: Салимов Ф.Н.
Тел.: + (992 44) 640 42 00
Моб.: + (992 918) 61 48 86
Факс:
E-mail: farrukh.salimov@knauf.tj
Сана: 30.04.2024

734025 ш. Душанбе, кӯчаи Алишер Навоӣ 5

Оид ба гузаронидани таҳлили лоиҳаи стандарти салоҳиятҳои касбии «Ғаҷқори ҷузъи меъморӣ»

Ҷамъияти дорони масъулиятҳои маҳдуди «Кнауф Маркетинг Душанбе» мақтуби Шуморо аз 29 апрели соли 2024, №67 оид ба гузаронидани таҳлили стандарти салоҳиятҳои касбии «Ғаҷқори ҷузъи меъморӣ» мавриди омӯзиш қарор дод.

Ба маълумот мерасонем, ки дар шароити кунунӣ тамоми иншоотҳои сохтмонӣ аз сохтаҳои ғаҷ васеъ истифода мебаранд. Зарурияти таҳия ва тасдиқи стандарти салоҳиятҳои касбии «Ғаҷқори ҷузъи меъморӣ» саривақтӣ ба ҳисоб меравад.

Дар лоиҳаи стандарти касбии мазкур воҳидҳои салоҳият ва талабот ба довталабону омӯзгорон, махсусан ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ, ки барои касбомӯз муҳим арзёбӣ мегардад, таҳия гардидааст.

Қайд кардан ба маврид аст, ки қормандони Ҷамъияти дорони масъулиятҳои маҳдуди «Кнауф Маркетинг Душанбе» дар таҳияи лоиҳаи харитаи функционалии стандарти мазкур бевосита иштирок намудаанд.

Дар экспертизаи стандарти салоҳияти касбии «Ғаҷқори ҷузъи меъморӣ» қормандони зерин иштирок намуданд:

1. Салимов Фаррух Насимович;
2. Абдуғаниев Абдулмаҷид Маҳмасодиқович;
3. Меликов Хуршед Худойбердиевич.

Директори генералии ҚДММ
«Кнауф Маркетинг Душанбе»
Салимов Ф.Н.

№ 51

«8» 04 с.20»

Ба Лоихан «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо
ба соҳаҳои маориф ва меҳнати
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди «Соҳтмон-Инвест» мактуби Шуморо аз 29 апрели соли 2024, №67 оид ба гузаронидани ташҳиси стандарти салоҳиятҳои касби «Ғаҷқори ҷузъи меъморӣ»-ро мавриди омӯзиш қарор дода, ба маълумот мерасонад, ки стандарти касби мазкур фарогири дониш, малака, маҳорат ва муносибати талабнаванда вобаста ба ҳар як воҳидҳои салоҳиятҳо, махсусан ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ, ки барои касбомӯз муҳим арзёбии мегардад ғирдоварӣ шудааст, ки ба талаботи дохили ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди «Соҳтмон-Инвест» ҷавобгӯ мебошад.

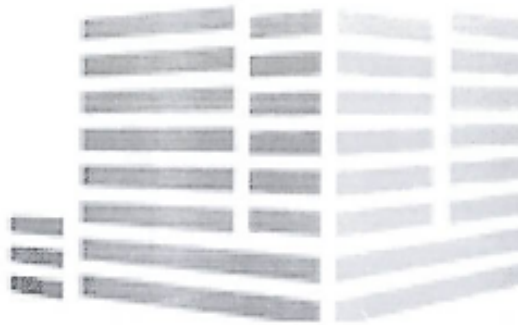
Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди «Соҳтмон-Инвест» стандарти салоҳиятҳои касби «Ғаҷқори ҷузъи меъморӣ»-ро дасгирӣ намуда, пешниҳод менамояд, ки пас аз батавсибрасонӣ як нусхаи онро барои истифодаи хизмати барои корхона дастрас намоянд.

Дар экспертизаи стандарти салоҳияти касби «Ғаҷқори ҷузъи меъморӣ» Мегнесев Манучеҳр Саъдиевич иштирок намуд.

Директори ҶДММ
«Соҳтмон-Инвест»

Сайфуллозода Д.

ҶАМЪИЯТИ ДОРОИ МАСЪУЛИЯТИ МАҲДУДИ «КОМИЛ – 2010»

ш. Душанбе, кӯчаи Рӯдакӣ - 57, РМА: 120034681, РЯМ: 1210004199, тел: (99237) 2510329,

аз « 3 » 04 2024

№ 80

Ба Лоиҳаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо
ба соҳаҳои маориф ва меҳнати
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди «Комил-2010» мактуби Шуморо аз 29 апрели соли 2024, №67 оид ба гузаронидани ташҳиси стандарти салоҳиятҳои касби «Ғаҷқори чузъи меъморӣ» мавриди омӯзиш қарор дода, ба ҳуҷҷаҳо омад, ки стандарти салоҳияти касби маскур мутобиқи талаботҳои стандартҳои байналмилалӣ таҳия гардида, ба талаботи корхона ва муассисаҳо, ки дар фаъолияти ҳеш самаранок истифода мебаранд, ҷавобгӯ мебошад.

Воҳидҳои салоҳияти дар стандарти салоҳияти касби «Ғаҷқори чузъи меъморӣ» пай дар пай дуруст муайян карда шудааст.

Стандарти салоҳияти касби «Ғаҷқори чузъи меъморӣ» бо дарназардошти ҳаритаи функционалии касби маскур таҳия шудааст.

Бинобар ин, ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди «Комил-2010» лоиҳаи Стандарти салоҳияти касби «Ғаҷқори чузъи меъморӣ»-ро қобили қабул шуморида дар экспертизаи стандарти салоҳияти касби маскур Раҳматов Исмоилин Шохмамадович иштирок намуд.

Директори ҚДММ
«Комил-2010»

Зухуров М. И.